

איגוד ערים
לאיכות הסביבה
נפת אשקלון

2021

דו"ח שנת

אשקלון • קריית גת • שדרות • קריית מלאכי • לכיש
באר טוביה • חוף אשקלון • לכיש • שכיר • יואב • שער הנגב

תוכן עניינים

2	דבר יושב ראש האיגוד
3	דבר מנכ"לית האיגוד
4	חברי מועצת האיגוד
5	חברי ועדות האיגוד
6	בעלי תפקידים באיגוד
7	יועצים לאיגוד
8	אודות האיגוד
9	מטרת האיגוד
10	נושאים מרכזיים שטופלו השנה באיגוד
17	אירועי סביבה מרכזיים
20	איכות האוויר
39	מחלקת קרינה
43	מחלקת רעש
47	פניות הציבור
57	חינוך וקהילה
66	תעשיות
73	רישוי עסקים
76	תכנון סביבתי
87	מחלקת פסולת ומיחזור
92	מחלקת תשתיות
100	פיקוח ואכיפה
107	קטעי עיתונות

דבר יושב ראש האיגוד

אנו שמחים לפרסם את הדו"ח השנתי של איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון לשנת 2021, דו"ח שמסכם שנה של פעילות גדושה, מאתגרת ומרתקת.

תנופת הפיתוח המורגשת במדינה לא פוסחת על שטחי הנפה, ואנו עדים להתפתחות משמעותית בתחומי התשתיות, התחבורה, האנרגיה, הבנייה, התעשייה ועוד.

לצד התועלת הכלכלית הכרוכה בפיתוח, עלינו לוודא תמיד כי השינויים מבוצעים בשום שכל ותוך ראייה מרחבית, בת קיימא וצופת פני עתיד - על מנת שגם הבאים אחרינו יוכלו להוסיף וליהנות מסביבת מחייה ירוקה, איכותית ובריאה.

לצד החשיבות שאנו מייחסים לפעילותם של מתקני תשתיות לאומיות ומפעלי תעשייה, אנו דורשים עמידה בסטנדרטים גבוהים של הגנה על הסביבה, תובעים שקיפות ציבורית של מידע סביבתי ואנו עומדים ונוסיף לעמוד על המשמר להבטחת שיפור מתמיד באיכות החיים והסביבה בתחום הנפה.

פעילותנו, בהובלה המקצועית של מנכ"לית האיגוד מיטל אמיתי וצוותה, משקפת גם השנה הישגים בולטים וקידום של ממש ביכולות הפיקוח והאכיפה, התכנון הסביבתי והחינוך לקיימות, שנועדו להבטיח את היעדים שהצבנו לעצמנו. פרויקטים אלה ורבים נוספים המפורטים בהרחבה במסגרת הדו"ח השנתי, הם שהופכים את האיגוד לגוף משמעותי ומוביל בהליכי קבלת ההחלטות במרחב.

בכוונתנו להמשיך מגמה זו גם בשנה הבאה ולהמשיך ולהבטיח פיתוח בר קיימא של שטחי נפת אשקלון, לטובת איכות החיים והסביבה ולרווחת התושבים. אנו נמשיך לעמול ולהשקיע את מיטב המאמצים לטובת השמירה על הסביבה בשטחי הנפה. אני מזמין אתכם לפנות אל צוות האיגוד בכל נושא הקשור לאיכות הסביבה ובטוחני שתמצאו שם תמיד מענה מקצועי מהצוות המיומן, אשר ישמח לסייע ככל יכולתו.

תומר גלאם,

יו"ר האיגוד וראש העיר אשקלון

דבר מנכ"לית האיגוד

אני שמחה להציג את הדו"ח השנתי של איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון לשנת 2021, דו"ח שמשקף את פעילותנו המקצועית הענפה בתחומים השונים ואת ההישגים המשמעותיים בשנה החולפת בפעילותנו למען הרשויות בנפת אשקלון ולרווחת תושביהן.

ועידת האקלים שהתקיימה בשנה החולפת בגלזגו תרמה למודעות גוברת לאתגרים הסביבתיים המתקיימים בסביבה המתפתחת בקצב מואץ. גם אנו בנפה חשים בהתגברותם של המהלכים שעתידיים להשפיע באופן משמעותי על אופי הנפה, כאשר מצבור מתקני התשתית והאנרגיה המרוכזים בה ממילא הופכים את תפקידן של הרשויות למורכב במיוחד. כל אלה מדגישים את

חיוניות תפקידו של האיגוד - על נשות ואנשי המקצוע המסורים שבו - במתן מענה מקצועי ומיומן, מתוך ראייה סביבתית ומרחבית מעמיקה.

כפי שעולה מהדו"ח השנתי, השנה המשכנו להרחיב את פעילות האיגוד בעשייה מגוונת ורחבת היקף בתחומי הסביבה השונים. האיגוד ביצע פעילות בנושאי זיהום אוויר, זיהום מים ונחלים, רעש וקרינה, מטרדי ריח, וכן פיקח על יישום תנאים סביבתיים של רישיונות עסקים. גם השנה היינו פעילים בתהליכי קבלת ההחלטות במוסדות התכנון, הפעלנו מערך כונני חירום לאירועים חריגים בעלי השפעה סביבתית והובלנו ביצוע מקצועי של מיזמי טיפול במפגעים סביבתיים. גם החינוך הסביבתי מוסיף להוות נדבך משמעותי בפעילות האיגוד, וצוות האיגוד גאה ליזום ולנהל פרויקטים סביבתיים שונים במוסדות החינוך ובקהילה לטובת חיזוק החינוך הסביבתי, אורח החיים המקיים והכלכלה המעגלית.

חרף אתגריה הבריאותיים של תקופה מורכבת זו, הוסיף האיגוד לפעול מתוך מחויבות אמיתית לשמירה על האינטרסים הציבוריים של רשויות האיגוד ותושביהן בהגנה על הסביבה ועל בריאות הציבור, ואנו מתחייבים להמשיך ולעשות כן גם בעתיד.

בהזדמנות זו, כמו בכל שנה, אני מוצאת לעצמי חובה נעימה להודות ליו"ר האיגוד, מר תומר גלאם, על הובלת האיגוד בנחישות מתוך חזון ומחויבות להשגת יעדי האיגוד; לסגנית יו"ר האיגוד, ד"ר מטי צרפתי הרכבי, על תרומתה הפעילה ועל ההשקעה בפעילות האיגוד; לכל עובדות ועובדי האיגוד על המקצועיות והמסירות המתמשכת לאורך כל השנה; לעמיתינו ברשויות השונות על שיתוף הפעולה; לחברות ולחברי מליאת האיגוד על האימון התמיכה שאתם נותנים לאיגוד ולעובדיו; ולמשרד להגנת הסביבה - שותפנו לדרך.

מיטל אמיתי,

מנכ"לית האיגוד

חברי מועצת האיגוד

מר תומר גלאם	יו"ר האיגוד וראש העיר אשקלון
ד"ר מטי צרפתי הרכבי	סגנית יו"ר האיגוד וראש המועצה האזורית יואב
מר אדיר נעמן	ראש המועצה האזורית שפיר וגזבר האיגוד ¹
מר יעקב אביבי	ראש המועצה האזורית באר טוביה
מר איתמר רביבו	ראש המועצה האזורית חוף אשקלון
מר דני מורביה	ראש המועצה האזורית לכיש
מר מישל בוסקילה	משנה לראש העיר אשקלון
מר ארז חסון	סגן ראש העיר קריית גת וגזבר האיגוד ²
מר יובל אביסידריס	חבר מועצת העיר קריית גת ³
גב' הדס פדידה	מנהלת אגף איכות הסביבה קריית גת
מר אלעד חג'בי	מנהל אגף שפ"ע שדרות
מר ניסים גלעם	מנהל אגף שפ"ע ותברואה קריית מלאכי
מר אלעד חורב	מנהל התחום המוניציפאלי ומנהל מחלקת איכות הסביבה,
	המועצה האזורית שער הנגב

¹ החל מספטמבר 2021

² עד לתאריך ה-12.09.2021

³ החל מתאריך ה-12.09.2021

חברי ועדות האיגוד

ועדת כספים וכוח אדם:

מר איתמר רביבו	ראש המועצה האזורית חוף אשקלון - יושב ראש הוועדה
מר דני מורביה	ראש המועצה האזורית לכיש
מר יעקב אביבי	ראש המועצה האזורית באר טוביה
מר אלעד חורב	מנהל התחום המוניציפאלי ומנהל מחלקת איכות הסביבה, המועצה
	האזורית שער הנגב
גב' הדס פדידה	מנהלת אגף איכות הסביבה, קריית גת

ועדת מכרזים:

מר אדיר נאמן	ראש המועצה האזורית שפיר - יושב ראש הוועדה
מר מישל בוסקילה	ממונה על איכות הסביבה ומשנה לראש העיר אשקלון
מר ניסים גלעם	מנהל אגף שפ"ע ותברואה קריית מלאכי
מר יובל אביסידריס	חבר מועצת העיר קריית גת
מר אלעד חג'בי	מנהל אגף שפ"ע שדרות

בעלי תפקידים באיגוד

גב' מיטל אמיתי	מנכ"לית
גב' שגית עשור	מנהלת הלשכה
מר אורי גולדשטיין	מנהל מחלקת איכות אוויר, קרינה ורעש
גב' ורד דפנה	מנהלת מחלקת תעשייה
מר גיא זיגלבוים	מפקח הגנת הסביבה
גב' נרדית אסלנוב	מנהלת מחלקת תכנון סביבתי ורישוי עסקים
גב' ברוריה טישלר	מנהלת מחלקת חינוך וקהילה
גב' אליה זריהן	מנהלת מחלקת פסולת ומחזור
גב' אלה גודלמן	מנהלת מחלקת תשתיות
גב' ניצן בן טל	רכזת חינוך סביבתי
גב' שני דר	מ"מ מנהלת מחלקת תכנון סביבתי ורישוי עסקים
מר יהונתן עובדיה	רכז תפעול תחזוקה ובקרה על תחנות הניטור
גב' קריסטינה לשם	רכזת פיקוח תעשייה
גב' אביבית מנשרוף	פקידת גבייה
גב' יפעת סגל-רוזנבוים	מ"מ מנהלת מחלקת פסולת ומיחזור ⁴
מר רם סלהוב	רכז תכנון סביבתי ורישוי עסקים

⁴ בין התאריכים 10.02.2021-14.11.2021

יועצים לאיגוד

רואה חשבון האיגוד	רו"ח מר אברי אלבז
יועץ משפטי לאיגוד	עו"ד מר יריב אבישור
יועצת סביבתית, חברת אלדד שרוני	גב' רחלה בן עזרא
יועץ ISO לתחנות ניטור	מר יואב גבריאלי
תמיכה טכנית ומחשוב באיגוד	מר ליאור גבריאלי
יועצת רגולציה סביבתית לאיגוד	עו"ד ד"ר גב' ציפי איסר-איציק
יועץ סביבתי לאיגוד	מר אבי גולדשמיד
יועץ סביבתי לאיגוד	מר עומרי זילברמן
יועץ בתחום החינוך הסביבתי לאיגוד	מר יגאל סלע
יועצת בתחום החינוך הסביבתי לאיגוד	גב' מירי רימון
יועץ אסטרטגי-תקשורתי	חברת בן חורין אלכסנדרוביץ'

אודות האיגוד

רשות	מספר תושבים	שטח בקמ"ר
אשקלון	149,075	47.79
קריית גת	60,606	8.4
קריית מלאכי	25,022	4.6
שדרות	30,615	5
באר טוביה	23,000	140
חוף אשקלון	19,000	181
לכיש	13,800	378
שפיר	12,900	82
יואב	9,000	199
שער הנגב	9,000	180

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון הוקם בשנת 1979 מתוקף צו הקמה של שר הפנים. באיגוד חברות 10 רשויות מקומיות, שבהן מתגוררים כ-360 אלף תושבים בשטח נרחב של כ-1.5 מיליון דונם. מדובר באזור מגוון וחשוב מבחינת ערכי טבע, הכולל שמורות טבע, מצוק חופי, יערות, דיונות חול ונחלים, הנתון ללחצי פיתוח ובינוי שינוי ודורש ניהול מקצועי, אסטרטגי וארוך טווח.

להלן הרשויות לפי החלוקה הבאה:

4 ערים: אשקלון, קריית גת, קריית מלאכי ושדרות.

6 מועצות אזוריות: באר טוביה, חוף אשקלון, שער הנגב, יואב, לכיש, שפיר.

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון מרכז ומטפל בכל הנושאים הסביבתיים, תוך קידום איכות הסביבה.

בתחומי הנפה מתקיימת פעילות חקלאית ענפה ופועלים בה 17 אזורי תעשייה, הכוללים מפעלי מזון, משחטות, מפעלים כימיים, חברות היי-טק, ייצור מתכות ותעשייה כבדה. בנוסף, קיימות ופועלות בשטחנו תשתיות לאומיות, כגון קצא"א ותש"ן ו-7 תחנות כוח, בהן תחנת הכוח הפחמית רוטנברג באשקלון והתחנה החדשה, אלון גת מרכזי אנרגיה בקריית גת.

איגוד ערים מבצעים פיקוח ואכיפה סביבתית בדרגות שונות על למעלה מ-1,500 עסקים בעלי פוטנציאל להשפעה על איכות הסביבה.

מטרת האיגוד

מטרת האיגוד היא קידום איכות הסביבה בנפת אשקלון לטובת כלל הציבור בכלל רשויות הנפה, תוך שימת דגש על שמירת ערכי הטבע הקיימים באזור ומניעת מפגעים סביבתיים.

האיגוד פועל למען מטרה זו במגוון כלים מקצועיים בתחומי ניהול סביבה; ניהול מערך פיקוח ואכיפה לאיתור ולמניעת זיהומים ומפגעים סביבתיים, מערך ניהול וניטור אוויר, קרינה, רעש, קידום החינוך הסביבתי בנפה ועוד. בנוסף, האיגוד פועל למתן מענה לפניות הציבור, לליווי מקצועי של הליכי התכנון והבנייה ולקיום תנאים סביבתיים ברישיונות העסק ובהיתרים שונים - וזאת בשיתוף פעולה עם כלל הרשויות החברות באיגוד והרשויות הממשלתיות הרלוונטיות.

נושאים מרכזיים שטופלו בשנת 2021

נושאים מרכזיים שטופלו השנה באיגוד

הקמת מערך לטיפול בפסולת חקלאית בשטח נפת אשקלון

בשנה החולפת הכין האיגוד תוכנית תפעולית לטיפול בפסולת החקלאית, וזאת במסגרת החלטת ממשלה 4328: תוכנית לחיזוק החוסן האזרחי בשדרות וביישובי "עוטף רצועת עזה". בנובמבר 2021 התוכנית אושרה על-ידי המשרד להגנת הסביבה, וכיום פועל האיגוד ליישמה בשטחי הנפה. התוכנית כוללת הקמת מערך תפעולי לטיפול בזרמי הפסולת החקלאית השונים, הקמת תשתיות אצירה וטיפול בפסולת, וכן תמיכה בפתרונות קצה לטיפול בפסולת.

מרכז ההשתלמויות באיגוד

למרות אילוצי הקורונה, בשנת 2021 השתלמו במרכז ההשתלמויות של האיגוד מעל 500 משתלמים בכ-20 השתלמויות שונות ומגוונות. מרכז ההשתלמויות באיגוד, הינו מרכז ההשתלמויות ייחודי ומטרתו העשרת הידע המקצועי של עובדי הוראה בתחומי איכות הסביבה, קיימות, שמירת טבע וידיעת הארץ.

החלטת ממשלה 4328 לחינוך סביבתי בשדרות ויישובי עוטף עזה

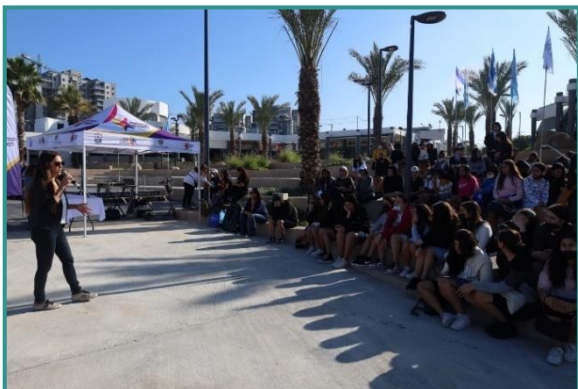
מחלקת החינוך באיגוד מובילה תוכנית חינוכית ייחודית בתמיכת המשרד להגנת הסביבה ביישובים: שדרות, שער הנגב וחוף אשקלון. התוכנית מבוססת על תפיסה של "חינוך מבוסס מקום" ("PlaceMaking"), וכוללת הכרות ולמידה על האתרים השונים שנבחרו בכל אחת מהרשויות והקמת מרחבים פיזיים בשיתוף התושבים. במסגרת התוכנית התקיימו הכשרות והשתלמויות למורים, מפגשי תכנון עם נציגי הקהילה וסיורים של תלמידי הגנים ובתי הספר באתרים השונים.

פעילויות ייחודיות בבתי הספר ובקהילה

מחלקת החינוך באיגוד יזמה וליוותה במהלך שנת 2021 מגוון רחב של פעולות ואירועים בבתי הספר ובקהילה, שמטרתן העלאת המודעות לנושאים הקשורים להתמודדות עם סוגיות סביבתיות ועם משבר האקלים. בין הפעילויות: הפקת אירועי "חודש איכות הסביבה" באיגוד, שיתופי פעולה עם קהילת הדרום של אנשי הים התיכון, השתתפות בתי ספר במצעד האקלים ועוד.

תמיכה של האיגוד ביוזמות סביבתיות ברשויות

בשנת 2021 האיגוד תמך במגוון יוזמות סביבתיות של הרשויות השונות בסכום כולל של 500,000 ₪. התהליך כלל ליווי של הרשויות החל משלב הרעיון ועד לשלב הביצוע. בין היוזמות הבולטות: הקמת מרחבי למידה לעיסוק בנושאי קיימות וסביבה, הקמת גינות קהילתיות, אירועים קהילתיים להעלאת המודעות לנושאי סביבה וקיימות ועוד.

קבלת תעודת הסמכה מחדש ל ISO 17025 עבור מערכת ניטור האוויר המונה 12 תחנות ניטור ומרכז בקרה ממוחשב

השנה חודשה ההסמכה לפי ISO17025 עבור 12 תחנות הניטור בשטח נפת אשקלון מטעם הרשות הלאומית להסמכת מעבדות. במהלך תהליך ההסמכה נבדקו ממצאי דו"חות הכיול של תחנות הניטור. אלה נמצאו בעלי אמינות גבוהה בהפעלת מערכת הניטור.

סקר שביעות רצון של המשרד להגנת הסביבה לשנת 2021 העניק ציון מקסימלי למערך ניטור האוויר של האיגוד

בסקר השנתי נבדקים שלושה פרמטרים מרכזיים בהם: האם השירות עונה על הציפיות, האם השירות סופק במועד וכן האם סופק השירות באיכות המבוקשת כנדרש על פי הנחיות הממונה על חוק אוויר נקי. בכל שלושת הפרמטרים שנבדקו קיבל האיגוד את הציון המקסימלי- 5 (בסולם 1-5). תפעולן המיטבי והמקצועי של תחנות הניטור מוכיחות לנו לא פעם את חשיבותן למניעת זיהום אוויר ושמירה על בריאות תושבי אשקלון והנפה.

פינוי אתר פיראטי לאחסנת פסולת חקלאית בעוטף עזה

במהלך 2021 פונה על ידי חקלאי בעוטף עזה שטח בגודל של כ-6 דונם שבו אוחסנה פסולת חקלאים מזה 20 השנים האחרונות, ערמות פסולת אלו כללו: ניילונים, צנרת, שאריות פסולת ירקות, עצים ועוד. לאחר שהתקבלה פניה מצוות כיבוי אש אודות ערמות פסולת חקלאית בשטח של חקלאי בעוטף פעלה מחלקת פיקוח ואכיפה מול החקלאי לפינוי ערמות הפסולת. ערמות אלו היוו פוטנציאל מפגע חמור במקרה של שריפה שעלולה להיווצר מאירועי מזג אוויר או פח"ע.

מבצעי אכיפת עסקים באזורי התעשייה

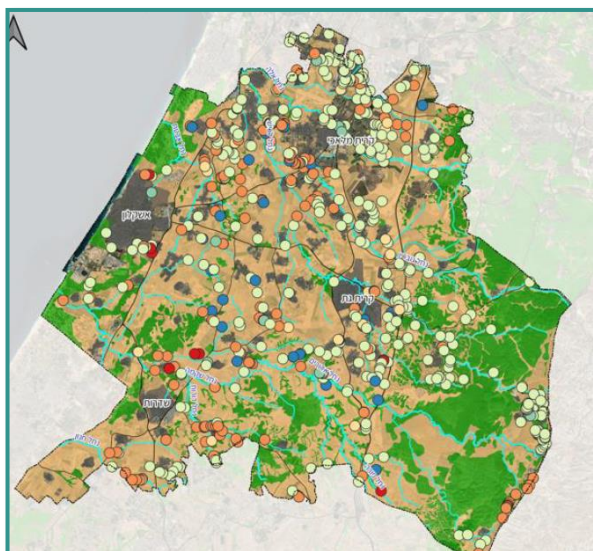
בשנת 2021 איגוד ערים הוציא לפועל מספר מבצעי אכיפה ייעודיים לעסקים בעלי פוטנציאל זיהום סביבתי בקנה מידה נרחב, תוך שיתוף פעולה עם מחלקות רישוי עסקים בתחנות המשטרה וגורמי הפיקוח העירוניים לטיפול במפגעים סביבתיים על פי התקנות.

תת"ל 95 א', תכנית נכסי פעילות במתחם קצא"א

חברת קצא"א פעלה בעבר מכוח חוק הזיכיון לנפט, שפג תוקפו בשנת 2017. בתום תקופת הזיכיון נחקק חוק חדש שמטרתו הסדרת כל פעילות קצא"א במסגרת תוכנית תשתית לאומית- תת"ל 95\א. האיגוד מלווה באופן פעיל את הליכי התכנון והגיבוש של תכנית זו, תוך עמידה על האינטרסים הציבוריים של תושבי הנפה, למניעת סיכונים סביבתיים מהפעילות במתחם אשקלון.

תוכנית אב לגיבוש מדיניות למיפוי ולטיפול במפגעים בשטחים הפתוחים שאינם מוגדרים סטטוטורית בנפת אשקלון

איגוד ערים לאיכות הסביבה, נפת אשקלון
קיבל תקציב להכנת תוכנית אב לטיפול
במפגעים סביבתיים במסגרת קול קורא
לשמירה על שטחים פתוחים. שטחים פתוחים
שאינם מוגנים סטטוטורית מוגדרים כאדמות
חקלאיות ופעמים רבות מועדים למפגעי
פסולת ואחרים. במסגרת הפרויקט נעשה
מיפוי וסיווג מפגעים על פי מידות הרגישות
האקולוגית והנופית – סביבתית. שטח נפת
אשקלון הינו כ-1,300 קמ"ר, מתוכו שטח
הסקר נאמד ב-735 קמ"ר. המיפוי בוצע לכל

השטחים הרלוונטיים לפי שכבות GIS (Geographic Information System) ממנו נגזרו האזורים
שאינם מוגנים סטטוטורית.

בחירת פרויקטים להגשה לקול קורא של הקרן לשטחים פתוחים

בהמשך לעבודת המיפוי המקיפה
שנעשתה במסגרת תוכנית האב לשטחים
פתוחים בנפת אשקלון הוכנו הצעות ל-8
מיקומים פוטנציאליים לביצוע פרויקטים
לשיקום סביבתי ופיתוח נופי שיוגשו
במסגרת קול קורא של קרן השטחים
הפתוחים. לאחר בחינת כלל הפרמטרים
יבחרו הפרויקטים בעלי פוטנציאל הרב
ביותר ליישום הליכי שיקום המיטביים
ביותר ויוגשו לקול הקורא במהלך שנת
2022.

פרויקט פיתחת שיקמה

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת
אשקלון זכה בשנת 2019
בתמיכה מטעם הקרן לשטחים
פתוחים לביצוע שיקום אזור
פתחת שיקמה. שיקום האזור
חיוני ביצירת מרקם מוגן לכל
אורך נחל שקמה בשתי גדותיו,
תוך פיתוח תשתית מונגשת
לטובת פעולות חינוך והסברה
לציבור הרחב. בשנת 2021 הוביל
האיגוד פרויקט ביצוע הדברה
בעצי השיטה הכחלחלה באזור-

מין פולש שהשתלט על השטח ופגע במערכת האקולוגית המקומית. בימים אלה איגוד ערים עובד
בשיתוף פעולה עם מנהלת פארק שיקמה ורשות הניקוז שקמה ובשור לצורך גיבוש תוכנית
לפיתוח פתחת השיקמה, שתכלול מסלולי טיול, שילוט, עמדות תצפית.

אירועי סביבה מרכזיים שטופלו בשנת 2021

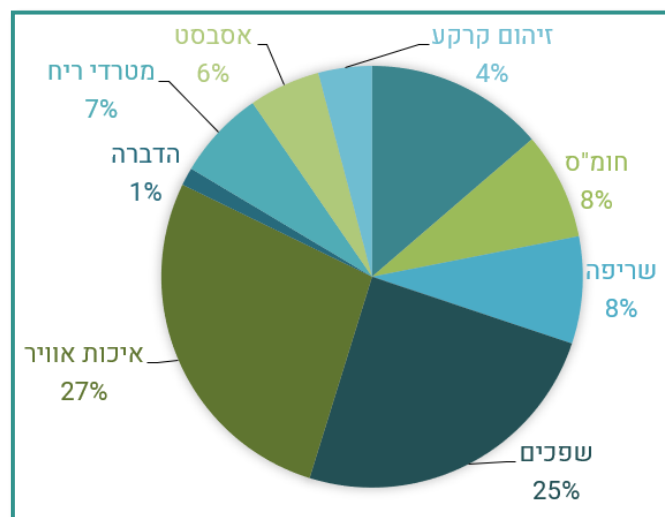

אירועי סביבה מרכזיים

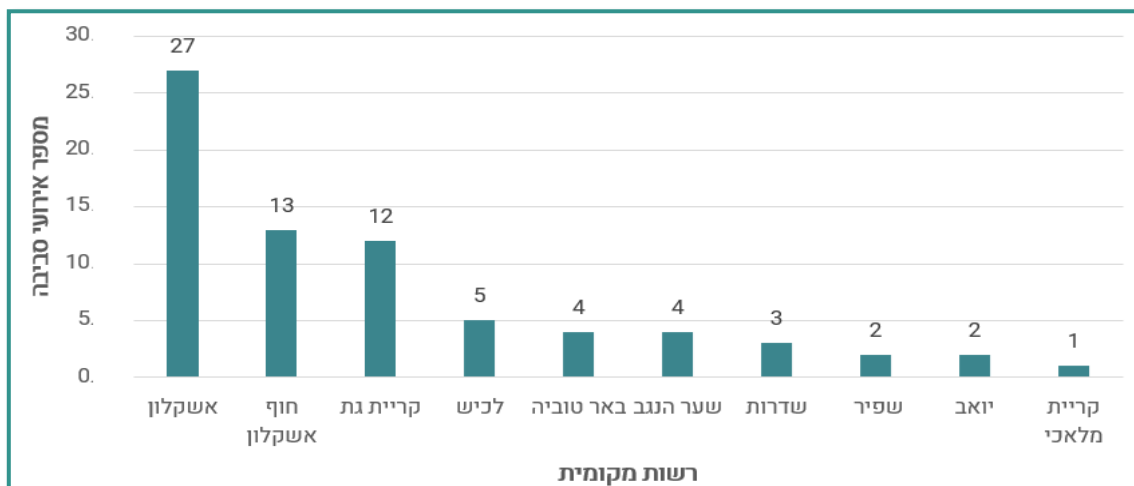
במקרים של אירועי סביבה אקוטיים הדורשים בחינה ומענה מידיים מערך הכוננות של האיגוד מספק מענה חירום סביבתי לאורך כל שעות היממה בכל ימות השנה, בתיאום עם מוקד החירום של המשרד להגנת הסביבה. אנו באיגוד רואים חשיבות עליונה באופן הטיפול באירועים סביבתיים בדרך המהירה והיעילה ביותר.

האיגוד משמש כמגיב שני באירועי חומרים מסוכנים, 24 שעות ביממה, 7 ימים בשבוע תוך שימוש במכשירי ניטור, גילוי וזיהוי ואמצעי המיגון הנדרשים לטיפול באירועים אלו. בשנת 2021 טיפל האיגוד ב-70 אירועי סביבה לפי החלוקה הבאה:

תרשים מס' 1 – חלוקת אירועי הסביבה בשנת 2021 לפי נושאים

תרשים מס' 2 – חלוקת אירועי הסביבה בשנת 2021 לפי רשויות

זפת בחופי ישראל

בפברואר 2021 התרחש אחד האסונות האקולוגיים הגדולים שפגעו בישראל מאז הקמת המדינה- חופי ישראל התכסו בכמויות גדולות של זפת. מקור הזיהום אינו ידוע, אך על פי סוג הזפת ומרקמה נראה כי מדובר בפליטה של שמנים או נפט מכלי שיט שעבר מול חופי ישראל. האיגוד סייע

למשרד להגנת הסביבה ולרשויות בפעולות הניקוי והניטור של המזהמים באוויר ובחופי הים.

שריפת דלק במיכל תש"ן

אירוע חמור וחריג שנמשך למעלה מיממה התרחש בשל פגיעה במיכל בנזין של חברת תש"ן בעת סבב הלחימה בדרום במאי 2021. המיכל המשיך לבעור במשך למעלה מיממה עד לריקונו. היה חשש מקריסת המיכל ומקרבתו לאוכלוסייה בקיבוץ הסמוך השייך למועצה האזורית חוף אשקלון-

תושבי האזור הונחו להסתגר בבתים. איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון החל את הטיפול מיד עם תחילת האירוע ועקב כל העת על נתוני איכות האוויר במקום וכיווני הרוח.

אירועי דליפת דלק- קצא"א

באוגוסט 2021 - דליפה מקו המוביל דלק, קצא"א סמוך למושב משען השוכן במועצה האזורית שפיר, המהווה חלק מנפת אשקלון, כ-5000 טון קרקע מזוהמת אותרה רק לאחר שהתרחשה דליפה משמעותית. האיגוד סייע למשרד להגנת הסביבה בבירור מקיף של האירוע, ושל התנהלות קצא"א. האיגוד ימשיך לפעול על מנת למנוע אירועים מסוג זה.

איגוד ערים
לאיכות הסביבה
נפת אשקלון

מחלקת איכות אוויר

איכות האוויר

מחלקת איכות האוויר מטפלת בנושאים הבאים:

- ניטור איכות האוויר - פיקוח על איכות האוויר באמצעות 12 תחנות ניטור ועמידה בהנחיות הממונה ובדרישות ISO/IE 17025, פיקוח על חברות התחזוקה אין.פי.סי ואנוויטק ועל חברות של שירותי איכות הסביבה.
- החלפה ושדרוג ציוד הניטור בתחנות הניטור, ניהול צוותי התחזוקה, בקרה על בדיקות חיצוניות של איכות ואמינות לתחנות הניטור שמבצעת החברה לשירותי איכות הסביבה.
- בקרה, דיגול נתונים ועבודה רציפה לעמידה בהנחיות הממונה (מנ"א) וב-ISO/IEC17025. היקף ההסמכה העדכני לתקן ISO/IEC 17025 מופיע באתר הרשות להסמכת מעבדות.
- הכנת דו"חות ניטור חודשיים ושנתיים והעברתם למרכז ניטור ארצי. הדו"חות מפורסמים באתרי האיגוד והמשרד להגנת הסביבה.
- תחנות כוח: פיקוח על נתוני הפליטה והיתר הפליטה של 8 תחנות כוח: רוטנברג, דוראד, מתקן ההתפלה, צפית, איתן, דליה, אלון גת מרכזי אנרגיה ו-אי.פי.אם, בהיבט איכות האוויר. נוסף על כך, פיקוח על 2 תחנות שמנטרות מזהמים מסוג BTEX השייכות לחברת קצא"א וכן על תחנת ניטור של נובל אנרג'י שמנטרת מזהמים מאסדת הגז תמר.
- טיפול בפניות ציבור במטרדי ריחות מהמקורות הבאים: שריפת גזם חקלאי ופסולת, ריח מפיזור זבל גולמי, ריח מלולים ומרפתות, ריח מבתי אוכל, תנורי הסקה ביתיים, בעירות פחם מתחנת הכוח רוטנברג, מטרדי ריחות דלק מקצא"א ועוד.
- מתן חוות דעת לתסקירים, סקרי ריחות, תוכניות והיתרי בנייה בהיבט זיהום אוויר וריחות מתעשייה, תחנות כוח, תחנות מעבר לפסולת בניין, מפעלי בטון, אזורי כריית חול וחרסית, חוות מכלי דלק, RDF, חוות לולים, מתקנים לטיפול בפסולת, תוכניות בנייה עם עירוב שימושים של בתי אוכל, אולמות אירועים, מגורים, מסחר ועוד.
- פיקוח על 10 תחנות ניטור נוספות השייכות לחברת החשמל ותחנות כוח חדשות שבתחומי נפת אשקלון.
- פיקוח על תחנת ניטור חדשה בכפר הנופש של צה"ל באזור חוף הים באשקלון, שהחלה לפעול ביוני 2020 לניטור המזהמים שנפלטים מאסדת תמר.
- פיקוח משותף עם המשרד להגנת הסביבה על בדיקות LDAR לאיתור דליפות מצנרות דלק ומחוות המכלים במתחם קצא"א, וכן על פעולתה התקינה של מערכת ה-VCU למישוב (מערכות למישוב אדים שנועדו למנוע ולצמצם למינימום את פליטת הגזים בעת התדלוק) גזי הפליטה של מרכיבי הדלק מטעינת המכליות בים וטיפול באמצעות שריפה למניעת מטרדי ריחות לסביבה.

- פיקוח רציף על יישום אבני הדרך להפחתת הפליטות של זיהום האוויר מתחנת הכוח באמצעות התקנת אמצעי ההפחתה, כגון סולקנים (מתקנים לסיון ו/או ניקוי חומרים מסוכנים או מזהמים הנפלטים לאוויר) לטיפול בגזי הפליטה של תחמוצות הגופרית ותחמוצות החנקן.
- פיקוח על התקנת מצלמות וידאו תרמיות במאגר הפחם למניעת בעירות.

מערך ניטור איכות האוויר

הפעילות התעשייתית והתשתיתית ברחבי נפת אשקלון מחייבת את האיגוד לעקוב באופן שוטף אחר מצב איכות האוויר באזור. על כן, הוקמו במרחב האיגוד 12 תחנות ניטור אוויר משוכללות שמספקות באופן רציף מידע על איכות האוויר. למעט מדידת רמות מזהמים שונים באוויר נמדדים גם נתונים מטאורולוגיים שונים דוגמת כיוון ומהירות הרוח, משקעים, קרינת שמש, טמפרטורה ולחץ ברומטרי.

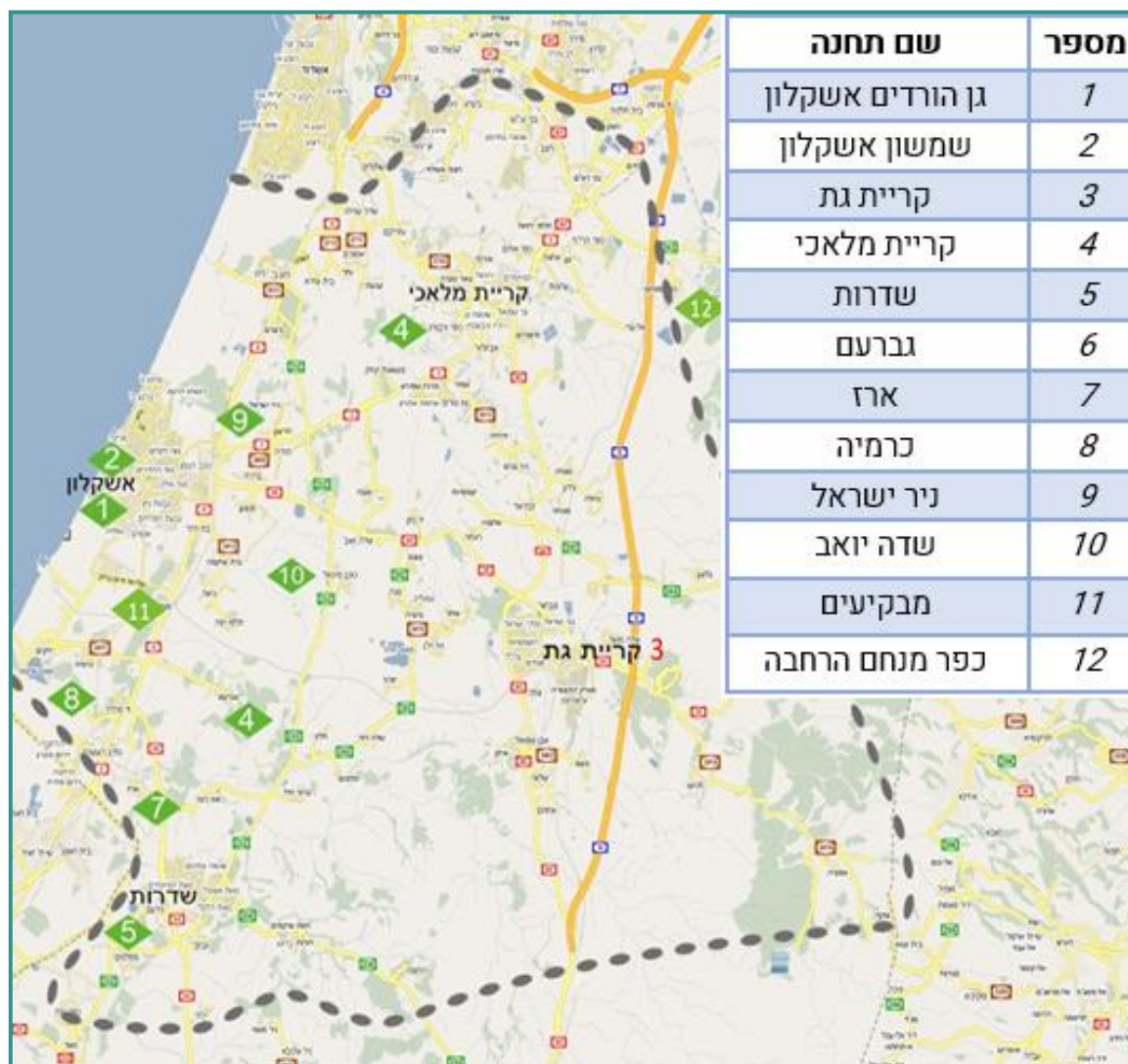
כמו כן, האיגוד והמשרד להגנת הסביבה מפקחים על פליטות מקצא"א באמצעות 2 תחנות ניטור אוויר שחברת קצא"א חויבה להקים, הכוללות מכשירי BTEX, וכן מערכת לטיפול ולמישוב אדי דלק VCU. הניטור נעשה על-מנת לפקח על פליטות של בנזן וחומרים אורגניים נדיפים על מטרדי ריחות דלק מחוות המכלים וטעינת דלק במקשרים הימיים ולהפחיתן.

נתוני הניטור מועברים ישירות למרכז הבקרה באיגוד ולמערכת הניטור הארצית של המשרד להגנת הסביבה והשירות המטאורולוגי בבית דגן, ומשמשים גם לסקרים אפידמיולוגיים והכנת תסקירי השפעה על הסביבה. המידע מוזרם 24 שעות ביממה בזמן אמת אל מרכז הבקרה הנמצא באיגוד ומתעדכן אחת ל-5 דקות באתר האינטרנט. נתוני הניטור שנרשמות במדידות הרציפות והלא רציפות ב-12 תחנות הניטור של האיגוד מוערכות ביחס לערכים שנקבעו בחוק:

- ערכי איכות האוויר (ערכי סביבה, יעד, התראה) שנקבעו ב-"תקנות אוויר נקי (ערכי איכות אוויר) (הוראות שעה), התשע"א - 2011", כנדרש בחוק אוויר נקי.
- לערכי איכות האוויר ב-"תקנות אוויר נקי (ערכי איכות אוויר) (הוראות שעה) (תיקון), התשע"ג - 2013", שתוקפם החל מ-1.1.2015 - עודכנו ערכי הסביבה של מספר מזהמים: SO_2 , NO_2 , PM_{10} , $PM_{2.5}$, O_3 .

תמונה מס' 1: תחנה לניטור אוויר

מפה 1: מפת פיזור תחנות הניטור בנפת אשקלון

טבלה 1 – סוגי הנתונים הנאספים בתחנות הניטור במרחב האיגוד שמפעיל איגוד הערים

שם התחנה	מזהמים הנמדדים בהסמכה	פרמטרים מטאורולוגיים	מיקום התחנה אורך/ רוחב ברשת ישראל החדשה	
			מזרח	צפון
ארז	S, N, O, D10	W, R, T, U, B	158731	607995
אשקלון שמשון	S, N, O, D2.5	W, R, T, U	157590	618195
אשקלון-גן הוורדים	S, N, O, D10	W, R, T, U, B, S	159331	618836
גברעם	S, N, O, D2.5	W, R, T, U	163159	610998
כפר מנחם הרחבה	S, N, O, D2.5	W, R, T, U, B, S	184155	626160
כרמיה אשק	S, N, O	W, R, T, U, S	156749	612687
מבקיעים	S, N, O, D10	W, R, T, U, S	160045	614630
ניר ישראל	S, N, D2.5	W, R, T, U	165704	621482
קריית גת	S, N, O	W, R, T, U, S	177482	612802
קריית מלאכי	S, N, O, D2.5	W, R, T, U	175621	626345
שדה יואב	S, N, D2.5	W, R, T, U	170008	616791
שדרות	S, N, O, D2.5	W, R, T, U	162321	604206

טבלה 2: המדדים המתקבלים בתחנות הניטור

מכשירי הניטור		פרמטרים מטאורולוגיים	
S	גופרית דו-חמצנית	W	כיוון ומהירות הרוח
N	תחמוצות חנקן	T	טמפרטורה
O	אוזון	U	לחות
D2.5	חלקיקים נשימתיים עדינים PM2.5	R	גשם
D10	חלקיקים נשימתיים PM10	S	קרינת שמש
		B	לחץ ברומטרי

נתוני הניטור מהתחנות מועברים למרכז הבקרה באיגוד ומעובדים לממוצעים חצי שעתיים, שעתיים, יומיים, חודשיים ושנתיים. נוסף לכך, הנתונים מועברים בזמן אמת באמצעות תקשורת מחשבים לשירות המטאורולוגי ולמשרד להגנת הסביבה.

מערכת הניטור עוברת כיול אוטומטי אחת ל-24 שעות. לאחר כל כיול, מופק דו"ח אוטומטי עם פירוט תוצאות הכיול והתראות על תקלות אפשריות. מדי יום הנתונים עוברים בדיקת אמינות (דיגול). אחת

ל-5 דקות נתוני איכות האוויר מתעדכנים באתר האינטרנט של האיגוד mv.ashkelonaqm.net ובאתר המשרד להגנת הסביבה: svivaaqm.net. כמו כן, אחת לשנה מתבצע כיול של גורם חיצוני בכדי לבדוק את אמינות מערכת הניטור. ממצאי דו"חות הכיול מלמדים על אמינות גבוהה בהפעלת מערכת הניטור.

הדו"חות החודשיים והשנתיים מפורסמים באתר המשרד להגנת הסביבה ובאתר האיגוד לאחר שעברו בדיקה ובקרה של טכנאי תחנות הניטור ומנהל מחלקת איכות האוויר באיגוד.

טבלה 3 - הערכים הרלוונטיים למערכת הניטור של האיגוד וערכי הסביבה שעל פיהם סוכמו

הנתונים לשנת 2021

מספר חריגות מותר	זמן ביצוע	הערך במיקרוגרם למ"ק	הערך בחל"ב	המזהם
8	שעה	350	134	גופרית דו-חמצנית SO ₂
4	יממה	50	19	
	שנה	20	8	
	חצי שעה	940	500	כלל תחמוצות חנקן NOX
	יממה	560	298	
8	שעה	200	106	חמצן דו-חנקני NO ₂
	שנה	40	21	
10	8 שעות	140	71	אוזון O ₃
18	יממה	37.5		חלקיקים עדינים
	שנה	25		PM2.5
18	יממה	130		חלקיקים
	שנה	50		10PM

סיכום וניתוח נתוני הניטור לשנת 2021

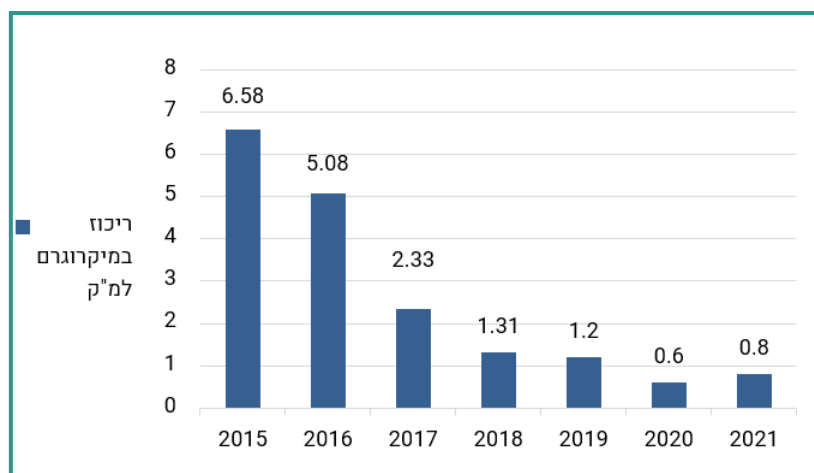
גופרית דו-חמצנית

טבלה מס' 3 מציגה מדידות גופרית דו-חמצנית - תרכובת גזית הנפלטת לאוויר משריפת דלקים שמכילים גופרית (מזוט, סולר) בתעשייה ובתחנות כוח לייצור חשמל וכן מתהליכי ייצור שונים בתעשייה. האפקטים השליליים של המזהם כוללים פגיעה במערכת הנשימה, הפיכה באטמוספירה לאירוסול חומצה גופרתית וחלקיקי גופרית שניוניים (קטנים מ-1 מיקרון), הגורמים להשפעות בריאותיות חמורות, לצד תופעות של אובך וירידה בראאות, גשם חומצי ונזק לצמחייה ולמבנים (שיש, ברזל).

טבלה 4 - ערכי הגופרית הדו-חמצנית שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2021

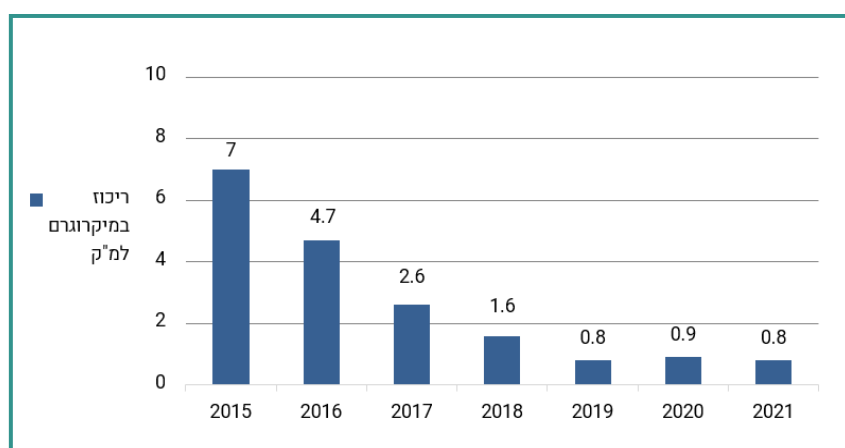
גופרית דו-חמצנית SO ₂			
תחנה	ממוצע שנתי (מיקרוגרם)	ריכוז שעתי מרבי (מיקרוגרם למ"ק)	ריכוז יממתי מרבי (מיקרוגרם למ"ק)
ארז	0.6	47.8	3.3
אשקלון שמשון	0.7	40.7	7.2
אשקלון-גן הוורדים	0.8	21.5	5.1
גברעם	0.8	46.8	6.7
כפר מנחם הרחבה	0.8	35.6	4.6
כרמיה	0.8	61.8	9.8
מבקיעים	0.7	42.1	4
ניר ישראל	0.3	69.6	5.8
קריית גת	0.6	23.6	3.7
קריית מלאכי	1.2	56.9	13.2
שדה יואב	0.7	31.1	5.2
שדרות	1.2	48.6	5.5
ערך סביבה	20	350	50
מספר ערכים מותר מעל התקן		8	4

תרשים מס' 1: ריכוז גופרית דו-חמצנית בממוצע שנתי בכל תחנות האיגוד

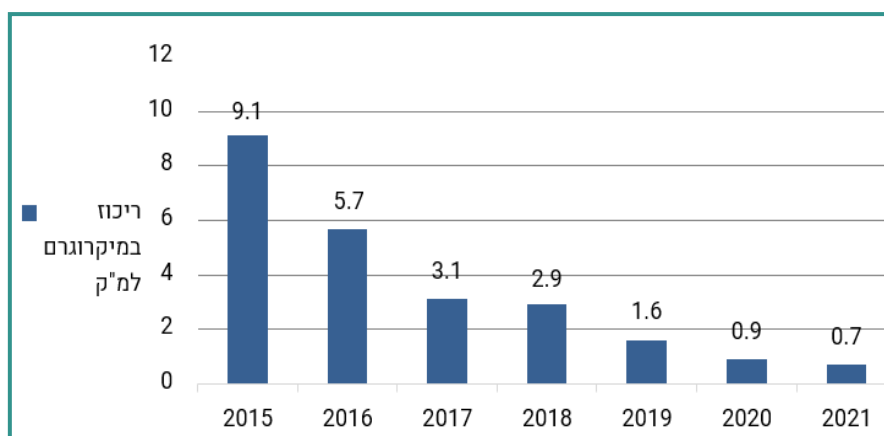

בתרשים מס' 1 ניתן לראות כי ריכוזי הגופרית הדו-חמצנית פחתו במהלך השנתיים האחרונות בשל מעבר של מפעלים שונים לשריפת גז טבעי ושימוש במזוט דל גופרית במפעלים אחרים.

תרשים מס' 2 - ממוצעים שנתיים של ריכוזי גופרית דו-חמצנית באשקלון

תרשים מס' 3 - ממוצעים שנתיים של ריכוזי גופרית דו-חמצנית במבקיעים, מועצה אזורית חוף אשקלון

בתרשימים 2 ו-3 ניתן לראות כי בין השנים 2016-2021 חלה ירידה בממוצעים השנתיים לגופרית דו-חמצנית באשקלון ובמועצה אזורית חוף אשקלון. זאת בשל הפחתה בשימוש הפחם בתחנת הכוח רוטנברג ופעילות פיקוח ואכיפה של האיגוד בתחום הפחתת הפליטות.

בשנת 2021 לא נמדדו חריגות או אירועים מעל ערכי הסביבה לגופרית דו-חמצנית שנקבעו בחוק (20 מיקרוגרם למ"ק).

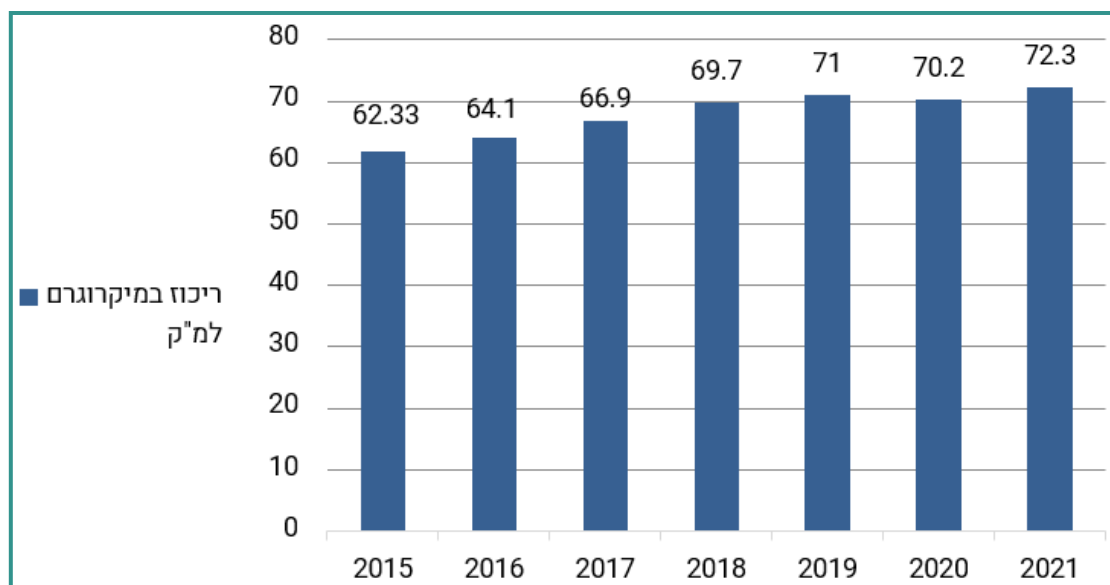
ערכי אוזון O₃

האוזון הוא מזהם משני, כלומר מזהם שאינו נפלט ישירות מתהליכי השריפה והייצור, אלא נוצר בריאקציות כימיות ופוטוכימיות באטמוספירה. שינוי בריכוז האוזון מצביע על שינוי בריכוז תחמוצות החנקן ובריכוז החומרים האורגניים שבאוויר, שמהווים מזהם בסיס ליצירת האוזון.

טבלה 7 - ערכי האוזון שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2021

אוזון O ₃		
תחנה	ממוצע שנתי (מיקרוגרם למ"ק)	ריכוז 8 שעתי מרבי (מיקרוגרם למ"ק)
ארז	62.1	172.9
אשקלון שמשון	86.2	188.3
אשקלון גן הוורדים	72.7	180
גברעם	77.3	171.5
דליה	76.6	170.5
כרמיה	59.7	171.4
מבקיעים	71.9	168.3
קריית גת	70.3	171.4
קריית מלאכי	70.2	170.5
שדרות	76.4	176.3
ערך סביבה		140
מספר ערכים מותר מעל התקן		10

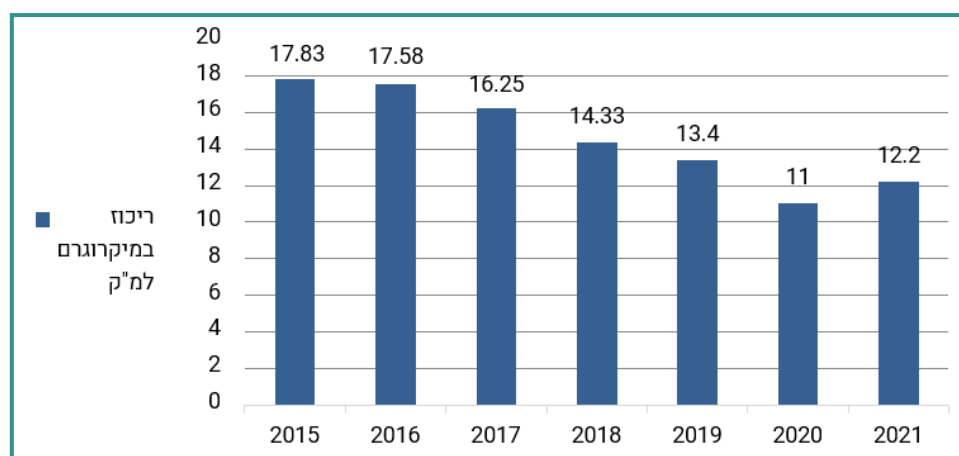
תרשים מס' 6 - ריכוז אוזון בממוצע שנתי בתחנות האיגוד

ערכי כלל תחמוצות החנקן

מקורן של תחמוצות החנקן הינו בשריפת דלקים בתהליכי ייצור בתעשייה וכן בשריפת דלק במנועי כלי רכב. עיקר הסובלים מתחמוצות אלו הם תושבי המרכזים העירוניים המתגוררים סמוך לצמתים מרכזיים.

תרשים מס' 4 - ריכוז של כלל תחמוצות חנקן בממוצע שנתי בתחנות האיגוד

מתרשים מס' 4 ניתן להיווכח כי בשנים האחרונות חלה מגמת ירידה בריכוזי תחמוצות החנקן באוויר, כנראה בשל מעבר המפעלים לשריפת גז טבעי ושיפורים טכנולוגיים במבערים בהם נעשה השימוש.

טבלה 5 - ערכי כלל תחמוצות החנקן שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2021

כלל תחמוצות החנקן NOX			
תחנה	ממוצע שנתי (מיקרוגרם)	ריכוז חצי שעתי מרבי (מיקרוגרם למ"ק)	ריכוז יממתי מרבי (מיקרוגרם למ"ק)
ארז	9.9	317.8	44.8
אשקלון שמשון	10.9	132.2	52
אשקלון - גן הוורדים	18.9	303.4	101.8
גברעם	8.1	89.6	30.9
כפר מנחם הרחבה	8.8	96.2	40.1
כרמיה	16.7	778.4	64.5
מבקיעים	11	131.1	39.7
ניר ישראל	11	144.5	55.3
קריית גת	14.3	172.8	53.9
קריית מלאכי	15.7	233.5	84.2
שדה יואב	8.7	100.7	41.3
שדרות	12.6	215.8	62.5
ערך סביבה		940	560

בשנת 2021 לא נמדדו חריגות במדדי תחמוצות חנקן מעל ערכי הסביבה שנקבעו בחוק.

ערכי חנקן דו-חמצני

ריכוז החנקן הדו-חמצני משתנה לפי מיקום התחנה ביחס לכבישים ראשיים ולתעשייה, וכן לפי מגמות רב שנתיות של הפחתת פליטת תחמוצות החנקן מהתחבורה והתעשייה.

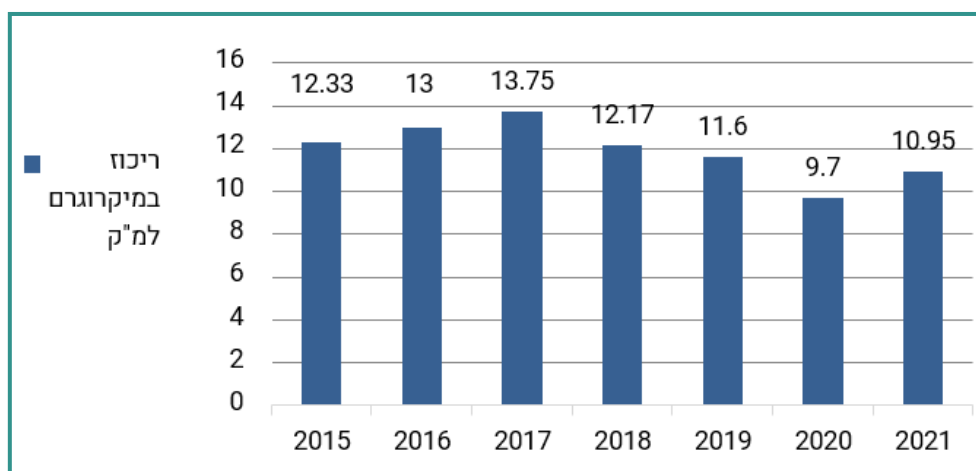

תמונה מס' 2: פליטת חנקן דו-חמצני ממכונית

טבלה 6 - ערכי תחמוצות החנקן הדו-חמצני שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2021

חנקן דו-חמצני NO2		
תחנה	ממוצע שנתי (מיקרוגרם למ"ק)	ריכוז שעתי מרבי (מיקרוגרם למ"ק)
ארז	9.4	66.2
אשקלון שמשון	10.1	96.8
אשקלון - גן הוורדים	15.2	108.5
גברעם	7.6	65.6
כפר מנחם הרחבה	8.4	73.7
כרמיה	13.4	84.3
מבקיעים	10	76.2
ניר ישראל	10.5	75.8
קריית גת	13.2	93.7
קריית מלאכי	13.6	92.2
שדה יואב	8.8	70.7
שדרות	11.2	89.7
ערך סביבה	40	200
מספר ערכים מותר מעל התקן	8	

תרשים מס' 5: ריכוז חנקן דו חמצני בממוצע שנתי בתחנות האיגוד

בשנת 2021 לא נמדדו חריגות או אירועים מעל התקן של חנקן דו-חמצני על פי ערכי הסביבה שנקבעו בחוק.

ריכוזי חלקיקי אבק

במרחב האיגוד קיימים כמה מקורות לחלקיקי האבק; מקורות טבעיים (חלקיקי אבק המדבר, חלקיקי מלח מהים) ומקורות מעשי ידי אדם (תעשייה, שינוע מחצבים, סלילת כבישים, עבודות בנייה, מפעלי בטון, מתקני טיפול לפסולת בניין, עיבוד חקלאי וכדומה). בדרך כלל מקור השינויים בריכוזים הוא בשנים שבהן היו סופות אבק.

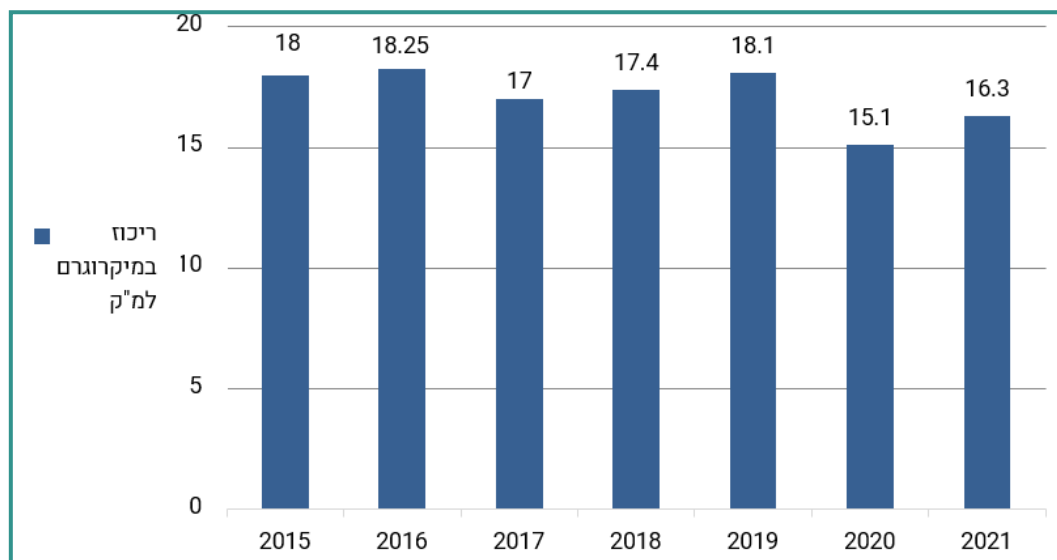
תמונה מס' 3: ריכוז גבוה של חלקיקי אבק

טבלה 8 - ריכוזי האבק הדק שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2021

חלקיקים נשימתיים PM 2.5				
תחנה	PM	ממוצע שנתי ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	ריכוז יממתי מרבי ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	מס' חריגות מעל הערך היממתי
ארז	2.5	16.6	81.2	8
אשקלון שמשון	2.5	16.7	84.2	12
אשקלון - גן הוורדים	2.5	16.5	66.3	8
כפר מנחם הרחבה	2.5	14.9	70.2	6
כרמיה	2.5	15.9	73.5	4
מבקיעים	2.5	15.6	78.9	7
ניר ישראל	2.5	16.7	87.1	11
קריית גת	2.5	17	79.5	11
קריית מלאכי	2.5	16.6	75.3	13
שדה יואב	2.5	16.5	80.1	5
שדרות	2.5	16.5	86.2	13
ערך סביבה	2.5	25	37.5	
מספר ערכים מותר מעל התקן			18	

בשנת 2021 לא נמדדו חריגות למעלה מ- 18 הערכים המותרים מעל התקן היממתי בריכוזי האבק.

תרשים מס' 7 - ריכוז אבק PM2.5 בממוצע שנתי בתחנות האיגוד

הבהרות לנתוני תחנות ניטור אוויר

- נתוני התחנות הם לפי ממסד נתוני האיגוד המעודכנים לתאריך 01/02/2022.
- יש להתייחס למסמך במלואו ואין להעתיק חלקים ממנו למסמכים אחרים.

מחלקת קרינה

מחלקת קרינה

האיגוד מודד רמות קרינה של אנטנות סלולריות וקווי מתח גבוה ושנאים של חברת החשמל ומפקח על רמות הקרינה בכל הרשויות שבנפת אשקלון. לאיגוד מד קרינה משוכלל, שבאמצעותו ניתן למדוד את רמת הקרינה מהמוקדים השונים. במרוצת השנים שבהן האיגוד עוסק בתחום קרינה בלתי מייננת, התפתחה והתרחבה הפעילות למישורים רבים מעבר לביצוע מדידות קרינה לצורך פיקוח על פי חוק קרינה בלתי מייננת תשס"ו - 2006.

אנחנו נחשפים למקורות רבים של קרינה בלתי מייננת, מקצתם גורמים לנו לחשיפה קצרת מועד ומקצתם לחשיפה רצופה וממושכת. הדגש מבחינת ההשפעה הבריאותית, מושם דגש על מקורות חשיפה לטווח הארוך - רצופה וממושכת. בכל הפעילויות שיוצגו כאן, מטרתנו העיקרית היא צמצום חשיפת הציבור לקרינה עד למינימום האפשרי, בפרט בקרב ילדים, וזאת על-פי עקרון "הזהירות המונעת" וחוק הקרינה. וזאת, במיוחד לנוכח העובדה כי בעידן שלנו כל התפתחות טכנולוגית מהווה מקור חדש לחשיפה לקרינה בלתי מייננת.

באופן כללי ניתן לחלק את מקורות חשיפת כלל הציבור לקרינה בלתי מייננת כך:

- מקורות סביבתיים (בעיקר אנטנות סלולריות ואנטנות שידור אחרות הפועלות).
- מקורות מחוץ לבית בתדרי RF: חדרי טרנספורמציה, שנאים על עמודים, קווי הולכה למיניהם, לוחות וארונות חשמל הפועלים בתחום ה-ELF.
- מקורות פנימיים (בבית) - בעיקר הטלפון הסלולרי, ואלה הפועלים בתדר רשת החשמל והאלחוט, כגון נתבים אלחוטיים, ציוד חשמלי ולוחות חשמל פנימיים.
- מקורות אישיים (צמוד לגוף) - בעיקר הטלפון הסלולרי, שמהווה מקור חשיפה אישי.

במשך כל תקופת פעילות המחלקה פעל איגוד הערים בדרכים שונות לצמצום החשיפה מכל מקור

באמצעות:

- טיפול בפניות הציבור.
- מתן תנאים סביבתיים עבור בקשות להיתרי בנייה, הכוללות הקמת מתקני חשמל חדשים או קרבה למתקני חשמל קיימים.
- בחינת בקשות להיתרי בנייה לאתרי שידור סלולריים טרם הדיון בוועדה מקומית.
- בגני ילדים ובבתי ספר - מעקב (ELF) ותדר רשת החשמל (RF), ביצוע מדידות קרינה בתדרי רדיו ופיקוח אחר תוצאות המדידות, מתן המלצות מקצועיות לטיפול בליקויים ופיקוח לאחר טיפול. אין מניעה להיחשף לשדות מגנטיים בעוצמות אלו בחשיפה זמנית, כגון בחדרי שירותים, מסדרונות ומעברים. העוצמות של השדות המגנטיים מלוחות החשמל הטיפוסיים יורדות במהירות עם המרחק, ובדרך כלל פוחתות מתחת לסף המומלץ במרחק של 1 מטר.

בדרך-כלל עבודות המיגון נדרשות במקומות שבהם לוחות חשמל מתח נמוך בבית-הספר הותקנו בקיר משותף עם כיתת לימוד, חדר מורים וכדומה. אפשרויות הפעולה כוללות: הרחקה של התלמידים באמצעות קירוי ובניית מחיצות גבס, טיפול בלוח החשמל לשיכול פאזות ותיקון ההארקה, ובעדיפות אחרונה - בידוד לוחות החשמל באמצעות ציפוי הקיר בלוחות מתכת מיוחדים. העבודות מתבצעות תוך כדי בקרה ומדידת קרינה עד להשגת התוצאות הרצויות.

- מתן הרצאות והדרכות למורים, לסטודנטים ולקהל הרחב במסגרות שונות בנושא צמצום החשיפה לקרינה. ארגון קורסים למודדי קרינה וקורסי ריענון למנהלי מחלקות איכות הסביבה ברשויות האיגוד, וכן לרכזי קרינה ביחידות הסביבתיות ובאיגודים בשיתוף אגף קרינה במשרד להגנת הסביבה.

תמונה מס' 1: מדידת קרינה

סיכום פעילות המחלקה לשנת 2021

- במהלך שנת 2021 ערכנו 24 בדיקות מדידת קרינה- 11 בדיקות בקרבת אתרים סלולריים ו- 13 בקרבת שנאים ומוקדי שדות מגנטיים בתדר רשת החשמל. במרבית הבדיקות שנערכו סביב אנטנות סלולריות, רמות הקרינה הסביבתית היו נמוכות - כאחוזים בודדים מהתקן הסביבתי. במדידות של שדות מגנטיים בתדר רשת החשמל נמצאו חריגות בכמה מקרים וטופלו בהתאם.
- בשנת 2021 המשיכו משרד החינוך והמשרד להגנת הסביבה לערוך סקרי קרינה בבתי הספר. הסקרים, שבוצעו באמצעות חברות בדיקה פרטיות, הצביעו על מספר חריגות מועט מהמלצות המשרד להגנת הסביבה לערכי סף לחשיפה מתמשכת לשדות מגנטיים בתדר רשת החשמל. רמת החשיפה המומלצת לחשיפה רציפה ל-24 שעות הינה 4 מיליגאוס. כתגובה לממצאים נשלחו מכתבים עם רשימת חברות המוסמכות למיגון לכל מנהלי מחלקות החינוך ולמנהלי מחלקות איכות הסביבה ברשויות לצורך ביצוע עבודות מיגון ובקרה בבתי הספר. האיגוד הנחה את עיריית אשקלון ליישם טיפול למניעת חשיפה לקרינת שדה מגנטי חשמלי שאושר על-ידי אגף קרינה במשרד להגנת הסביבה בשיתוף חברת החשמל, באמצעות הסטה של קו המתח 161 קילו וולט בחלקו הצפוני של שדרות רבין לשטח ציבורי. טיפול זה אמור להפחית את החשיפה לקרינה בלתי מייננת לתושבים המתגוררים באזור כנפי נשרים בסמיכות לקו מתח.
- האיגוד סייע לרשויות במתן הסברה נרחב בנושא כניסת טכנולוגיית הדור החמישי (5G) בתחום הסלולר ואמור לפקח בשיתוף אגף קרינה במשרד להגנת הסביבה, אחר יישום הטכנולוגיה של ה-5G בנפת אשקלון.

מחלקת רעש

מחלקת רעש

האיגוד מטפל בתלונות על מטרדי רעש שמקורם בעסקים, מפעלים ואולמות אירועים בעלי רישיון עסק. בנוסף, האיגוד מבצע בדיקות רעש באמצעות מד רעש משוכלל הנמצא ברשותו, ותוצאות הבדיקה מועברות לרשויות המטפלות בתלונות. כמו כן, האיגוד נותן חוות דעת לסקרים אקוסטיים כבר בשלב היתרי הבנייה.

פעילות האיגוד למניעת מטרדי רעש:

פיקוח על בניית מתקנים חדשים בתעשייה וכן על תוכניות בנייה בעירוב שימושים למרכזי מסחר בשילוב מגורים, בתי אוכל ואולמות אירועים.

באיגוד נבדקים סקרים ונספחים אקוסטיים שהוגשו במסגרת קבלת תנאים סביבתיים להיתרי בנייה. בשנת 2021 נבדקו ואושרו 23 דו"חות אקוסטיים להיתרי בנייה בעירוב שימושים ברשויות האיגוד, כולל מתן חוות דעת אקוסטית לרעש מתחנת כוח IPM בבאר טוביה. כמו כן, ניתנה התייחסות לדו"חות אקוסטיים להיתרי בנייה במגזר החקלאי שבנפת אשקלון.

חוות דעת של האיגוד בנושא מניעת רעש ניתנת לפי חוק למניעת מפגעים, 1961 ותקנותיו:

- תקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר), התש"ן – 1990
- תקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), התשנ"ג – 1992
- תקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש) (תיקון), התשע"א – 2011
- חוקי עזר מקומיים

טיפול בפניות ציבור בנושא מטרדי רעש

האיגוד מטפל בתלונות מטרדי רעש שנגרמים ממפעלים, עסקים ומוסדות ציבור; ובמגזר החקלאי - במושבים ובקיבוצים בנפת אשקלון. הבחינה כוללת זיהוי מקור הרעש, ביצוע מדידות מפלס רעש בבית המתלוננים וכתובת דו"ח מסכם עם בקשה להסרה ו/או הפחתת מטרדי רעש, אם קיימים כאלה. במהלך 2021 טופלו 47 פניות של תושבים על מטרדי רעש הנגרמים ממפעלים שונים ברחבי הנפה. מקורות הרעש הינם מגוונים ורבים וכוללים:

1. מוסדות חינוך - במהלך 2021 התקבלו תלונות על מטרדי רעש חזק בעת הפעלת פעמון בית-הספר, השמעת מוזיקה בהפסקות ובחופשת הקיץ ומטרד רעש מצופר אזעקה המתריע על השארת דלת פתוחה בכניסה לגני ילדים. בוצעו מדידות של מפלסי רעש ולכל המנהלים נשלחו הנחיות החוק וחוזר מנכ"ל משרד החינוך, שמפרט את רמות מפלסי הרעש המותרים.

2. אולמות אירועים- התקבלו תלונות על מטרדי רעש שנגרמים לתושבי הסביבה הקרובה ממוזיקה חזקה שמושמעת באולמי האירועים ומחוצה להם הממוקמים באזורי תעשייה שונים ברחבי הנפה. בוצעו מדידות בבית המתלוננים ונכתבו הנחיות לביצוע הצעדים הנדרשים להסרת המטרד.
3. אתרי בנייה- התקבלו תלונות על מטרדי רעש מאתרי בנייה ברחבי העיר שנגרמים מהפעלת מתקנים וציוד בנייה בשעות הבוקר המוקדמות ובניגוד לתקנות החוק. בעקבות התלונות, דרישות החוק ותקנותיו הועברו לידיעת מנהלי האתרים.
4. מפוחי עלים- תלונות על שימוש והפעלת מפוח עלים בשכונות מגורים הופנו למנהלי מחלקות איכות הסביבה ברשויות, והם הנחו את המוקד העירוני לשלוח בזמן אמת פקח לאכיפת תקנות החוק. במקביל, הונחה הקבלן להימנע לחלוטין משימוש במפוח עלים.
5. בתים פרטיים- הפניות שטופלו היו בנושאי מזגנים, שיפוצים, הפעלת מוזיקה, נביחות כלבים ועוד. לכל המתלוננים נשלח חומר המפרט את תקנות החוק ואת דרכי הפעולה העומדים לרשותם.

תמונה מס' 1: מקורות רעש הנגרם על ידי מערכות אלקטרו- מכניות (מדחסים, מפוחים, מזגנים, מנדפים וכו')

מחלקת פניות ציבור

פניות הציבור

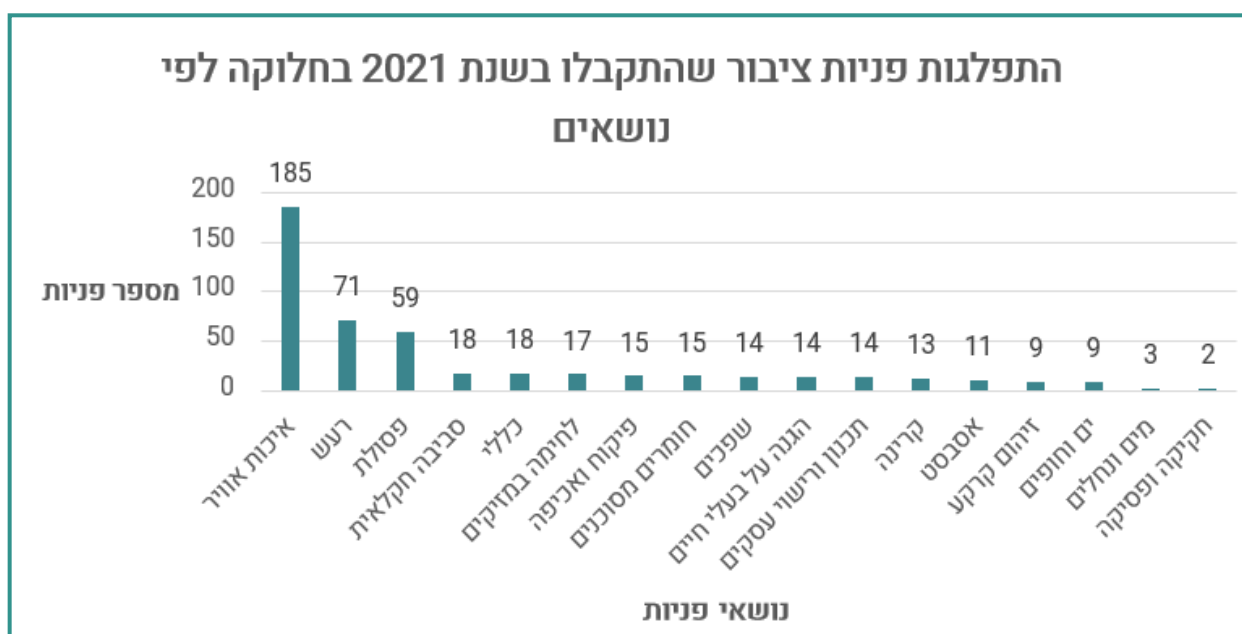
רקע ואופן הטיפול בפניות ציבור

איגוד הערים נותן מענה לפניות הציבור בנושאי איכות הסביבה בקרב 10 רשויות מקומיות, שבהן מתגוררים כ-360 אלף תושבים. האיגוד פועל בשקיפות ועל פי עקרון שיתוף הציבור. כל פנייה שמתקבלת באיגוד מסווגת על-פי תחום הפעילות ומתועדת במערכת מידע חדשה שנרכשה בשנת 2020, שמאפשרת לבצע ניהול דינמי ושליפת נתונים עדכניים, טיפול ומעקב יעיל אחר פניות הציבור ומתן מענה מקצועי, מהיר ושירותי לתושבי נפת אשקלון. כל פנייה מטופלת לפי נוהל טיפול בפניות הציבור הכולל טיפול מצד מנהל המחלקה הרלוונטית עד לסיום הטיפול ועדכון הפונה בסטטוס הטיפול בפנייתו. כמו כן, בכל תחילת חודש מופק דו"ח מסכם עבור טיפול פניות הציבור מתחילת השנה וסטטוס הטיפול בהן.

הפניות לאיגוד נעשות דרך אתר האיגוד, במייל, בטלפון ובאמצעות מוקד פניות הציבור במחוז דרום. בשנת העבודה 2021 התקבלו וטופלו כ-487 פניות ציבור בנושאי איכות הסביבה מתושבי נפת אשקלון, ובהן טיפול מנהלי המחלקות השונות באיגוד הערים. באופן כללי, ניתן לראות מגמת עלייה משמעותית במספר פניות הציבור שמגיעות לצוות המקצועי באיגוד ערים לאיכות הסביבה ביחס לשנים קודמות. האיגוד משקיע מאמצים רבים על מנת לטפל בפניות אלו בצורה מקצועית, יעילה ומהירה.

בתרשים מס' 1, נראה כי הנושאים העיקריים שבעקבותיהם פונים תושבי הנפה הוא פסולת ואיכות אוויר.

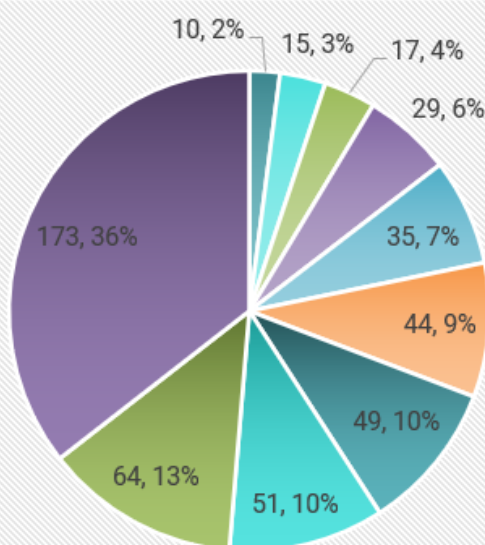
תרשים מס' 1 – התפלגות פניות ציבור שהתקבלו בשנת 2021 בחלוקה לפי נושאים

תרשים מס' 2 – פירוט מספר הפניות שהתקבלו באיגוד לפי הרשויות

פניות ציבור שהתקבלו באיגוד לשנת 2021 בחלוקה לפי רשויות

אשקלון ■ באר טוביה ■ לכיש ■ קריית גת ■ חוף אשקלון ■ שפיר ■ שדרות ■ קריית מלאכי ■ יואב ■ שער הנגב

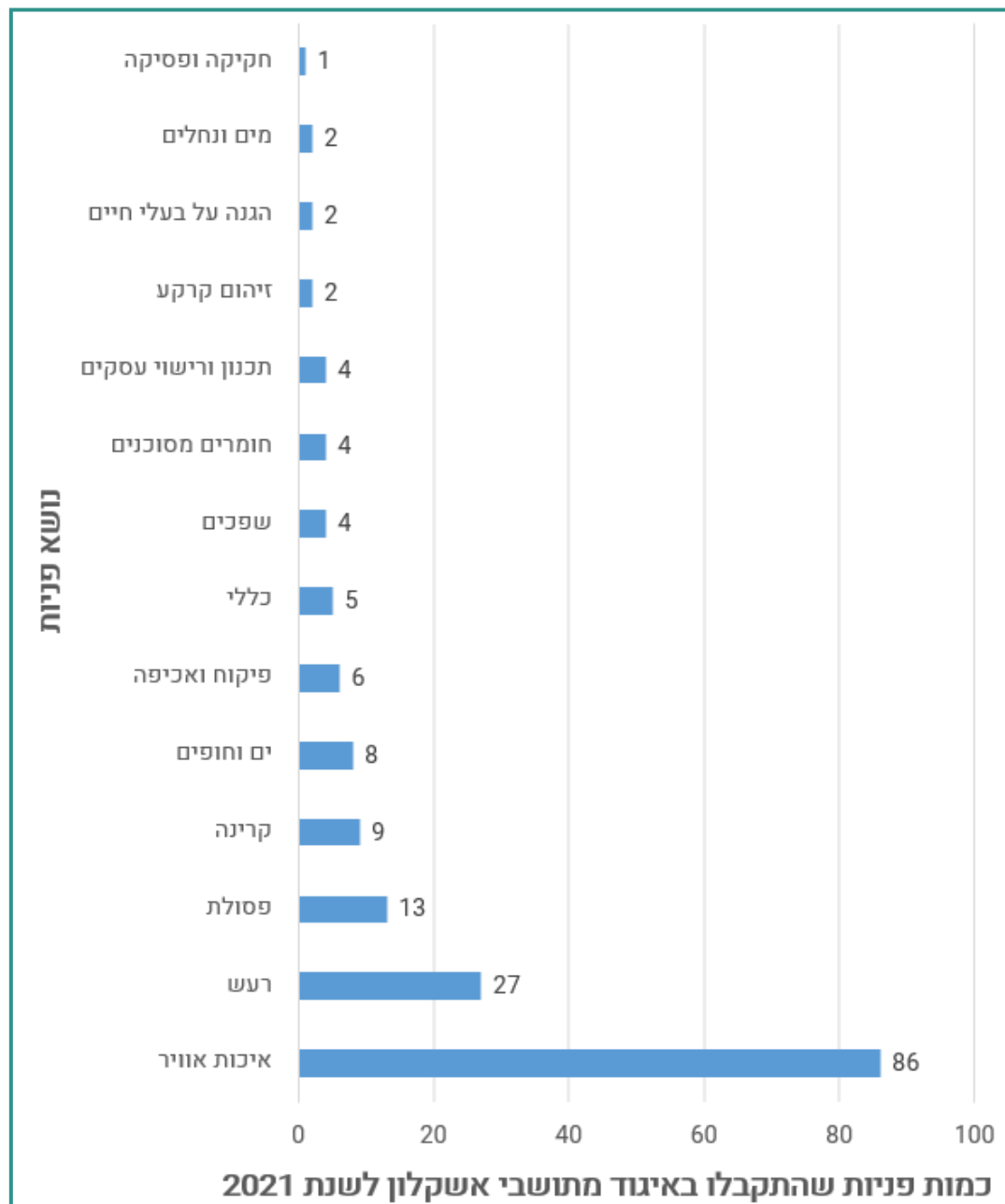

פניות ציבור בחלוקה לרשויות

אשקלון

בשנת 2021, התקבלו 173 פניות מתושבי העיר אשקלון, בעיקר בתחום מפגעי איכות אוויר, תעשייה, רעש ופסולת. כ-50% מהפניות שהתקבלו מתושבי העיר הם בתחום איכות אוויר. כמו כן, כ-30% מהפניות האחרות בנושא רעש, קרינה. רובן של הפניות בנושא רעש נובעות מהקרבה של מתקני תעשייה לבתים פרטיים ומעירוב השימושים בעיר. איגוד ערים לאיכות הסביבה מעורב בתהליך הטיפול בפניות אלו מול הרשות ומקדם פתרונות מול כל הגורמים הרלוונטיים.

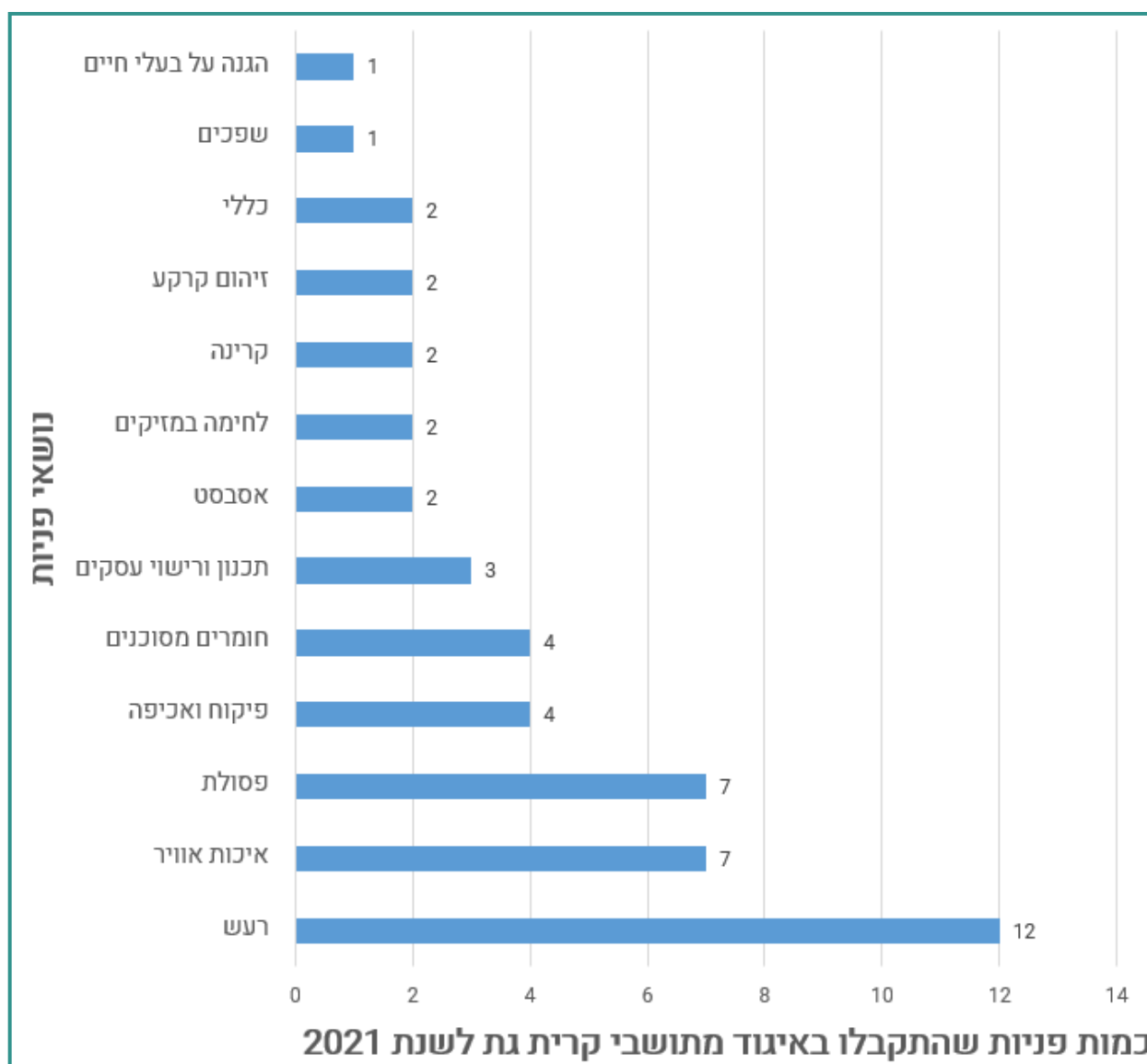
תרשים מס' 3 – התפלגות נושאי פניות שהתקבלו באשקלון

קריית גת

בשנת 2021 התקבלו 49 פניות מתושבי העיר קריית גת. ניכר צמצום במספר הפניות בנושא מטרדי ריחות עקב דישון בשטחים החקלאיים העוטפים את העיר.

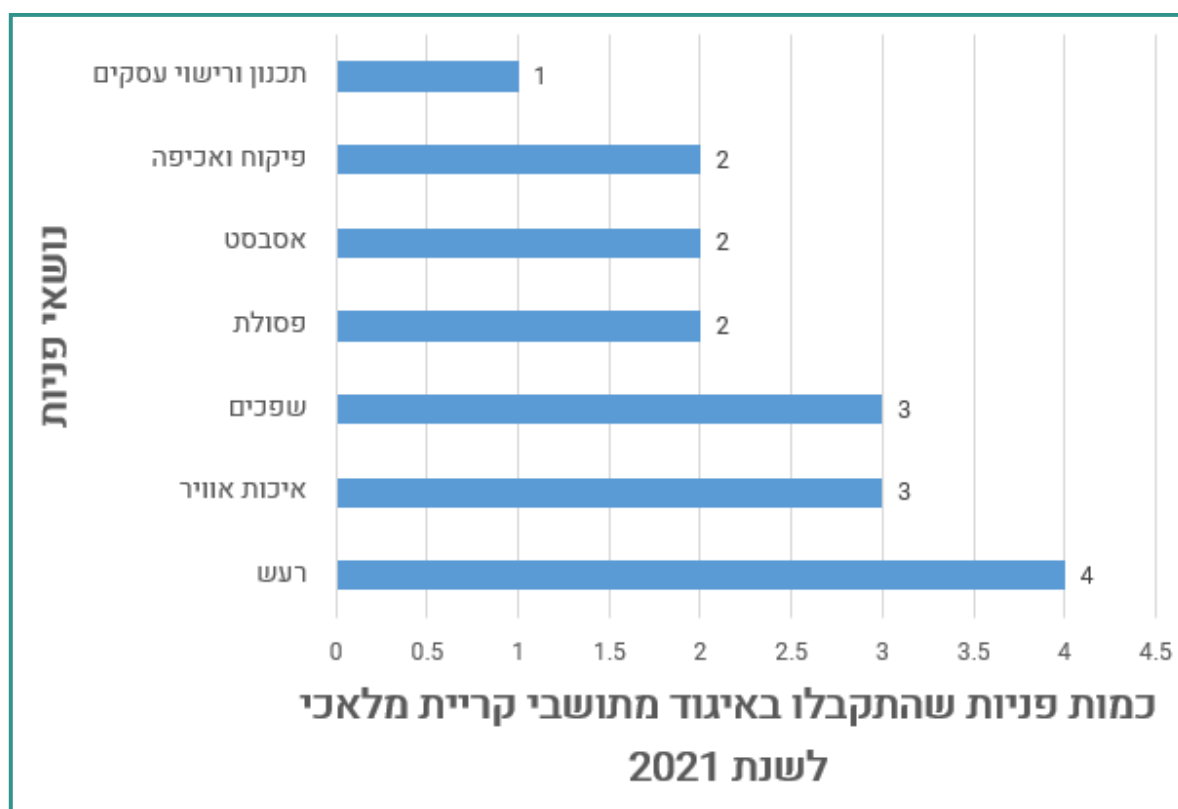
תרשים מס' 4 – התפלגות פניות בקריית גת

קריית מלאכי

בשנת 2021 התקבלו באיגוד 17 פניות מתושבי העיר קריית מלאכי. עיקר הפניות בקריית מלאכי מתייחסות למטרדים סביבתיים שמקורם איכות אוויר, פסולת ורעש.

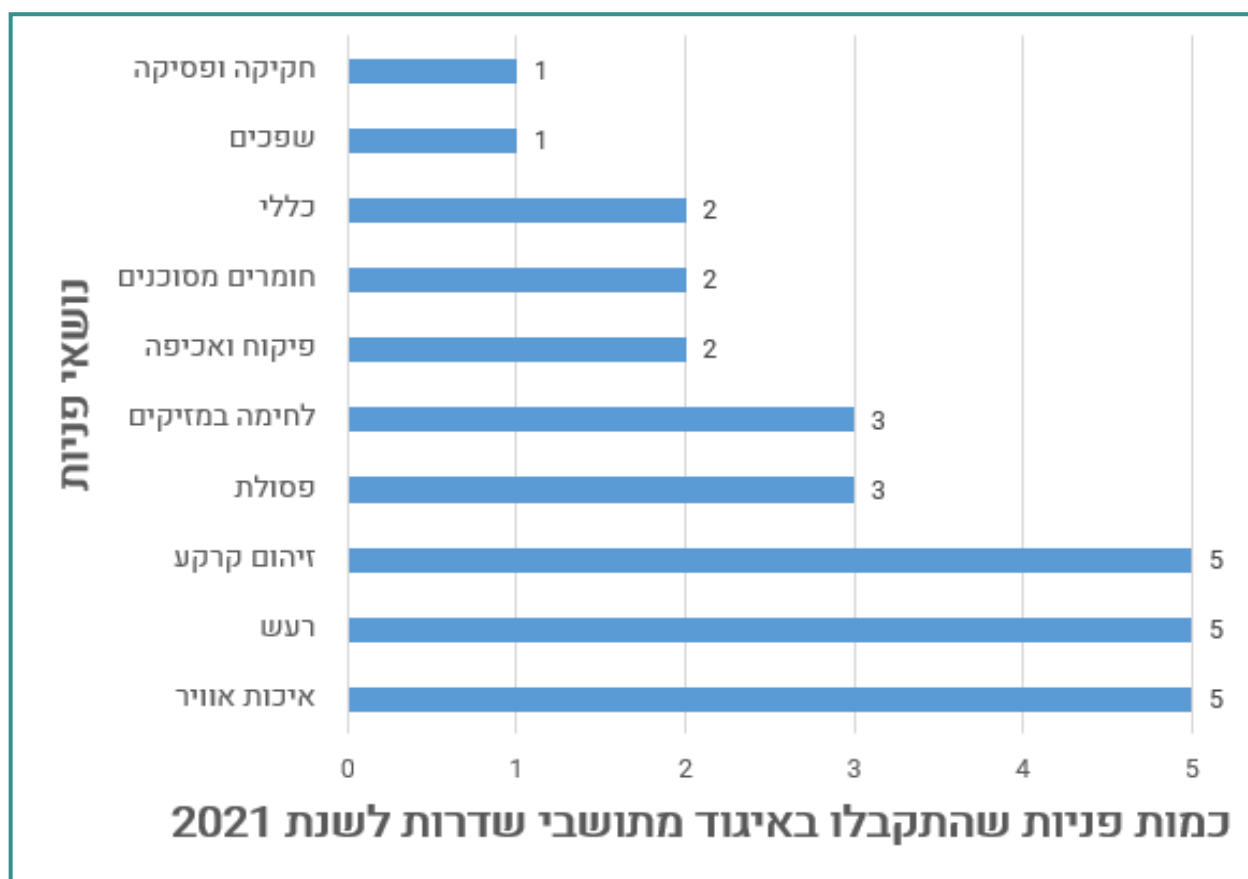
תרשים מס' 5 – התפלגות פניות בקריית מלאכי

שדרות

בשנת 2021 התקבלו באיגוד 29 פניות מתושבי העיר שדרות. לא נמצא מאפיין מובהק לפניות בנושא מסוים.

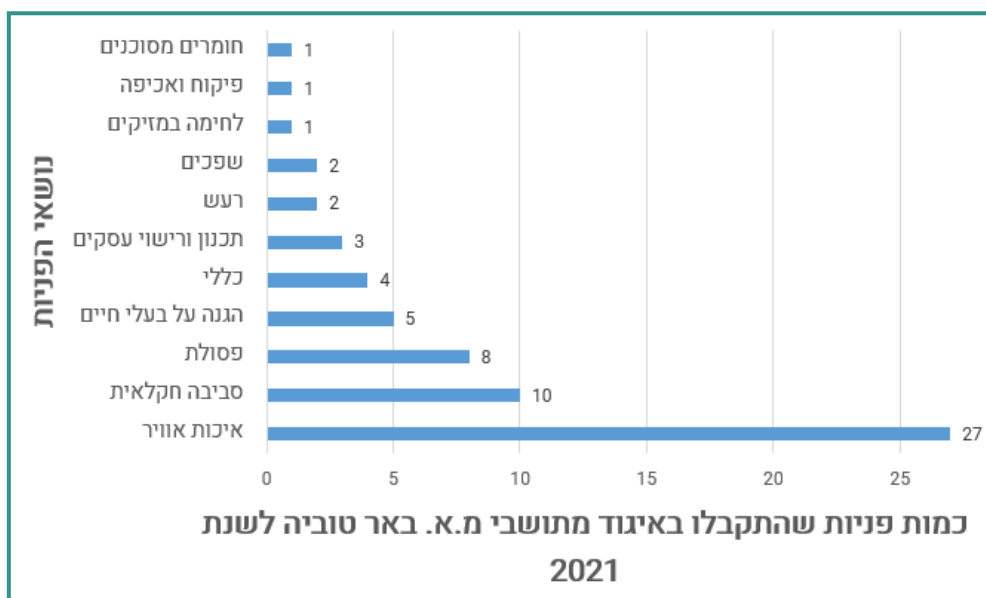
תרשים מס' 6 – התפלגות פניות בשדרות

מועצה אזורית באר טוביה

בשנת 2021 התקבלו באיגוד 64 פניות מתושבי המועצה האזורית באר טוביה. 70% מסך הפניות שהתקבלו מתושבי המועצה מיוחסות למטרדים סביבתיים שמקורם בפעילות חקלאית.

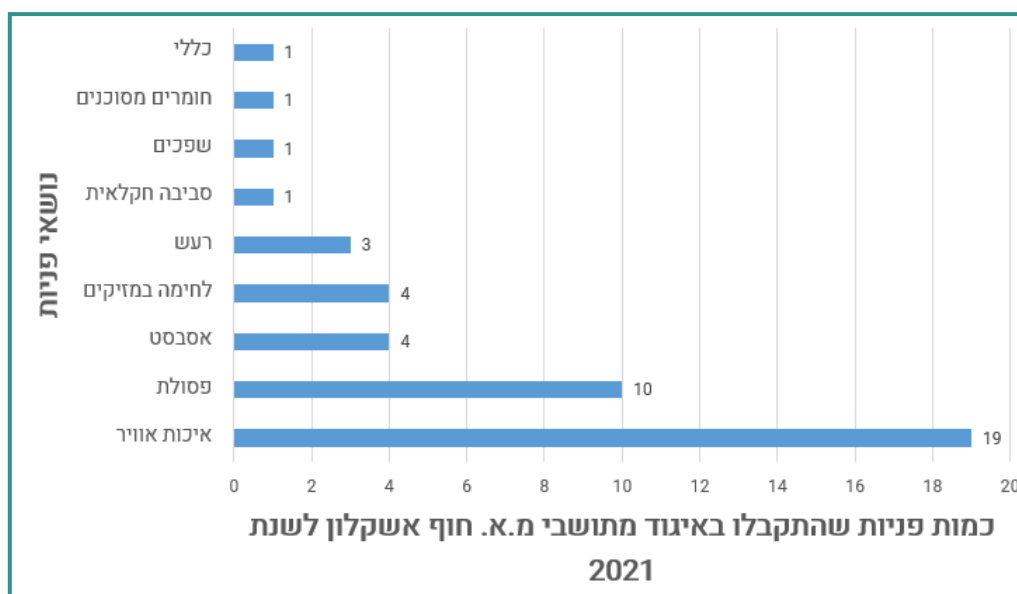
תרשים מס' 7 – התפלגות פניות במועצה אזורית באר טוביה

מועצה אזורית חוף אשקלון

בשנת 2021 התקבלו באיגוד 44 פניות מתושבי המועצה האזורית חוף אשקלון. כ-43% מהפניות שהתקבלו מתושבי המועצה הם בנושא איכות אוויר.

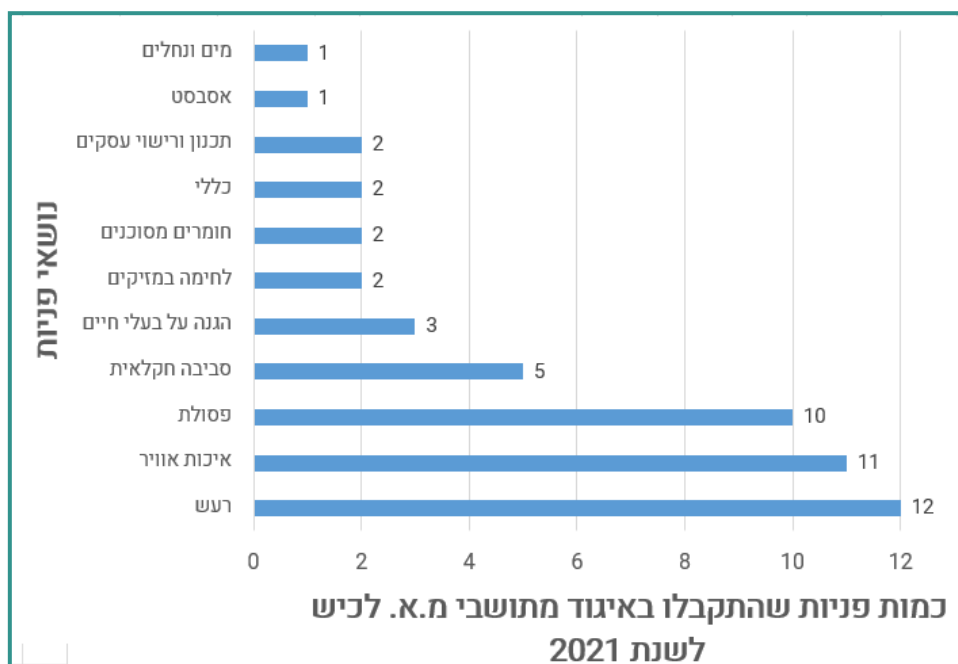
תרשים מס' 8 – התפלגות פניות מועצה אזורית חוף אשקלון

מועצה אזורית לכיש

בשנת 2021, התקבלו באיגוד 51 פניות מתושבי המועצה האזורית לכיש. 65% מהפניות שהתקבלו מתושבי המועצה הם בנושא סביבה איכות, רעש ופסולת.

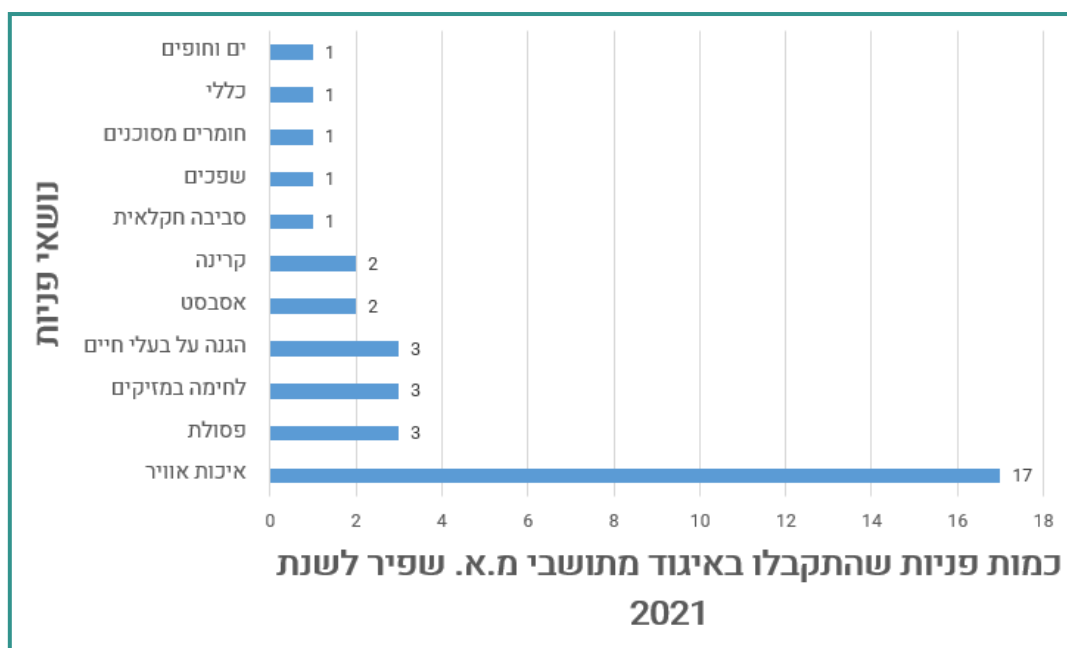
תרשים מס' 9 – התפלגות פניות במועצה אזורית לכיש

מועצה אזורית שפיר

בשנת 2021 התקבלו באיגוד 35 פניות מתושבי המועצה האזורית שפיר. מחצית הפניות שהתקבלו נובעות ממטרדים סביבתיים שמקורם באיכות אוויר.

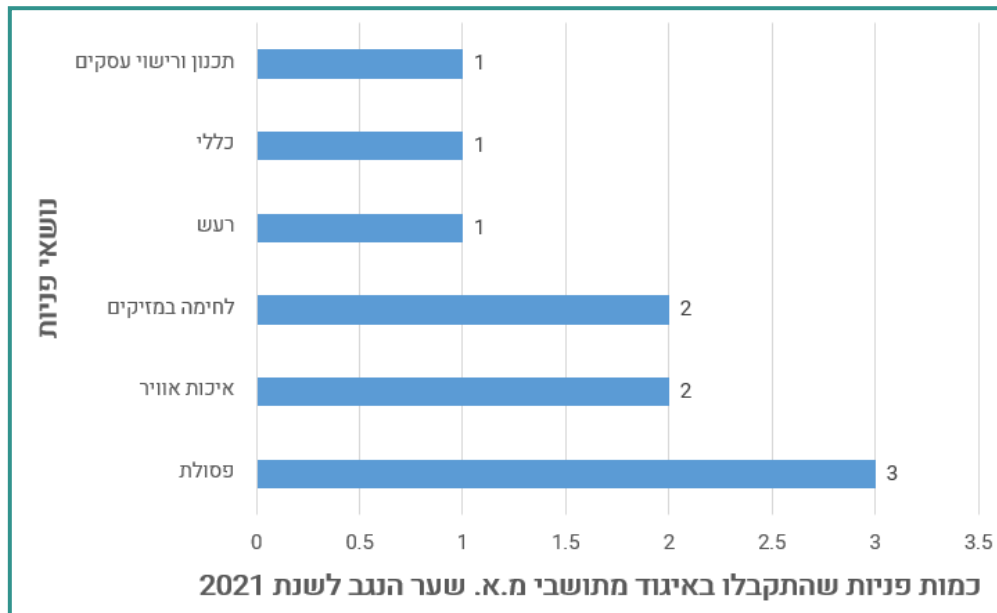
תרשים מס' 10 – התפלגות פניות במועצה אזורית שפיר

המועצה האזורית שער הנגב

בשנת 2021 התקבלו באיגוד 10 פניות מתושבי המועצה האזורית שער הנגב. לא נמצא מאפיין מובהק בנושא מסוים.

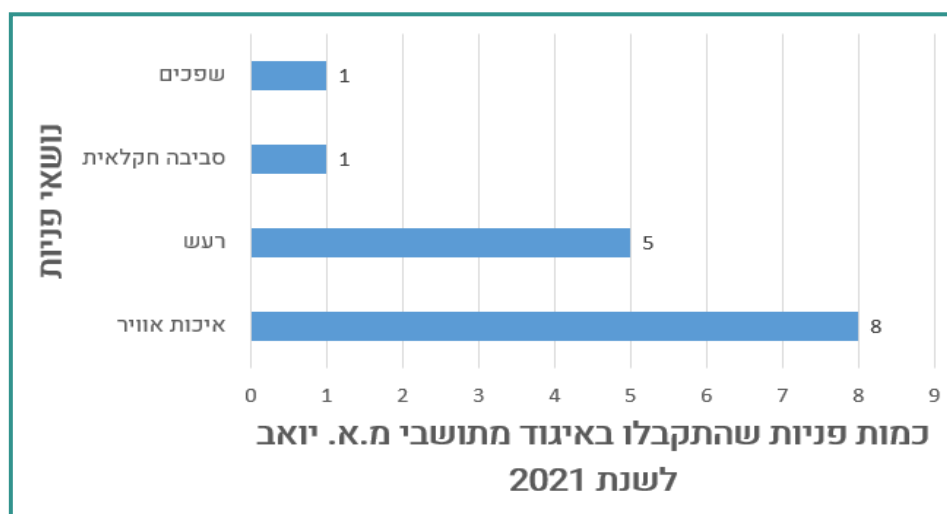
תרשים מס' 11 – התפלגות פניות במועצה אזורית שער הנגב

המועצה האזורית יואב

בשנת 2021 התקבלו באיגוד 15 פניות מתושבי המועצה האזורית יואב. רוב הפניות נובעות ממטרדים סביבתיים שמקורם בפעילות חקלאית.

תרשים מס' 12 – התפלגות פניות במועצה אזורית יואב

מחלקת חינוך וקהילה

חינוך וקהילה

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון פועל לקידום המודעות לנושאי איכות הסביבה, להטמעת אורח חיים מקיים ולעידוד עשייה סביבתית בקרב תלמידים ותושבים ברשויות המקומיות החברות באיגוד. האיגוד מסייע בהגשה ובמימוש של קולות קוראים לחינוך סביבתי במערכת החינוך ובקהילה, מפתח ותומך בתוכניות חינוכיות וביזמות סביבתיות ברשויות הנפה ומעניק ליווי מקצועי לבתי ספר בתהליך הסמכה כמוסדות חינוך ירוקים.

ליווי בהגשה ובמימוש קולות קוראים והחלטות ממשלה של המשרד להגנת הסביבה

סיוע לרשויות המקומיות בפעילויות לקידום חינוך בנושא סביבה במערכת החינוך ובקהילה במסגרת הקול הקורא של המשרד להגנת הסביבה. בשנת 2021, סייענו במימוש התמיכות במסגרת הקול קורא הכוללני (חינוך וקהילה) של המשרד להגנת הסביבה ב-10 רשויות האיגוד.

במסגרת מימוש התמיכה, מקיימות ברשויות תוכניות עשירות ומגוונות לחינוך סביבתי בנושאים, כגון הקשר בין מזון וקיימות, מגוון מינים בקרבת הגן ועוד. כל תוכנית כוללת הדרכה לצוותי ההוראה ובין 10 ל-20 מפגשים לגני הילדים ו/או בתי הספר. כמו כן, נבחרו ותוקצבו יוזמות סביבתיות שהוגשו על ידי קהילות מקומיות במסגרת פרק ג' של הקול הקורא.

הסמכת מוסדות חינוך ירוקים

במסגרת פרק א' של הקול הקורא הכוללני, מתקיימים תהליכי ההסמכה לבתי ספר ירוקים שמבוססים על עקרונות למידה על הסביבה, יישום אורח חיים מקיים בבית הספר ופעילות תלמידים שמקדמת שינוי בתודעה ובהתנהגות הקהילה לסביבה. תהליך ההסמכה הוא פרי מיזם משותף של המשרד להגנת הסביבה ומשרד החינוך. קיימות שלוש רמות של הסמכה: הרמה הראשונה היא של בית ספר או גן ילדים "ירוק". בית ספר או גן ילדים, העומד בקריטריונים רחבים יותר מוסמך כמוסד "ירוק מתמיד". ההסמכה הגבוהה ביותר היא של בית ספר "ירוק עד", שבו נדרש בית-הספר להציג מיזם כלכלי-חברתי-סביבתי. איגוד ערים לאיכות הסביבה מלווה את התהליך, מסייע במילוי בקשות התמיכה במסגרת הקולות הקוראים, מעביר הדרכות לצוותי ההוראה וכנסים לתלמידים במסגרת ההסמכה תוך כדי שיתוף פעולה עם גורמים מוניציפליים ברשויות, המשרד להגנת הסביבה ומשרד החינוך.

בשנת 2021 הוסמכו בתי הספר הבאים:

- בי"ס גיל רבין (שדרות): ירוק מתמיד
- בי"ס הראל (אשקלון): ירוק מתמיד

- בי"ס מקיף ו' (אשקלון): ירוק לבתי ספר אלה יצטרפו בהמשך עוד בתי ספר ברחבי הנפה, הנמצאים בשלבים מתקדמים של תהליך ההסמכה.

בשנת 2021 הוסמכו גני הילדים הבאים:

- מועצה אזורית יואב- גן תמרים וגן חצב
- מועצה אזורית שער הנגב- גן אורן
- מועצה אזורית שפיר- גן פקאן
- מועצה אזורית חוף אשקלון- גן דקל וגן תאנה (ירוק מתמיד)
- קריית מלאכי- גן ציפורן
- אשקלון- גן אגס ב', גן ענבל, גן התורן א', גן סירה א' חמ"ד תורני, גן הצוף ב', גן אלמוג ב', גן אגמון ב'

קול קורא: סיוע לרשויות מקומיות לפעילויות חינוך והסברה ליום הניקיון

יום הניקיון נקבע בחוק במטרה להגביר את המודעות בקרב הציבור לשמירה על הניקיון בשטחים הפתוחים והציבוריים. לנוכח התפשטות נגיף הקורונה, אירועי יום הניקיון בוצעו במערכת החינוך ובקהילה לאורך כל שנת הלימודים תשפ"א וכללו פעילות חינוך והסברה בנושא חשיבות שמירה על ניקיון המרחב הציבורי, מגוון אירועי ניקיון בבתי הספר ובקהילה, הצגות וסדנאות.

תמונות מס' 1-5: פעילות במסגרת "יום הניקיון", בשדרות, במועצה האזורית לכיש, בקריית מלאכי, בשפיר ובשער הנגב

החלטת ממשלה 4328 - לחיזוק החוסן האזרחי ביישובי שדרות ועוטף עזה בנושא חינוך סביבתי

במסגרת החלטת הממשלה, מבוצעת בשדרות, שער הנגב וחוף אשקלון, תוכנית חינוכית ייחודית המבוססת על התפיסה של "חינוך מבוסס מקום". התוכנית פועלת במודל של היכרות עם אתרים שונים שנבחרו בכל אחת מהרשויות, למידה עליהם ובהתאם לאתר - גם הקמת מרחבים פיזיים בשיתוף התושבים ("פלייס-מייקינג"). בכל אחת מהרשויות התקיימה ועדת היגוי לבחירת האתרים וגיבוש אופי התכנים. במועצה האזורית שער הנגב נבחרו 6 אתרים לאורך שביל ב.מ.ה (בטחון, מים, התיישבות) בקיבוצים: מפלסים, ניר עם, כפר עזה, נחל עוז, אור הנר וארז. בשדרות, כחלק מתפיסה עירונית, הרואה את החשיבות בשמירה על אתרי הטבע בעיר, הוחלט שהתוכנית החינוכית והקהילתית תתמקד במרחבי טבעי עירוני ובאזורים פתוחים בתוך שכונות המגורים. בהתאם לכך נבחרו 5 אתרים בהם מתקיימת פעילות קהילתית וחינוכית. בחוף אשקלון, כחלק מתפיסה רשותית, הוחלט שהתוכנית תתמקד בגני הילדים, אשר יערכו סיורי למידה והכרות בקיבוצים צמודי הגדר (יד מרדכי, נתיב העשרה, כרמיה, זיקים, גברעם).

תמונות מס' 6-9: מגוון פעילויות בשדרות ויישובי עוטף עזה במסגרת החלטת ממשלה 4328

תמיכה של האיגוד ביוזמות סביבתיות ברשויות

כבכל שנה, גם בשנת 2021 פרסם האיגוד קול קורא ל-10 הרשויות לתמיכה ביוזמות סביבתיות. כל רשות בחרה יוזמה סביבתית שתקודם באמצעות הקול הקורא. מחלקת החינוך באיגוד ליוותה מקצועית את הרשויות בתהליך בחירת היוזמה ואת מימושה בפועל. היוזמות שהתבצעו היו מגוונות וכללו: הרחבת פעילותו של מרכז הקיימות העירוני (בקריית מלאכי) והקמת מרכזי קיימות חדשים (במועצה האזורית שפיר ובעיר שדרות), הקמת מרחבי למידה ייחודיים: סדנה מעשית ללמידה מתוך עשייה ("תרבות המייקרים") שתאפשר למידה ועשייה בתחומי הסביבה והקיימות (בבית הספר "שדות יואב" במועצה האזורית יואב), הקמת מתחם ללמידה חוץ כיתתית בסמוך למוזיאון המים בקיבוץ ניר עם (במועצה האזורית שער הנגב), הקמת מרחב למידה בתחום החקלאות והטבע (במועצה האזורית באר טוביה), טיפוח גינות קהילתיות (במועצה האזורית חוף אשקלון), הקמת גינה קהילתית וביצוע אירועים לקידום פעילות ספורטיבית בקרב התושבים והעלאת המודעות לשמירה על הסביבה (בעיר אשקלון), עידוד פעילויות ספורט בקרב התושבים במרחב הפתוח (במועצה האזורית לכיש) וביצוע תוכניות חינוכיות לקידום המודעות למחזור ועידוד השימוש בפחים הכתומים (בקריית גת).

תמונות מס' 10-14: טעימה ממגוון היוזמות שבוצעו בתמיכת האיגוד ב-2021

תקצוב, כתיבה וליווי של תוכניות חינוכיות ייחודיות ברחבי הנפה

תוכנית לחינוך פיננסי בדגש על צרכנות נבונה בהיבט סביבתי

בשנת תשפ"ב תצא לדרך תוכנית חינוכית לצרכנות נבונה ב-30 כיתות י' ברחבי הנפה. התוכנית תופעל במסגרת המעורבות החברתית ותכלול שיעורים תיאורטיים, סיורים וליווי התלמידים בביצוע פרויקט התנדבותי קבוצתי.

ליווי פעילויות ייחודיות בבתי ספר

מחלקת החינוך באיגוד מעודדת, מלווה מקצועית ותומכת תקציבית במגוון יוזמות בית ספריות בנושאי קיימות וסביבה. בשנת 2021 האיגוד ליווה כיתות נבחרות ואף תמך בהשתתפות תלמידים במצעד האקלים שהתקיים בתל אביב בחודש אוקטובר.

תמונות מספר 15-16 : מצעד האקלים, אוקטובר 2021

אירועים בקהילה

חודש איכות הסביבה

בחודש שבט תשפ"א מחלקת החינוך ומחלקת פסולת ומיחזור באיגוד הפיקו את אירועי "חודש איכות הסביבה 2021", בסימן צמצום פסולת והעלאת המודעות לשימוש חוזר ומחזור. במהלך החודש התקיימו פעילויות והרצאות מגוונות שמטרתן הייתה לחשוף את תושבי הנפה למידע עדכני בנושאי איכות הסביבה ולעודד את מעורבותם בתחומים אלה. כל הפעילויות התקיימו ללא עלות, כשירות לתושבי הנפה, ובהתאם להנחיות משרד הבריאות. הפעילויות כללו: הרצאות בנושא כלכלה מעגלית, תכנון מרכזי מיחזור, סטיילינג באופנה בת קיימא, כנס בתי ספר ירוקים, חידון און-ליין בנושא ניקיון המרחב הציבורי, צמצום פסולת ועידוד מיחזור, פעילות הסברה וניקיון בשפך נחל שקמה והפקת חוברת לפעילות בטבע הקרוב לבית.

שיתופי פעולה ייחודיים

שיתוף פעולה עם קהילת הדרום של אנשי הים התיכון הניב פעילויות חינוך והסברה בנושא פסולת ימית ומיקרו-פלסטיק במגוון אירועים בחופים זיקים וניצנים.

שיתוף פעולה ייחודי בין מחלקת החינוך באיגוד לבין רשות הטבע והגנים, במסגרת "פרויקט ה-500", פרויקט לאומי לגיוס לעבודה של 500 "מובטלי קורונה" למען משימות שונות של שמירת טבע ברחבי הארץ. המפגש הראשון התקיים בשנת 2020 באזור חולות ניצנים. הסיור השני התקיים בשנת 2021 באזור שער הנגב.

תמונה מס' 17: סיור גשר הרכבת "דיר סנייד" במסגרת שיתוף פעולה עם "פרויקט ה-500 של רט"ג

תמונה מס' 18-19: פעילויות חינוך והסברה בחוף ניצנים בסוכות ובחוף זיקים ב-3.12.21 במסגרת "ניקוי הים הגדול בעולם" - פעילות משותפת עם אנשי הים התיכון - קהילת הדרום

פרויקט השפ"פים

במסגרת פרויקט השפ"פים (שטחים פתוחים פרטיים) בשכונות ותיקות, הפועל בכל הרשויות העירוניות החברות באיגוד, מתקיימת פעילות קהילתית כדי להגביר את מעורבות התושבים בנושאי איכות הסביבה ולתרום לתחושת הקהילתיות. האיגוד מלווה את הפרויקט, מסייע בגיבוש תכנים ובאיתור מפעילים בקהילה - בהובלת מנהלות השכונות/המתנ"סים וכן רתימת מוסדות החינוך בשכונות לטובת פעילות הטיפוח והשימור.

תמונות מס' 20-21: פרויקט השפ"פים בקרית מלאכי, באדיבות העירייה

ועדות איכות הסביבה

ועדת איכות הסביבה ברשויות היא ועדת חובה על-פי חוק ותפקידה ליזום ולתכנן פעילות בכל התחומים הנוגעים לשמירה על איכות הסביבה ולהבטחת פיתוח ושימוש בני קיימא של הסביבה: בנייה, גינון, תעשייה, תחבורה, מים, ביו, פסולת, חינוך, תעסוקה, פיתוח קהילתי ומנהל. לפי נוסח החוק, הרכב הוועדה כולל ארבעה חברי מועצה, נציג השר להגנת הסביבה, שני נציגי ציבור של ארגוני סביבה מקומיים, וכן נציג ארגון הגג של ארגוני הסביבה. במהלך שנת 2021 השתתפו נציגי האיגוד בוועדות איכות הסביבה שהתקיימו ברחבי הנפה.

מרכז החינוך הסביבתי

מרכז השתלמויות סביבתי לעובדי הוראה

באיגוד קיים מרכז הדרכה מוכר למתן גמול השתלמויות לכלל האוכלוסיות של עובדי ההוראה והמגזר הציבורי. מרכז ההדרכה מאפשר הרחבת מעגל ההשפעה לציבור עובדי ההוראה ולבעלי תפקידים ברשויות. זהו האיגוד היחיד המוכר כמוסד למתן גמול השתלמות.

במרכז מועברים קורסים מקוונים, סמינרים וסיורים. בהשתלמויות משתתפים משתלמים מכל הארץ, עובדי הוראה בפועל ובשבתון, חברי הסתדרות המורים וארגון המורים.

עיקרי הפעילות בשנת 2021 (שנת הלימודים תשפ"א)

למרות אילוצי הקורונה, מעל 500 משתתפים לקחו חלק ב-20 השתלמויות שונות, מהן שלושה קורסי סמינר באילת, שלושה קורסי סמינר בים המלח, סמינר בירושלים, שלושה קורסי סיור (באזור לכיש ובתל אביב, כולל השתלמות חדשה בנושא חקלאות מקומית ומקיימת). כמו כן התקיימו עשרה קורסים בלמידה מרחוק.

תמונה מס' 1: טיול בעין בוקק במסגרת הסמינר "טבע ובריאות בים המלח" למורים בשבתון

במהלך השנה העמקנו את תהליך ההטמעה של המערכת לניהול הלמידה (LMS) מסוג moodle, שמאגדת בתוכה את כל תהליכי הלמידה הרלוונטיים למשתלם ומאפשרת למנחי ההשתלמות ניהול ומעקב יעיל של מערך הלמידה.

מחלקת תעשיות

תעשיות

בנפת אשקלון מתקיימת פעילות תעשייתית נרחבת ומגוונת בעלת היבטים סביבתיים משמעותיים. האיגוד מטפל במפגעים סביבתיים מתעשיות, עסקים ומוסדות, בשיתוף עם מחלקות שונות ברשויות המקומיות, וכן עם המשרד להגנת הסביבה. מעורבות האיגוד מתמקדת בכלל ההיבטים הסביבתיים הכרוכים בפעילות המפעלים ובתי העסק, לרבות נושאי איכות האוויר, מפגעי ריח, חומרים מסוכנים, פסולת ושפכים תעשייתיים. הפעילות מתבצעת על ידי מתן תנאים סביבתיים להיתרי בנייה, מתן תנאים סביבתיים ברישיון עסק, בחינת נהלים סביבתיים פנימיים וככל הנדרש, המלצה למשרד להגנת הסביבה לביצוע אכיפה.

הטיפול במפגעים סביבתיים ומניעתם מתבסס על חוקים ותקנות הקיימים ברמה המקומית והארצית כגון חוקי עזר עירוניים, חוק רישוי עסקים והתקנות מכוחו, החוק למניעת מפגעים, חוק אוויר נקי, חוק חומרים מסוכנים, חוק שמירת הניקיון ועוד רבים.

חומרים מסוכנים

בנפה מצויים 173 עסקים המחזיקים חומרים מסוכנים ונדרשים בהיתר רעלים.

האיגוד פועל לצמצום ולמניעה של אירועי חומרים מסוכנים באמצעות תוכנית פיקוח על המפעלים ושיתוף פעולה עם הרשויות המקומיות, כיבוי אש, משרד הבריאות והמשרד להגנת הסביבה. האיגוד מפעיל מערך כוננות סביבה ומתפקד כמגיב שני באירועי חומרים מסוכנים, 24 שעות ביממה, 7 ימים בשבוע באמצעות שימוש במכשירי ניטור, גילוי וזיהוי ובעזרת כל אמצעי המיגון הנדרשים לטיפול באירועים אלו. נוסף לכך, האיגוד מכין את הרשויות לחירום על ידי השתתפות בתרגילים, בניית תרחישים ובחינת סקרי סיכונים מפעליים.

תחנות הכוח שבפיקוח האיגוד

האיגוד מפקח על תחנות הכוח ומלווה בשלבי התכנון וההפעלה את תחנות הכוח בנפת אשקלון. לצורך כך האיגוד פועל בכמה מישורים:

- ניטור אחר נתוני הפליטה מהארובות של 6 תחנות הכוח שבתחומי נפת אשקלון שמועברים למרכז הבקרה באיגוד.
- השתתפות נציגי האיגוד בוועדות ההיגוי המחוזיות והארציות.
- האיגוד מפקח בשיתוף המשרד להגנת הסביבה על עמידה בתנאי היתר הפליטה של תחנות הכוח בתחום נפת אשקלון.

להלן רשימת תחנות הכוח בנפת אשקלון אשר ברשותם היתר פליטה:

אשקלון	רוטנברג 2+1	1,100 מגה-וואט
אשקלון	רוטנברג 4+3	1,100 מגה-וואט
אשקלון	מתקן התפלה	82 מגה-וואט
אשקלון	דוראד	800 מגה-וואט
מ.א. באר טוביה	IPM	400 מגה-וואט
מ.א. יואב	צפית	590 מגה-וואט
מ.א. יואב	דליה	800 מגה-וואט
קריית גת	אלון מרכזי אנרגיה גת	55 מגה-וואט
מ.א. שפיר	איתן	40 מגה-וואט

החל משנת 2022 ואילך, עתידות לפעול תחנות כוח חדשות שיצרכו למעלה מ-5,000 טון דלק בשנה:

- תחנת הכוח "צומת אנרגיה" צפויה לפעול מסחרית בהספק של 360 מגה-ואט.
- תחנת כוח פלוגות מתוכננת לפעול החל מינואר 2023.
- תחנת כוח אשכולות צפויה לפעול כתחנה פיקרית (תחנת כוח שמופעלת בדרך-כלל שעות ספורות ביממה, כאשר נוצר חוסר התאמה בין הביקוש וההיצע לחשמל) בסביבות סוף שנת 2024.

תמונה מס' 1: תחנת הכוח IPM באזור תעשייה באר טוביה הופעלה מסחרית בפברואר 2021

נושאים מרכזיים שטופלו במחלקה במהלך שנת 2021

- תת"ל 95א', תוכנית נכסי פעילות במתחם קצא"א – חברת קצא"א פעלה בעבר מכוח חוק הזיכיון לנפט, חוק שתוקפו פג בשנת 2017. בתום תקופת הזיכיון נחקק חוק 114, חוקי התכנון והבנייה, כך שפעילות קצא"א תעבור את תהליכי התכנון הקבועים בחוק, תחת מסגרת של היתרי בנייה. מדובר בתוכנית אחת מבין שלוש אשר מציגה את המתווה להסדרת קצא"א. התוכנית כוללת גם פעילות קיימת וגם מתווה להתפתחות עתידית בתחום נכסי הפעילות, התוכנית מציגה פעילויות עתידיות אשר עלולות להיות בעלות היבטים סביבתיים משמעותיים. הוצגו פעילויות נוספות אשר אינן תואמות את מהות פעילותה של קצא"א שהינה נפט (אסדות, מסוף כימיקלים, מזחי פחם וכדומה). היועצת הסביבתית לות"ל המליצה לפטור את קצא"א מתסקיר השפעה על הסביבה. האיגוד התנגד להמלצה לפטור מתסקיר, שכן התוכנית עניינה בחוות דלקים רוויה בחומרים מסוכנים ובעלת השפעה ניכרת על הסביבה.
- באוגוסט 2021 התרחשה דליפה מקו המוביל דלק, קצא"א סמוך למושב משען השוכן במועצה האזורית חוף אשקלון, המהווה חלק מנפת אשקלון, כ-5000 טון קרקע מזהמת. אחר כך לאחר שהתרחשה דליפה משמעותית. האיגוד סייע למשרד להגנת הסביבה בבירור מקיף של האירוע, ושל התנהלות קצא"א. האיגוד ימשיך לפעול על מנת למנוע אירועים מסוג זה.

תמונה מס' 2: מיכל קצא"א אשקלון

- מרבית מתלונות הציבור שהועברו לטיפול מחלקת התעשייה באיגוד נגעו למטרדי אבק ממפעלי בטון. כחלק מטיפול ומתן מענה לפניות נערכו עשרות סיורי פיקוח אשר מטרתם למנוע את המטרדים הסביבתיים שיוצרים מפעלים אלו. בסיורים נבחנו בדקדקנות עמידתם של המפעלים בתנאי רישיון העסק, כפי שהציב להם המשרד להגנת הסביבה. בסיורים נמצאו ליקויים שפורטו בדו"חות הסיור ונדרש לטפל בהם באופן מיידי. במקביל, ביצעו פקחי הרשות

המקומית פעולות אכיפה ונתנו קנסות בכדי למנוע הישנות המקרים בעתיד. האיגוד דואג לבצע מעקב תכוף במפעלים כדי לוודא עמידה בדרישות אלו, ובנוסף, דרש ופתח בהליך אכיפה כנגד מפעל זה.

תמונה מס' 3: סיור פיקוח במפעל בטון

תמונה מס' 4: מטרדי אבק באזור מפעלי בטון

- תחנת הכוח רוטנברג: חברת החשמל לישראל בע"מ מפעילה את תחנת הכוח רוטנברג שהינה עסק טעון היתר פליטה, תחנת כוח הפועלת על פחם ומייצרת כחמישית מכמות החשמל במדינת ישראל. בשנים האחרונות פעל האיגוד ליישום פרויקט הסולקנים (פרויקט להפחתת פליטות) בארובות תחנת הכוח. במרץ שנת 2021 הופסקה יחידה מספר 3 לשם התקנת אמצעים להפחתת פליטות, זוהי היחידה האחרונה שתופסק לצורך התקנת האמצעים, שכן

בשאר ארובות תחנת הכוח יושם הפרויקט במלואו. צפי לסיום התקנת האמצעים הינו מאי 2022. בימים אלו מתחילים בהסבתה של יחידה מספר 1 בתחנת הכוח לעבודה בגז טבעי, הסבה שצפויה להסתיים ביוני 2022.

תמונה מס' 5: תחנת הכוח רוטנברג

סיורי פיקוח ואכיפה

כדי לבחון אם המפעלים עומדים בתנאים הקבועים בתנאי רישיון העסק, היתרי רעלים, היתרי פליטה ושאר התנאים הסביבתיים, מחלקת תעשייה ביצעה במהלך השנה מגוון סיורים במפעלים, אשר במהלכם הם נבדקו רוחבית לפי התנאים. בנפת אשקלון יש יותר מ-1,000 עסקים שמסווגים בדירוג C, אשר מתן התנאים ברישיון העסק שלהם ופיקוח על העמידה בהם הם באחריות ובסמכות האיגוד. במהלך 2021 בוצעו סיורי פיקוח בפלח משמעותי בעסקי C.

הטיפול במפגעים סביבתיים מתבסס על חוקים סביבתיים ותקנות הקיימים ברמה המקומית וברמה הארצית, כגון חוקי עזר עירוניים, חוק רישוי עסקים ותקנות מכוחו של החוק למניעת מפגעים התשכ"א - 1961.

אסבסט

האיגוד מקבל פניות ציבור בנושא אסבסט, שבמרבית המקרים מתייחסות לגגות או סככות במבנים פרטיים, מבני לולים, רפתות ומבני ציבור שנפגעו או נשרפו. כמו כן, פניות ציבור ופניות מרשויות בנוגע למפגעי אסבסט המושלכים בשטחים פתוחים. הפניות מטופלות לפי הוראות החוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א - 2011.

מפגע אסבסט מוגדר כאשר מתקיימים אחד או יותר מהמקרים הבאים:

- פליטה של אבק נראה לעין הנגרמת מעבודת אסבסט.
- אסבסט צמנט שרוף או מרוסק וכן אסבסט צמנט שבור במידה ניכרת.
- אסבסט פריך חשוף לאוויר.
- מצבור של פסולת אסבסט חשוף לאוויר.

במקרה של אירוע או פנייה הנוגעת למפגע אסבסט, האיגוד מסייע לרשויות ולבעלי השטח במתן הנחיות לפינוי האסבסט על-פי הוראות החוק. כמו כן, האיגוד מבצע סיורי פיקוח לבדיקת הטיפול במפגעים אלו.

כל עוד מוצרי האסבסט צמנט במצב תקין, אינם שבורים ואינם מתפוררים ולא מתבצעות בהם עבודות ניסור, קידוח וליטוש העלולות לגרום להתפוררות החומר ולפיזורו באוויר, לפי החוק לא חובה להסיר אותם.

תמונה מס' 4: מפגע אסבסט בקריית גת

מחלקת רישוי עסקים

רישוי עסקים

מחלקת רישוי עסקים באיגוד פועלת לצורך הגברת הליכי ליווי וביצוע ביקורות בעסקים הטעונים אישור איכות הסביבה בתחומי האיגוד, לרבות עסקים בינוניים וקטנים. המחלקה מבצעת פעילות רחבה למניעת השפעות סביבתיות ממפעלים ומעסקים, כולל קיום ישיבות עבודה סדירות של צוות תעשיות, חיזוק הממשקים עם הרשויות המקומיות, תאגידי מים וביו, ועם מחוז הדרום של המשרד להגנת הסביבה. כמו כן, אנו פועלים לקידום פתרונות למתן תנאים סביבתיים לעסקים מחוללי מפגעים סביבתיים שאינם נדרשים בתנאים סביבתיים על פי התקנות כגון מסעדות, מתקנים לשטיפת רכב ועוד.

תמונה מס' 1: סיור פיקוח לבחינת תנאים סביבתיים ברישיון עסק

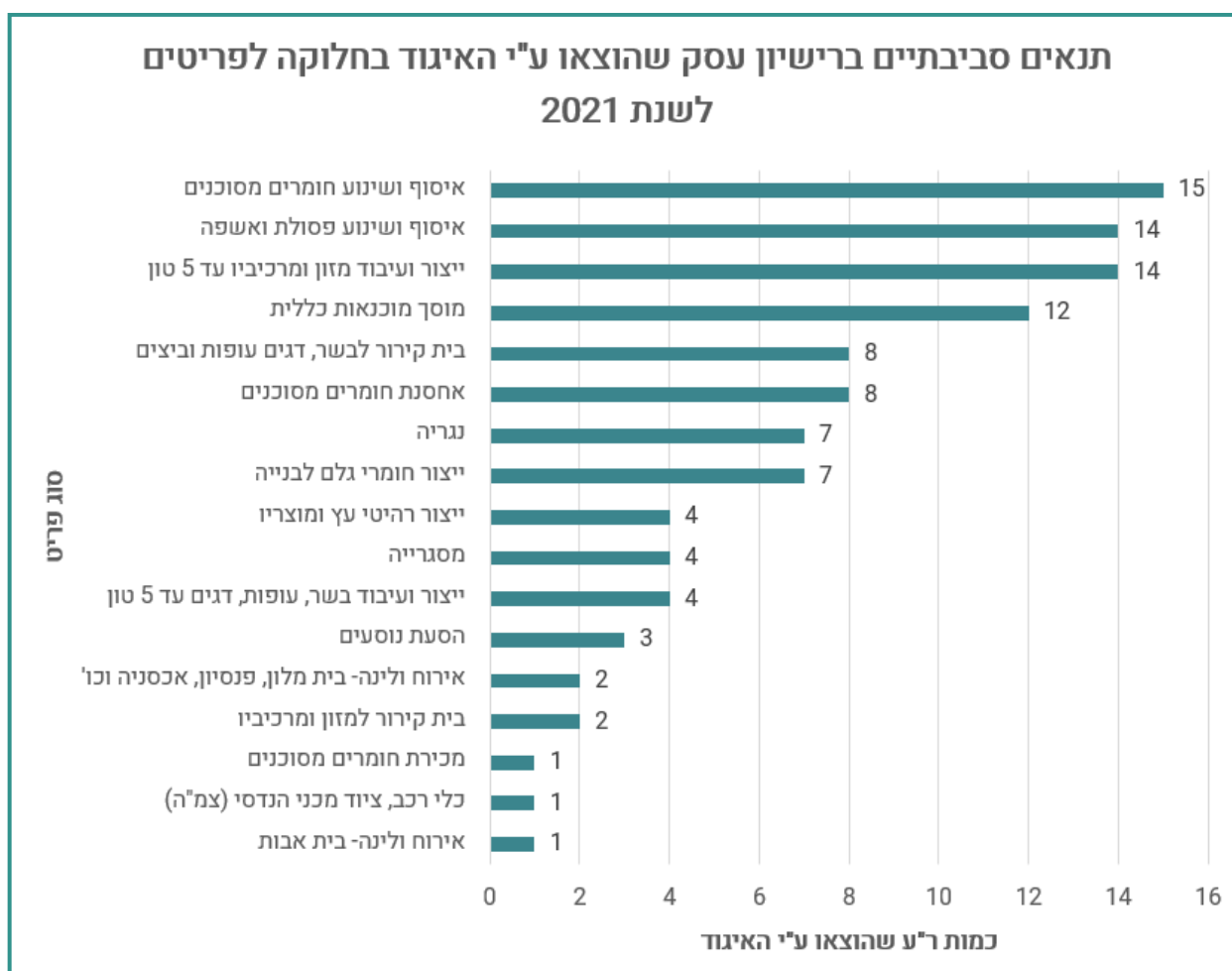
בשנת 2021 הושלם הליך החקיקה של רפורמת רישוי עסקים (תיקון 34 לחוק) ונכנסו לתוקף השינויים לטובת ייעול תהליכי הפיקוח וקיצור הליכי קבלת הרישיונות. תיקוני חקיקה אלו כוללים הטמעת מסמכי תנאים אחידים לשורת פריטי רישוי נוספים, פורמט דו"ח פיקוח/ליקויים בעקבות סיור בעסקים ומתן אפשרויות פשוטות ויעילות יותר במקרים שבהם נדרשות פעולות אכיפה.

במהלך שנת 2021 טיפל האיגוד בכ-110 בקשות לרישיון עסק, אשר עברו ממחלקות רישוי עסקים של הרשויות המקומיות להליך רישוי סטנדרטי, פרט לבקשות שהוגשו לאיגוד בהיותו גורם רישוי לפריטי C שעליהם הוסמכו. האיגוד ערך סיורי ביקורת במסגרת רישוי עסק שבו נדרשו דרישות סביבתיות, כמו איסור צביעה מחוץ לכותלי העסק; ובמסגרת טיפול בתלונות ציבור במסגרות, נגריות, מוסכי פחחות ופנצ'ריות.

מטרת תנאי המסגרת הינה להעניק מעטפת אחידה בדרישות הניתנות לעסקים שבאותו ענף תעשייתי, לדוגמה: מוסכים, טיפולי רכב, חומרי גלם, נגריות, ייצור רהיטים, בתי קירור, אחסון חומרים מסוכנים וחומרי הדברה אחרים. לפיכך חשוב לציין שאיגוד ערים נותן מענה לנושאי הסביבה בהיבט המקומי ומהווה גוף מייעץ מקצועי וסביבתי לרשויות. במקרים שאין תנאי מסגרת סביבתיים לעסקים, האיגוד פונה לגורמי הרישוי והאכיפה של הרשות המקומית ושל המשרד להגנת הסביבה, וממליץ על הוספת תנאים סביבתיים מדויקת לפי העניין.

רוב הבקשות התקבלו עבור פריטי רישוי של איסוף ושינוע חומ"ס, כפי שניתן לראות בתרשים מס' מטה.

תרשים מס' 1 – מספר בקשות לרישיון עסק שטופלו באיגוד וסיווג לפי פריטי רישוי

מחלקת תכנון סביבתי

תכנון סביבתי

פעילות איגוד ערים לאיכות הסביבה בתחום התכנון הסביבתי מתמקדת בעבודה עם עשר הוועדות המקומיות לתכנון ובנייה. נציגי האיגוד משתתפים בישיבות הוועדות המקומיות והמרחביות כיועצים סביבתיים של הועדה המקומית וחווים את עמדת האיגוד בכל נושא בעל היבטים סביבתיים. תפקידנו לייעץ לוועדות התכנון, לשמור ולהגן על האינטרסים הסביבתיים כפי שהם באים לביטוי בתוכניות מתאר, תוכניות מפורטות ובתוכניות להיתרי בנייה של אזורי תעשייה, מפעלים, מחסנים, מתקנים הנדסיים, מבני משקי בעלי-חיים, מבני ציבור ומגורים.

כל תוכנית בנייה באזורי תעשייה או במתקני תשתיות וכל תוכנית אחרת שוועדת התכנון סבורה שעשויה להשפיע על הסביבה או בעלת השפעה סביבתית במקומות רגישים סביבתיים, נבדקת על-ידי אנשי המקצוע באיגוד ומקבלת התייחסות סביבתית כתנאי לקבלת היתר בנייה.

בנפת אשקלון קיימים 17 אזורי תעשייה. כל מפעל המבקש לקום, לבצע שינוי תפעולי או להרחיב את פעילותו, נדרש להשתמש באמצעים טכנולוגיים זמינים הטובים BAT (Best Available Technology) על מנת לעמוד בדרישות הסביבתיות.

במקרים מסוימים, פרויקטים בעלי פוטנציאל השפעה ניכרת על הסביבה נדרשים להכין "תסקירי השפעה על הסביבה" או "חוות דעת סביבתית". המטרה של הכנת מסמכים אלו היא הערכת ההשלכות הסביבתיות של הפרויקט בשלב תכנוני מוקדם.

פעילות איגוד הערים לאיכות הסביבה בתחום התכנון הסביבתי כללה השנה:

- עבודה מול 10 הוועדות המקומיות לתכנון ובנייה תוך מתן מענה וחוות דעת בנושאים סביבתיים.
- השתתפות בוועדות תכנון נושאים (כדוגמת הוועדה הסטטוטורית של מנהלת מרחב שקמה).
- השתתפות בישיבות הוועדה המחוזית וועדות הנוגעות לשטחי האיגוד.
- מתן חוות דעת סביבתית לתוכניות, היתרי בנייה, תעודות גמר וכל הליך סטטוטורי-תכנוני רלוונטי אחר.
- מעורבות בגיבוש תוכניות אב כגון: תוכנית אב למגורים - נפת אשקלון של משרד השיכון, תוכנית אב לאגני שקמה-בשור ועוד.
- סיוע וקידום תוכניות פיתוח עירוניות ואזוריות-כפריות.
- השתתפות בדיונים ממשלתיים רלוונטיים כגון הוועדה להגנה על המצוק החופי בכנסת.
- מתן ייעוץ סביבתי וליווי הליכי הגיבוש של תוכניות מתאר כוללניות עבור אשקלון, קריית גת וקריית מלאכי.

ליווי ומתן ייעוץ סביבתי לוועדות המקומיות לתכנון ובנייה ברשויות הנפה

החל משנת 2015 אנו באיגוד פועלים מול 10 ועדות מקומיות:

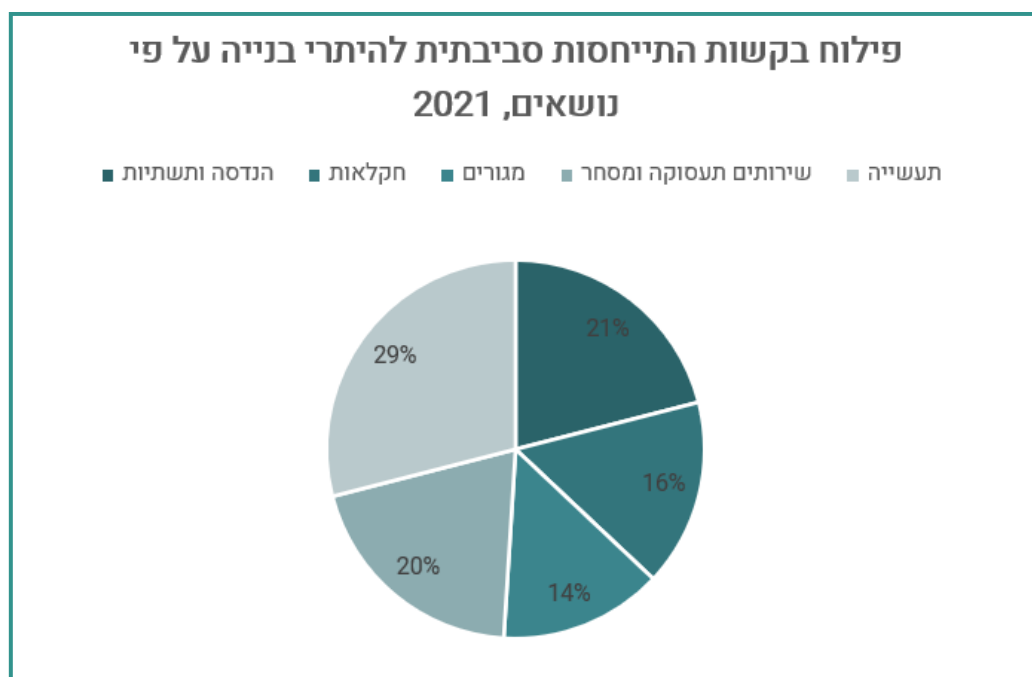
4 ועדות עירוניות באשקלון, קריית גת, קריית מלאכי ושדרות.

5 ועדות מקומיות במועצות אזוריות יואב, באר טוביה, שפיר, לכיש וחוף אשקלון.

ועדה מרחבית אחת בנגב מערבי, שעוסקת בנושאים תכנוניים של המועצה האזורית שער הנגב.

במהלך שנת 2021 נבדקו וניתנו התייחסויות סביבתיות ל-216 היתרי בנייה, ולכ-25 תעודות גמר (טופס 4). בתרשים מס' 1 ניתן לראות את מספר הבקשות להיתרי בניה עבורן הוכנה התייחסות סביבתית בפילוח לפי תחומים; מרבית הבקשות עסקו בתוכניות להקמת מבני תעשייה באזורי תעשייה קיימים ובמתקנים הנדסיים.

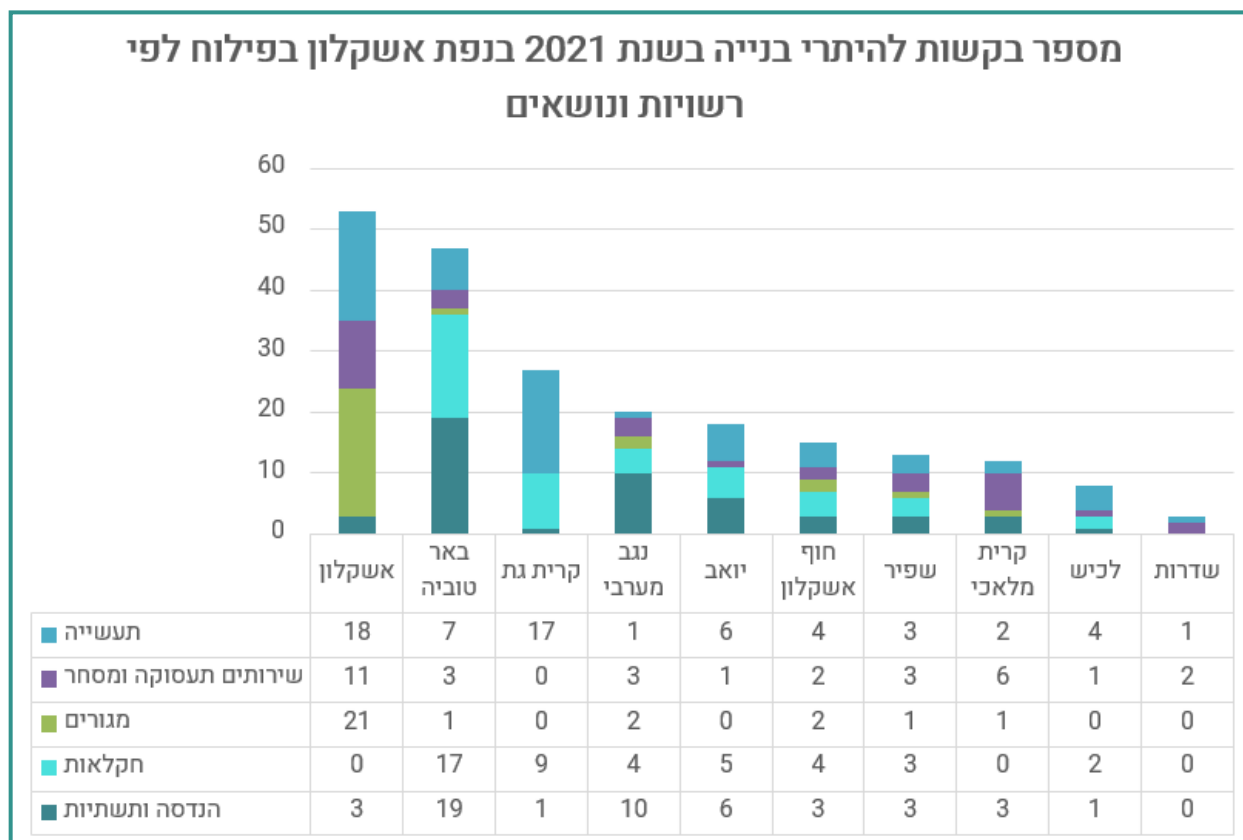
תרשים מס' 1 - מספר בקשות להיתרי בנייה בשנת 2021 בנפת אשקלון על פי נושאים

בתרשים מס' 2 ניתן להתרשם מהתפלגות בקשות ההתייחסות הסביבתית להיתר, על-פי חלוקה לרשויות. באשקלון ניתנה התייחסות למספר גבוה יחסית של בקשות למבני מגורים, זאת בעקבות הקמת מגורים בשכונת אגמים ובעיר היין ולאור הרגישות הסביבתית הכרוכה בקיום שכונת מגורים ועירוב שימושים בקרבת שלולית החורף הייחודית. בנוסף, עם תחילת הבינוי בשכונת עיר היין, הועברו התייחסויות סביבתיות גם לבינוי במתחם זה, לאור הרגישות ההידרולוגית וחובת ניהול מי הנגר באגן נחל חממה. התייחסות סביבתית הועברה גם למגורים בשכונת עיר ימים בצפון מערב העיר לאור החשש מהמצאות זיהום קודם בקרקע. במועצה אזורית באר טוביה התקבלו בקשות רבות בנושאי

החקלאות והתשתיות, וזאת בין היתר בשל התפתחות החוות הפוטוולטאיות (מערכת סולארית פוטו-וולטאית - PV) ומשקי גידולי הקנאביס בישראל ובנפה בפרט. כמו כן ניתן להיווכח כי חלה התפתחות מואצת בתחום התעשייה בקריית גת- הוקמו מפעלים רבים באזור התעשייה העירוני.

תרשים מס' 2: מספר בקשות להיתרי בנייה בשנת 2021 בנפת אשקלון בפילוח לפי רשויות ונושאים

מעורבות האיגוד בבדיקת תוכניות וקידומן

כחלק מתפיסת תפקיד האיגוד בסיוע בקידום תוכניות הפיתוח העירוניות והאזוריות-כפריות, אנו שואפים לפעול בגישה יוזמת ולהרחיב את מעורבותנו בתהליכי התכנון המוקדמים בשלבי ההבנה. מעורבות זו מסייעת לנו בשילוב ההיבטים הסביבתיים בתוכניות הבינוי והפיתוח באופן המיטבי והיעיל ביותר למען תושבי נפה והמערכות האקולוגיות בה.

בשנת 2021 היינו מעורבים במספר רב של תוכניות בינוי ופיתוח, להלן החשובות והמורכבות שבהן:

- **תוספת מכלים בתש"ן:** בשנת 2019 בוצע סיור במתחם על מנת לסקור את מרחב התוכנית. הוועדה המחוזית החליטה כי נדרש תסקיר השפעה על הסביבה לאור פוטנציאל ההשלכות הסביבתיות של התוכנית. איגוד ערים השותף בהכנת ההנחיות לביצוע תסקיר ההשפעה על הסביבה. בשנת 2020 נבחן התסקיר שהגיש צוות האיגוד. התייחסותנו הועברה למשרד להגנת הסביבה, אשר הטמיע אותה בבקשה להשלמות מידע לתסקיר שהפיץ מחוז דרום. בשנת 2021 הוגש התסקיר המתוקן שנמצא

בהערכה ובדיקה בימים אלו. כמו כן, לאור פגיעה באחד המכלים אשר הוגדר כמבנה מסוכן, אנו מכינים חוות דעת להחלפת מיכל של 100 אלף קוב במקום המכל שהושבת.

- **הגנה על המצוק החופי:** מצוקי החוף הולכים ומתפוררים כתוצאה מעליית הטמפרטורה, עלייה במפלס מי הים, ריבוי סופות והתגברות עוצמת הגלים הפוגעים בהם. ככל שהזמן עובר הבעיה הולכת ומחריפה וכך גם עלויות הטיפול בה. מדובר בבעיה לאומית שכבר גבתה חיי אדם בארץ. באשקלון מצב המצוק החופי הכי רעוע, ועם זאת בשנים האחרונות יושמו פתרונות חדשניים לריסון התנפצות הגלים על המצוק במקטע הימי באמצעות גיאויטיובים (מחסום שעשוי משרוול בד גיאוטכני שמשמש להגנה על אתרים שנמצאים על קו החוף / קו המים). חשוב להדגיש כי מקטעי המצוק החופי באשקלון כוללים מצוק חופי באורך כולל של כ-3 ק"מ בעל מאפיינים ייחודיים, אשר ראוי לשימור ולהגנה מעצם היותו המצוק הדרומי ביותר לאורך החוף המזרחי של הים התיכון. בהחלטת הממשלה מ-2011 נקבעה חלוקת תפקידים וסמכויות בין המקטע הימי לבין המקטע החופי: על המקטע הימי אחראיים המשרד להגנת הסביבה; על החופי - הרשויות. כחלק מיצירת רצף פתרונות להגנה הימית, מבוצע בימים אלו פרויקט שיקום השובר הצפוני ואף הופצו הנחיות להכנת תסקיר השפעה על הסביבה במסגרת בחינה של הנחת שוברי גלים נוספים קשיחים ממקטע החוף צפונית לחוף בר כוכבא.

במישור המיגון הימי: במהלך חורף 2019 נבחנו הגיאויטיובים בתא שטח 38 מול חוף העיר אשקלון בתנאי חורף. במהלך סערות החורף נפגעו מספר שרוולים אשר תוקנו בעונת הקיץ (2020). פרויקט הגיאויטיובים הינו מיזם חדשני וראשון מסוגו בישראל ומהווה פיילוט ברמה הארצית. הפרויקט יהיה נתון בשנים הקרובות להמשך ניטור על מנת לוודא כי מערך הגיאויטיובים מספק את ההגנה הנדרשת לשמירה על המצוק החופי.

במישור המיגון היבשתי: במהלך שנת 2020 נבחרה חברת תכנון לשם תכנון רצועת היבשה של תא שטח 38. נערכו מפגשים בנושא ובוצע סיור יועצים לאורך המצוק. בשנת 2019 תוכנן ובוצע פרויקט הטלת החולות ממישור רותם, ומשם הובא חול קווארצי בעל מאפיינים דומים לחול הטבעי. במהלך שנת 2021 המשכנו בניטור פרויקט הטלת החול המשמעותי ותרומתו להגנת המצוק. צוות התכנון קידם את תכנון פרויקט הגנת המצוק בתחום העירוני של העיר אשקלון, התכנון הוצג ואושר תחת תנאים במסגרת הולחו"ף (הוועדה לשמירת הסביבה החופית). כמו כן, קידמנו השנה מתן פתרונות למובילי הניקוז וכן קידום מיגון יבשתי בעזרת שיגומים בכיכר התמנון (מיזם חדשני וייחודי של שיקום מקטע מצוק בצפון העיר).

בשנת 2021 הכנו חוות דעת מפורטת לשיקום אקולוגי של רצועת המדרון הימי ממערב לרחוב רפאל איתן. נציג איגוד הערים והיחידה הארצית של הגנת הסביבה הימית ליוו וילוו את התכנון המורכב גם במהלך שנת 2022.

- **דיגיטליות:** בשנת 2021 קודמה תוכנית שינויים במרינה באשקלון תוך תוספת מזח דיגיטים בתיאום רשות הספנות והנמלים, היחידה הארצית להגנה על הסביבה הימית, רשות הטבע והגנים ועל פי הכוונת

לשכת התכנון מחוז דרום ומתכנן המחוז. מרחב הדייגים המתוכנן לקום במרינה באשקלון צפוי לשרת את כלל הדייגים במרחב נפת אשקלון.

מעורבות בתוכניות של הותמ"ל ותוכנית אב למגורים במרחב נפת אשקלון:

- **עיר היין באשקלון:** השנה המשכנו בליווי תכנוני וסביבתי בבינוי השכונה באמצעות השתתפות בוועדות התכנון והבנייה, מתן תנאים סביבתיים בהיתרי הבנייה ותיאומים הנדסיים אחרים. במסגרת שלב זה סייענו בבחינה ויישום של התוכניות להקמת פארק עיר היין תוך מתן מענה לכלל ההיבטים הסביבתיים, שיקום נחל חממה ובניית פתרונות למי קיץ במסגרת הנחת קווים מאספים לשפכים העירוניים של אשקלון לכיוון המט"ש. קיימנו ישיבות תיאום עם חברות התכנון וניהול הבנייה והכנו התייחסויות להיתרים לעשרות בקשות להקמת מבני מגורים בעיר היין, על מנת לוודא יישום פתרונות מיטביים לנושא הניקוז ומי הנגר בבינוי השכונה וכמובן לאחר האכלוס על פי הוראות התוכניות ונספח הניקוז של תוכנית עיר היין. כמו כן עסקנו בתיאום בין גופי התכנון והביצוע, על מנת לוודא כי פתרון הניקוז יכלול פתרון הולכת מי נגר בנחל אבטח עד למוצא לים בחוף ניצנים.

תמונה מס' 1: שטפון בשפך נחל אבטח

- **עיר ימים באשקלון:** בעקבות החשש להימצאות פסולת מוטמנת באזור העבודות, הובלנו מתווה בתיאום עם מתכנני התוכנית והמשרד להגנת הסביבה, תוך גיבוש נוהל בחינה מותנית למתן היתרי בנייה בשכונה.
- **שכונת אגמים מזרח:** השנה החלו החכ"ל (החברה הכלכלית) וגורמי הביצוע בעבודות עפר במתחם השכונה וכן התקבלו בקשות ראשונות לקבלת תנאים סביבתיים עבור היתרי בניה בשכונה החדשה. לשכונה זו תהיה משמעות רבה לשמירה על שלולית החוף ופארק אקו-ספורט בשכונת אגמים מערב. בשכונה זו הוכנו אמצעים לשמירה על איכות הנגר לפני הגעתו לשלולית החוף.

- **מתחם אהוד התחיה באשקלון:** פרויקט ותמ"ל להתחדשות עירונית בשכונת גבעת ציון. איגוד הערים סייע ליועצי התוכנית והעביר חוות דעת במסגרת ישיבות השולחן העגול עם הערותינו בנושא ניקוז, צל עצים עירוני ועוד.
- **כרמי גת בקריית גת:** התייחסויותינו הסביבתיות עסקו השנה בנושא ניקוז מזרח השכונה וכן ליווי סביבתי לנושא פתרונות הטיפול בפסולת ובינוי מבנים בעירוב שימושים בשכונה החדשה.
- **פיתוח שכונה חדשה במערב קריית גת:** פרויקט ותמ"ל נוסף אשר נבחן במהלך שנת 2021 תוך בחינת ההשלכות הסביבתיות מהליך עבודות העפר המאסיבי הכרוך בבניית שכונה זו ממערב לכביש 40.

השתתפות בצוותים ובוועדות מקצועיות ומתמחות

- **הוועדה הסטטוטורית של נחל שקמה ומנהלת שקמה:** במהלך שנת 2021 השתתפנו בישיבות ועדת הליווי להכנת תוכנית אב לממשקי הנחלים חממה-שקמה והבשור לנוכח הגידול בפעילות החקלאית, הגדלת הערים ואזורי התעשייה והצורך בשמירה על הנחלים במרחבי שטחים פתוחים ומסדרונות אקולוגיים ועורקים הידרולוגיים. השנה הושם דגש רב לנושאי החינוך וההסברה באזור כמרחב ביוספרי ייחודי, בין היתר במסגרת "דרום-אדום" ובאמצעות תכנון שבילי גישה, תצפיות ציפורים ועמדות הסברה לציבור הרחב.
- **תוכנית אב לניקוז הנחלים לכיש-שורק:** השנה המשכנו לקדם וללוות גיבוש תוכנית אב לניקוז נחלים אלו; השתתפנו בישיבות ועדות היגוי של הצגת חלופות פיתוח למקטעי נחל שונים, תוך מתן דגש עבור מאפייניו של כל מקטע על פי אופיו וסביבתו - מנחלים פתוחים בשמורות טבע ובמרחבים ביוספריים, כגון מקטע נחל גוברין - ועד לנחלים עירוניים, כגון נחל האלה, נחל תמנה ונחל ברקאי ומקטעי נחל בסביבה חקלאית, כגון באזור בקעת שפיר. בכל מקטע נחל גובש מתווה אחזקה, שימור ופיתוח מותאם.
- **אקו-ספורט:** בשנת 2021 הוקמה מנהלת פארק האקו-ספורט תחת ניהולו של מר רפי בן דוד, מדרום לשכונת אגמים מערב, שנותנת מענה למי הנגר של שכונת אגמים תוך שמירה של הפרדה בין שני גופי מים - אגם קבע לאיסוף מי נגר עירוניים ושלולית חורף עונתית, שאוספת נגר מרחוב בן יהודה ובעיקר משטח שכונת אגמים מזרח ויער קוממיות. שלולית החורף זו היא מערכת אקולוגית עונתית וייחודית במישור החוף הדרומי ועל כן מושם דגש רב לגיבוש ממשק יעיל ומשמר של הפארק המתוכנן בהיבטי השימור, הניטור והנגישות הציבורית הכה חשובה בפרויקט ייחודי מעין זה, הן בשלבי ההקמה והן בשלבי התפעול. במנהלת שותפים גם קק"ל, רט"ג, מחוז דרום במשרד להגנת הסביבה ומחלקות העירייה הרלוונטיות. מאמצי הממשק והתכנון הרבים עם כלל הגורמים הניבו פירות כבר במהלך גשמי נובמבר-דצמבר 2021, במהלכם נמנעו ההצפות החוזרות שחוו תושבי אשקלון בשנים האחרונות בשכונת אגמים מזרח. המנהלת מקדמת את הבינוי בראייה מקיימת תוך התחשבות מוקפדת על ההיבטים האקולוגיים, תוך גישה ניהולית מקיימת.

תמונה מס' 2: שלולית החורף מוצפת במהלך גשמי סוף 2021

יישום המלצות של סקרי טבע עירוני וגיבוש מסמכי מדיניות עירונית

בשנת 2016 הסתיימו שני סקרי הטבע הראשונים שנערכו במרחב נפת אשקלון (בערים אשקלון וקריית גת). התהליך היה מורכב ואינטגרטיבי. הסקרים כללו ממצאים של עשרות רבות של אתרי טבע במרחבי התכנון העירוניים, ובהם מאות ואלפי ערכי טבע, בחלקם ייחודיים - ואף כאלה שכוללים כמה מינים "אדומים" (מיני צומח בסכנת הכחדה חמורה). בשנת 2021 פעלנו להעלאת ממצאי הסקרים לאתרי הרשויות המקומיות והטמעם כשכבות מידע במערך ה-GIS העירוני, וכן במסמכי הנספחים של תוכניות המתאר הכוללניות של קריית גת ואשקלון. במהלך שנת 2021, בשיתוף מחלקת חינוך באיגוד הערים, הוגשו בקשות לקבלת תמיכה בהכנת מסמכי הטמעה ומדיניות עירונית בעניין זה ברשויות: אשקלון, קריית גת, שדרות ושפיר.

קידום בנייה ירוקה

לפי החלטת הוועדות המקומיות לתכנון ולבנייה באשקלון ובקריית גת ועל-פי המדיניות המשותפת המוסכמת בפורום ה-15, בכל תוכנית מפורטת למגורים, מבני ציבור, מסחר, מלונאות וכדומה - נכלל סעיף מתאים הנוגע לבנייה ירוקה. בקשות להיתרי בנייה מתוקף התוכנית יכללו התייחסות להיבטים של בנייה ירוקה, כגון שימור אנרגיה (באמצעות מרכיבי הצללה, בידוד המעטפת, תאורה טבעית, אוורור וכדומה), מיחזור פסולת, שימור וחיסכון במשאבי מים וקרקע וכיוצא בזה. זאת על פי ההנחיות התקפות לאותה עת כפי שאושרו בוועדה המקומית.

הדרישה לעת הזאת היא עמידה בתקן 5281 ברמה של "כוכב אחד" (55 נקודות) לכל הפחות. תנאי לאישור טופס 4 הוא ביצוע בפועל של המפרטים לבנייה ירוקה.

קידום קולות קוראים של קרן שטחים פתוחים

במהלך שנת 2021 איגוד הערים זכה ב-2 קולות קוראים של קרן השטחים הפתוחים ועסק בקידום והוצאתם לפועל:

- שיקום פתחת נחל שקמה וטיפול בשיטה המכחילה. תוכנית זו נמצאת בשלבי תכנון אחרונים של שביל מטיילים "צף" מבטון, אשר ינגיש את הגדה הדרומית של נחל שקמה לציבור תוך המשך הטיפול למניעת נביטת שיטה מכחילה ומינים פולשים אחרים. האיגוד זכה בקול קורא של הקרן לשטחים פתוחים לביצוע שיקום ופיתוח מרחב פתחת נחל שקמה; מטרת התמיכה היא טיפול במפגעי המין הפולש שיטה מכחילה, ופתיחת דרכי טיילות באזור השפך של הנחל. במהלך שנת 2021, קידם האיגוד את המיזם בשיתוף עם רשות ניקוז שקמה-בשור, רשות הטבע והגנים ומועצה אזורית חוף אשקלון. בוצעו עבודות בירוא השיטה המכחילה כמין הצומח הפולש העיקרי מגדת הנחל והדיונות מדרום לערוץ. במהלך שנת 2022 יימשכו עבודות הפיתוח והטיפול במינים הפולשים יחד עם הנגשת האזור, תוך שיקום הדיונות. יקודם תכנון לפיתוח שיאפשר טיול במרחב. כל זאת תוך שמירה על האיזון בין פיתוח מתון מאוד ושמירה על המרחב הלח של נחל שקמה כמרחב חי ופעיל.
- הכנת תוכנית אב לשטחים שאינם מוגנים סטטוטורית למיפוי מפגעים וגיבוש המלצות לטיפול במפגעים, תוך שיקום מרחב השטחים הפתוחים בנפת אשקלון. בשנת 2021 מופו וסווגו מעל 600 מוקדי מפגעים בשטחים הפתוחים, בוצע ניתוח ערכיות לכל האתרים והוכנה הצעה לשיקומם.

תמונה מס' 4: ערמת פסולת שהושלכה בשטח פתוח

מחלקת פסולת ומיחזור

מחלקת פסולת ומיחזור

בתחום הפסולת האיגוד מסייע ומלווה מקצועית את הרשויות בקידום פתרונות קצה ותחנות מעבר, מבצע סיורי פיקוח למיפוי אתרים פיראטיים והשלכות פיראטיות של פסולת בכדי למצוא לכך פתרונות בשיתוף הרשות ונותן מענה לפניית ציבור בנושאים השונים. כמו כן, האיגוד משתף פעולה עם המשרד להגנת הסביבה בניהול פרויקטים אותם המשרד מעוניין לקדם, מבצע סיורים בתחנות מעבר לפסולת יבשה לבדיקת עמידה בתנאים הסביבתיים שברישיון העסק ומטפל ברישיונות עסק עבור עסקים להובלת פסולת בניין.

נתונים כמותיים:

- כ-5.3 מיליון טון פסולת עירונית ומסחרית מיוצרות בישראל בכל שנה.
- כ-6 מיליון טון של פסולת בנייה מיוצרות בישראל בכל שנה מבנייה חדשה ושיפוצים.
- 1.8 מיליון טון של פסולת אורגנית מיוצרות בישראל, המהווה כ-35% מכלל הפסולת העירונית.
- קצב גידול ייצור הפסולת הוא כ-1.8% בשנה (לפי קצב הגידול באוכלוסייה).

פסולת יבשה ופסולת בניין

האיגוד מבצע פיקוח על תחנות המעבר המורשות לטיפול בפסולת בשטחי הנפה ומוביל תהליכי אכיפה נגד תחנות המעבר הפיראטיות, תוך מתן דגש על מניעת שריפות פסולת. בצד התכנוני, האיגוד משקיע משאבים רבים במתן התייחסות סביבתית להקמת פתרונות קצה לטיפול בפסולת.

האיגוד מפקח על מפגעים בשטחים הפתוחים ומסייע לרשויות בקבלת תמיכות ממשלתיות לטיפול בפסולת תוך איתור פתרונות תקדימיים ומניעת הישנות המפגעים. בנוסף הוא מספק תנאים סביבתיים להובלת פסולת יבשה.

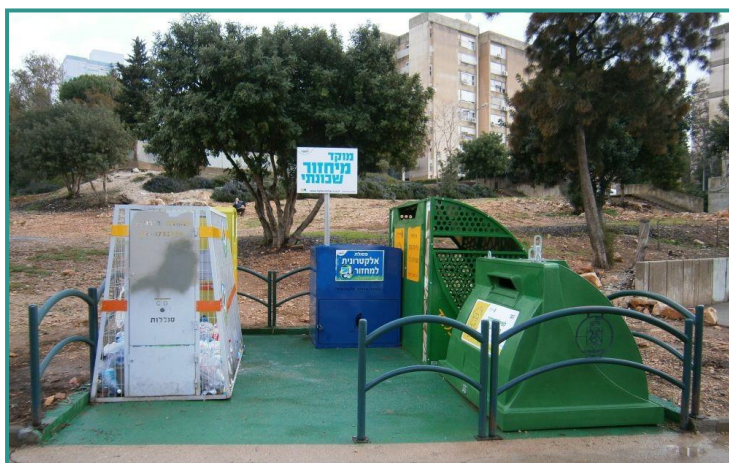
במסגרת החלטות הממשלה האחרונות לחיזוק החוסן האזרחי בשדרות ויישובי עוטף עזה, קיבלו שדרות, חוף אשקלון ושער הנגב תמיכות, בין השאר לטובת הטיפול בפסולת והפיקוח הסביבתי. האיגוד מלווה רשויות אלו ומסייע להן ביישום כספי התמיכות בצורה מיטבית ביותר ובקבלת התמיכות המרביות על פי הנחיות של משרד ראש הממשלה.

קול קורא 14407 – מרכזי מיחזור

הקרן לשמירת ניקיון והמשרד להגנת הסביבה מעודדים פעולות שונות להגברת המחזור, לצמצום ייצור הפסולת ולהפרדתה במקור. כמות הפסולת הנאספת בצורה מופרדת במקור תלויה בשיתוף פעולה של תושבים ובקיומה של תשתית לאיסוף נפרד (כלי אצירה למיחזור) נגישה ואיכותית. הגברת המיחזור

מושגת, בין השאר, באמצעות שילוב של תשתית מתאימה ונגישה, מתוחזקת ברמה הולמת ובצירוף מוטיבציה של התושבים לביצוע מיחזור הנשענת על פעולות חינוך והסברה.

בשנת 2021 פורסם קול קורא להקמה ושדרוג מרכזי מיחזור ברשויות המקומיות שפורסם על-ידי המשרד להגנת הסביבה. האיגוד סייע לרשויות בגיבוש מתווה שדרוג מערך הפרדת הפסולת העירונית וסייע בהגשת הקול קורא.

תמונה מס' 1: דוגמא למרכז מיחזור שכונתי

החלטת ממשלה 4865

הממשלה פונה להנהלת הקרן לשמירת הניקיון בבקשה כי תבחן אפשרות להקצות לעיריית אשקלון את סכומי הסיוע הבאים בכפוף לחוק לשמירת הניקיון תשמ"ד - 1984. החלטת ממשלה זו עוסקת בנושא פסולת בניין וגזם עירוני. עיריית אשקלון בסיוע מקצועי של איגוד ערים, יקימו ויפעילו מערך לניהול פסולת בנייה בעיר, לרבות במפגעי פסולת בניין בסכום של עד 8 מיליון ₪. יעד התוכנית: מיחזור של 90% מהפסולת שתגיע לאתרים; יעד נוסף: 100% מפסולת תגיע למתקן קצה. כמו כן מניעת השלכה בשטחים פתוחים. בנוסף, בתכנון הקמת מתקן לטיפול בגזם, הקמה והפעלה של מערך לניהול הגזם העירוני בעיר אשקלון. תקציב לטיפול בגזם העירוני: עד 8 מיליון ₪.

פסולת אלקטרונית

החוק לטיפול סביבתי בצידוד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות, התשע"ב - 2012 נכנס לתוקף במרץ 2014. על-פי הוראות החוק לטיפול בפסולת אלקטרונית, מחויבת כל רשות מקומית להסדיר את הטיפול בפסולת אלקטרונית בתחומה ולחתום על הסכם עם גוף יישום מוכר לנושא זה. האיגוד, הרואה חשיבות רבה במתן שירותים לרשויות האיגוד והסדרת ההיבטים הנוגעים לאיכות הסביבה, גיבש מסמך "מאסטר" המשמש את הרשויות החברות באיגוד כבסיס בכל הליך תחרותי, לצורך הסדרת הנושא כנדרש.

תוכנית תפעולית לטיפול בפסולת חקלאית

הפעילות החקלאית הענפה בנפת אשקלון מייצרת פסולת חקלאית אשר חלק גדול ממנה אינו מטופל ועלול להוות מפגע ומטרד סביבתי. במסגרת החלטת ממשלה 4328 לחיזוק החוסן האזרחי בשדרות וביישובי עוטף רצועת עזה, הכין האיגוד תוכנית לטיפול בפסולת החקלאית בנפה באמצעות חברת הייעוץ הסביבתי "אורבניקס". קידום תוכנית לטיפול בפסולת החקלאית בשטחי הנפה נועד למצוא פתרון לפסולת החקלאית על זרמיה השונים, תוך התאמת הטיפול לכל ישוב או רשות, ע"פ הצרכים הפרטניים. התוכנית כוללת הקמת מערך ניהולי ברמת הנפה שינהל את הטיפול בפסולת החקלאית, הקמת תשתיות אצירה, הרחבת היצע פתרונות הקצה לפסולת החקלאית ופינוי מפגעי פסולת חקלאית קיימים. בסוף שנת 2021 התוכנית אושרה בוועדת התמיכות של המשרד להגנת הסביבה. בשנת 2022 ימשיך האיגוד לפעול לצורך יישום התוכנית ותפעולה בשטח.

תמונה מס' 2: דוגמא למפח"ק (מרכז פסולת חקלאית)

מחלקת תשתיות

מחלקת תשתיות

מחלקת תשתיות מלווה את 10 הרשויות המקומיות בנפה בתחומי איכות הסביבה בניהול תשתיות הרשות. להלן פירוט תחומי האחריות של המחלקה:

- כתיבת התייחסות סביבתית להיתרי בנייה עבור מתקני תשתית, כגון תחנות מעבר לפסולת, מתקני טיהור שפכים, מתקני קידוח מי שתייה וכו'.
- ניהול פרויקטים בתחומים הבאים: שיקום נחלים, ניהול פסולת, תוכניות אב לפסולת ועוד.
- ריכוז נושאי היבטי הסביבה של הסביבה החקלאית בנפה.
- מתן תנאים סביבתיים במסגרת חוק רישוי עסקים עבור עסקים בתחום הפסולת והשפכים וביצוע פיקוח ואכיפה.
- סיוע לרשויות המקומיות החברת באיגוד בניהול תמיכות ממשלתיות לרבות הגשת קולות קוראים, יישום תקציבים ותקשורת מול משרדים ממשלתיים.
- ליווי, פיקוח וייעוץ בתחומי לחימה במזיקים לרבות ניטור, דיגום ומתן הנחיות בנושא.
- מעקב אחר מצב הנחלים בתחום הנפה, ליווי תוכניות שיקום, מתן הנחיות סביבתיות בעת הקמת תשתיות בתחום הנחל, מניעת הזרמות שפכים לנחל ועוד.

סביבה חקלאית

תחום הסביבה החקלאית באיגוד ערים לאיכות הסביבה – נפת אשקלון, כולל קידום הקמת פתרונות לטיפול בפסולת חקלאית, מניעת מפגעים סביבתיים, טיפול בפניות ציבור, מתן התייחסות סביבתית במסגרת בקשות להיתרי בנייה, פיקוח על פי תנאים ברישיון העסק ופיקוח על פיזור פרש בעלי חיים בשטחים החקלאיים בנפת אשקלון.

בתחום איגוד הערים נפת אשקלון 6 מועצות אזוריות, שתיים מהן ממוקמות בעוטף עזה: חוף אשקלון ושער הנגב. במועצות מתקיימת פעילות חקלאית ענפה ודרכים שונות לטיפול בפסולת, לפי אופי המועצה והיישובים בה. חשוב להדגיש כי מתן פתרון לפסולת החקלאית באזור זה חשוב ונדרש באופן מיידי בשל טרור העפיפונים והסכנה הממשית לגרימת שריפות. בימים אלו שוקד האיגוד על הקמת מערך ניהול מתקדם עבור הטיפול בפסולת חקלאית בנפה.

בשנת 2021 הכין האיגוד 44 התייחסויות סביבתיות להיתרי בנייה בתחום הסביבה החקלאית. אלו כוללים בקשות להקמת או שדרוג לולי פטם, לולי מיון ביצים, אורוות, בתי אריזות עבור משקים צמחיים ועוד.

טיפול בפניות ציבור שנובעות מפעילות חקלאית

איגוד הערים נותן מענה לפניות הציבור בנושאי איכות הסביבה שמקורם בפעילות חקלאית, ביניהם: מטרדי ריחות שמקורם בפעילות חקלאית (לולים, רפתות, מפטמות, אתרי קומפוסט ועוד), תשטיפים, מטרדי ריחות וזבובים שמקורם בפיזור פרש בעלי חיים בשטחים חקלאיים. בשנת 2021 טיפל האיגוד ב-18 פניות ציבור הנוגעות למטרדים מסביבה חקלאית, רובם נובעים ממטרדי ריח. בנוסף, בשנתיים האחרונות התקבלו עשרות פניות ציבור בנוגע למטרדי ריחות וזבובים עקב פרש בעלי חיים ובוצה. ככל שמתכננת התרחבות עירונית לכיוון השטחים החקלאיים, הנושא הופך למשמעותי יותר.

מקור נוסף לפניות רבות הינו מטרדי ריחות מזיבול שטחים חקלאיים; במרחב הנפה קיימים שטחים חקלאיים נרחבים הגובלים ביישובים ושכונות עירוניות. מה שגורם למטרדי ריח שלרוב קשים לזיהוי וסיווג. בשל קרבה זו בזמן זיבול השדות בפרש בעלי חיים (זבל עופות ופרות), התושבים עלולים להיחשף למטרדי ריחות. על-מנת לצמצם את תופעת המטרדים באזורים ובשכונות הסמוכים לשדות החקלאיים, איגוד הערים מבצע פיקוח בשטח בשיתוף פעולה עם יחידה ייעודית מרט"ג, ומקדם את הנושא מול הגורמים הרלוונטיים במשרד להגנת הסביבה ליישום צעדים אופרטיביים לשיפור המצב. בנוסף, האיגוד שם דגש על אחריות החקלאים לעקוב אחר הנחיות המשרד להגנת הסביבה ומשרד החקלאות.

מענה לפניות הציבור כולל סיור בשטח, בדיקת תנאים ברישיון עסק ומתן הנחיות לחקלאים או לבעל המשק לפי מדיניות המשרד להגנת הסביבה ובשיתוף פעולה עם מרכזת בכירה של סביבה חקלאית במשרד להגנת הסביבה מחוז דרום, ביצוע פיקוח לקיום ההנחיות והתייחסות חוזרת לפונה.

תמונה מס' 1: זיבול שטחים חקלאיים

פיקוח בתחום הסביבה החקלאית

נציגי האיגוד ביצעו בשנת 2021 פיקוח בשיתוף פעולה עם המשרד להגנת הסביבה בתחום הפיקוח בבתי עסק חקלאיים. השנה האיגוד נערך לעונת מסיק הזיתים וביצע מבצע אכיפה ופיקוח ייעודי בבתי הבד בשטח הנפה בשיתוף עם המשרד להגנת הסביבה. במהלך המבצע בוצעו ביקורות בבתי הבד, סיורי פיקוח בזמן פיזור מי תסנין בשטחים חקלאיים ואיסוף מידע ואישורים על השטחים החקלאיים בהם יתבצעו פיזורים. איגוד ימשיך לבצע מבצעי אכיפה בשטח נפת אשקלון.

תמונה מס' 2: הצטברות הגפת- שארית החומר ועקר שנוצרים מהפקת שמן זית

הדברה חקלאית בקרבת מגורים

צוות סביבה חקלאית ואגרוקולוגיה באיגוד פועל לצמצום המטרדים הסביבתיים ועוסק בפניות ציבור, מתן התייחסות סביבתית במסגרת בקשות להיתרי בנייה, סיוע ביישום הרפורמה ברפתות, ביצוע פיקוח לגבי שריפות גזם ופיזור פרש בעלי חיים ובוצה. האיגוד מוביל ומקדם הקמת מתקני פסולת חקלאית ופתרונות קצה לפסולת חקלאית ביישובי הנפה. כמו כן, האיגוד מסייע לרשויות באכיפה של התנאים הסביבתיים שברישיון העסק ומניעת גרימת מפגעים סביבתיים מעסקים חקלאיים ברחבי הנפה.

כיום מדיניות האיגוד היא לאפשר חקלאות בקרבת מגורים תוך כדי התחשבות מרבית מצד החקלאי בשימוש בחומרי הדברה מורשים, שמירת מרחקי בטיחות, כיווני רוח ועוד, כל זאת תוך יישום הנחיות המשרד להגנת הסביבה בנושא. קיים שימוש נרחב בתחום החקלאות בחומרי הדברה להגנה על היבולים. הקפדה על קיום התקנות הנוגעות לשימוש בחומרי הדברה נועדו למנוע פגיעה באדם ובסביבה (אוויר, קרקע ומים):

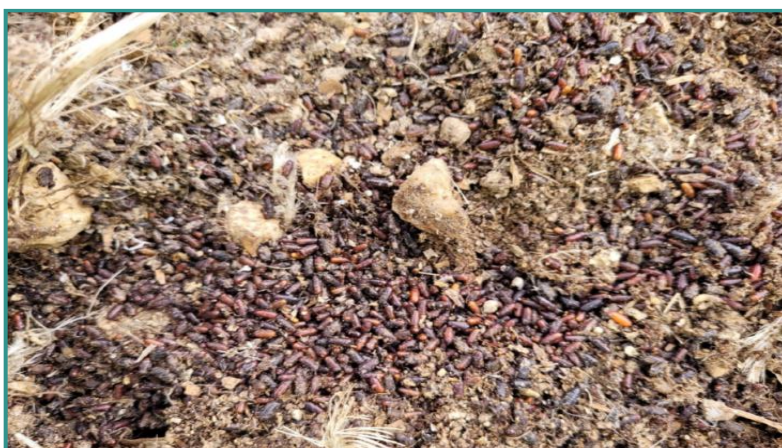
- פגיעה בריאותית בעובדים בחקלאות ובאוכלוסייה המתגוררת בסמיכות לשטחים החקלאיים שבהם נעשה שימוש בחומרי הדברה, כתוצאה מחשיפה לחומרים רעילים באוויר.
- זיהום קרקע ומים כתוצאה מריסוס וחלחול תשטיפים לאדמה.
- פגיעה במערכות אקולוגיות - הרעלות ישירות של בעלי חיים.

לחימה במזיקים

איגוד הערים מסייע בניטור מזיקים ובמתן הנחיות לנקיטת אמצעים שמטרתם מניעת דגירה והפצה של מזיקים, בדגש על יתושים וזבובים, לאנשי המקצוע הרלוונטיים ברשויות ולבעלי העסקים. במהלך שנת 2021 עסק איגוד הערים במתן מענה לפניות ציבור בנושא מניעת מטרדים הנגרמים ממזיקים, ועיקרן: טיפול במוקדי דגירת יתושים- ניטור, טיפול ומניעת היקוות מים, טיפול במוקדי דגירת זבובים ועוד.

בנוסף, איגוד ערים מסייע לרשויות המקומיות להתאים את פעילותן בתחום ההדברה התברואית לחוק הסדרת העיסוק בהדברה תברואית התשע"ו 2016, שנכנס לתוקף ב-2016 והחליף את התקנות הישנות לפיהן פעלו המדבירים.

האיגוד מעודד שימוש באמצעים חלופיים לטיפול בעשבים ומזיקים כדי להפחית את השימוש בחומרי הדברה במרחב הציבורי, כגון קיצוץ עשבים, פיזור גזם למניעת גדילת עשבים ושימוש בהדברה ביולוגית בחקלאות, כגון שימוש בתנשמות.

תמונה מס' 3: זחלי זבובים בקרבה ללול

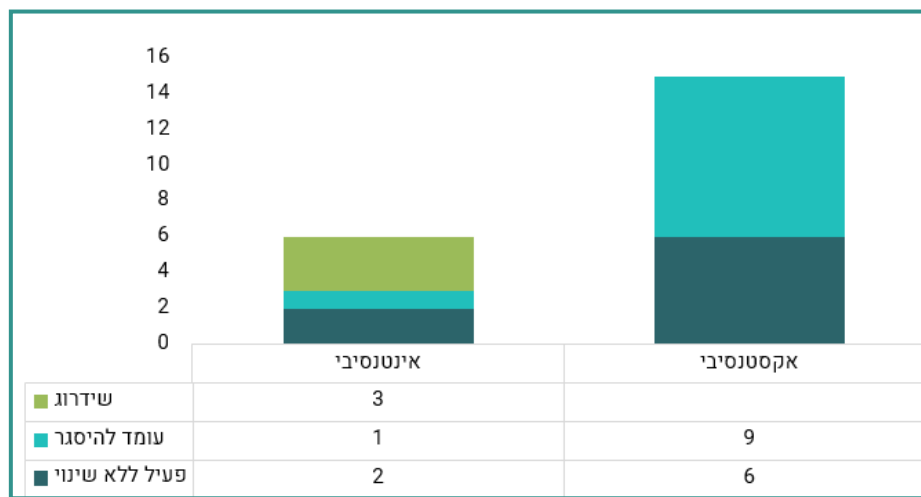
שפכים

שפכים כוללים תוצרי פסולת נוזליים ביתיים, עירוניים, חקלאיים או תעשייתיים ועלולים להכיל מספר רב של מזהמים. במטרה לשמור על איכות הסביבה, הוגדרו תקנות לטיפול בשפכים המגדירות את אופן הטיפול בהם במטרה להגן על בריאות הציבור ולמנוע זיהום מקורות מים וקרקע. 86% משפכי התעשייה והשפכים הביתיים הנוצרים בישראל מושבים להשקיה חקלאית. ברחבי הנפה מספר רשויות מתמודדות עם הצורך לתת פתרונות לנושא זה ולהבטיח תחזוקה הולמת של תשתיות השפכים הסניטריים.

בנפת אשקלון 22 מתקני טיפול בשפכים (מט"שים), שישה מהם מט"שים אינטנסיביים והיתר אקסטנסיביים. איגוד הערים, בשיתוף המשרד להגנת הסביבה ומשרד הבריאות, מבצע סיורי ביקורת

במט"שים האינטנסיביים מתוך מתן דגש למניעת מטרדי ריחות, איכות הקולחים, איכות הבוצה ולפי יעד סילוקה (חקלאי או הטמנה). בנוסף, איגוד הערים מבצע בקרה אחר תהליכי שדרוג, ניקוי וסגירת מט"שים מתוך מתן הנחיות למניעת מטרדים סביבתיים.

תרשים מס' 1 – מספר המט"שים וסיווגם בשטח הנפה

האיגוד גם מבצע מעקב אחר הזרמות לנחלים של קולחין, בהיתר ולא בהיתר, ומשתתף בשימועים בעקבות הזרמות לא חוקיות. ברחבי הנפה נמצאות כמה רשויות המתקשות ביישום פתרונות ובתחזוקת תשתיות השפכים הסניטריים. ברשויות אלו התרחשו אירועי הזרמת שפכים למרחב הציבורי ולנחלים אשר מסכנים את בריאות הציבור ומזהמים את הסביבה.

כחלק ממערך הכוננות של המשרד להגנת הסביבה, האיגוד מתפקד כמגיב ראשון באירועי חירום סביבתיים, כגון הזרמת ביוב לנחלים וגלישות ממט"שים. האיגוד דואג לקידום תחקירי אירוע ולמידת לקחים בניהול אירועים אלו. בפן התכנוני, האיגוד מסייע בקידום תוכניות אב לביוב לרשויות החברות בו ובמתן התייחסות סביבתית להיתרי בנייה בתחום זה והתייחסות לכלל ההיבטים הרלוונטיים, לרבות קרבה לנחלים וקידוחים.

תמונה מס' 4: בריכות חימצון במט"ש רוחמה

נחלים

בשטח האיגוד עוברים מספר נחלים. העיקריים הם נחל שקמה, נחל לכיש, נחל אבטח, נחל האלה, נחל יואב, נחל גיאה, נחל עובד, ונחל חנון.

האיגוד משתתף בוועדת ההיגוי לאגן שקמה והקים וועדות היגוי לנחל האלה ולוואדי חממה-נחל אבטח. מטרות ועדות ההיגוי, בין היתר, הן לתת מענה לבעיות סביבתיות ולמפגעים הקיימים בשטח והמהווים מטרד עבור המערכת האקולוגית ועבור תושבי האזור. האיגוד פועל למניעת זיהום הנחלים על-ידי שפכים ופסולת מסוגים שונים ומניעת המלחה. כמו כן, האיגוד מנהל אירועי חירום של הזרמות לנחלים, מסייע לרשויות במציאת פתרונות לאירועי הזרמה לא חוקיים החוזרים על עצמם ומנחה את התאגידים והרשויות בדיווח על אירועי הזרמה וביצוע תחקיר אירוע. ככלל, הזרמות לנחלים (לרבות מי קולחין, מי רכז ושפכים) אסורה על פי חוק המים, התשי"ט-1959, אלא אם כן מנהל רשות המים שוכנע אחרת, לאחר קבלת המלצה מהוועדה המייעצת לעניין צווי הרשאה להזרמה לנחלים.

כחלק מפעילות האיגוד אנו פועלים למניעת זיהום נחלים מחקלאות ותעשייה באמצעות פיקוח ואכיפה ובאמצעות מתן חוות דעת בשלבים התכנוניים של הקמת מפעלים ותשתיות בקרבת נחלים. בנוסף, האיגוד מנהל אירועי חירום של הזרמות לנחלים, מסייע לרשויות במציאת פתרונות לאירועי הזרמה חוזרים ומנחה את התאגידים והרשויות באופן הטיפול ובדיווח על אירועי הזרמה.

תמונה מס' 5: פתחת נחל שקמה

שיקום נחלים

- שפך נחל שקמה: האיגוד מוביל באמצעות תמיכה של הקרן לשטחים פתוחים את שיקום פתחת שקמה. לצורך פעולות השיקום, האיגוד מסתייע ברשות הניקוז שקמה הבשור. פעולות השיקום כוללות פינוי צמחים פולשים ומפגעי פסולת, וכן הסדרת דרכי טיילות וכיתות שטח לתלמידים.
- נחל האלה: האיגוד משתתף בצוות התכנון של שיקום נחל האלה במקטע תימורים-אורות, שמובילה רשות הניקוז שורק לכיש באמצעות תמיכה של המשרד להגנת הסביבה. פעולות השיקום יכללו פינוי מפגעי פסולת, הסדרת תוואי הנחל, הקמת שביל הליכה ושביל אופניים ושתילה של צמחייה מקומית.
- נחל חממה: האיגוד מסייע לרשות בשיקום נחל חממה במסגרת הסכם הגג להקמת שכונת עיר היין באשקלון.

מחלקת

פיקוח ואכיפה

פיקוח ואכיפה

מחלקת פיקוח ואכיפה מהווה את הזרוע הביצועית של האיגוד בנושא פיקוח, אכיפה והרתעה בתחומים סביבתיים. המחלקה אמונה על מתן מענה בנושאים שפורטו לעיל לכלל מחלקות האיגוד, על מנת להגן ולשמור על הסביבה לרווחת תושבי הנפה בטווח הזמן המיידי ובעתיד. בשנת העבודה 2021 חיזקה מחלקת הפיקוח והאכיפה באיגוד את פעילותה לפי תוכניות העבודה וכל מה שנדרש לפעילות בשטח. להלן הפעילויות המרכזיות שבוצעו במחלקת אכיפה ופיקוח באיגוד בשנת העבודה 2021:

- בחינת אפיון הצרכים העתידיים של המחלקה לבניית הכוח
- סיוע לרשויות במתן מענה לטיפול במטרדים ובמפגעים סביבתיים
- שיתוף פעולה במבצעי אכיפה עם המשטרה הירוקה של המשרד להגנת הסביבה
- סיוע לרשויות בתרגילי הערכות לקראת חירום
- חיזוק וביסוס מתווה עבודה משותפת עם כלל גורמי האכיפה בשטח הנפה
- חיזוק וביסוס של פרויקט רשת קורים
- חיזוק והפצת תו"ל של האכיפה הסביבתית לגורמי השת"פ
- סיוע לרשויות במוכנות לנושא זיהום ים משמן
- הפעלת מערך אכיפה באיגוד ומתן ברירות משפט בעבירות סביבתיות
- ייזום מבצעי אכיפה ממוקדים לנושא מוסכים, פנצ'ריות ומכוני שטיפת רכבים בשיתוף מדורי רישוי עסקים בתחנת המשטרה בערים

תמונה מס' 1: סיוע באיתור ובפינוי אתר אחסון חומ"ס בלתי חוקי

סיוע למחלקות האיגוד ועבודה משותפת עם גורמים סביבתיים

- סיוע למחלקת תעשייה בסיורי פיקוח במפעלים בשטחי הנפה
- סיוע למחלקת רישוי עסקים ותכנון סביבתי בסיורים לבדיקת סטטוס לפני מתן היתרי בנייה ותנאים למתן רישיון עסק
- סיוע למחלקת תשתיות בסיורי פיקוח בנושא אגרואקולוגיה, שפכים ופסולת
- סיוע למחלקת קרינה, רעש ואיכות אוויר בטיפול במפגעי אבק וריח
- סיורים משותפים עם גורמי המקצוע והרכזים המקצועיים במחוז דרום של המשרד להגנת הסביבה
- שיתוף פעולה עם איגודים וגורמי סביבה מקבילים בפתרון מטרדים חוצי גבולות
- סיוע לרשויות האיגוד במוכנות לשעת חירום

תמונה מס' 2: הפעלת מערכי אכיפה מיוחדים באוויר ובקרקע בשיתוף מג"ב שער הנגב

תמונה מס' 3: אתר הזרמת תשטיפים מזוהמים לשטח פתוח

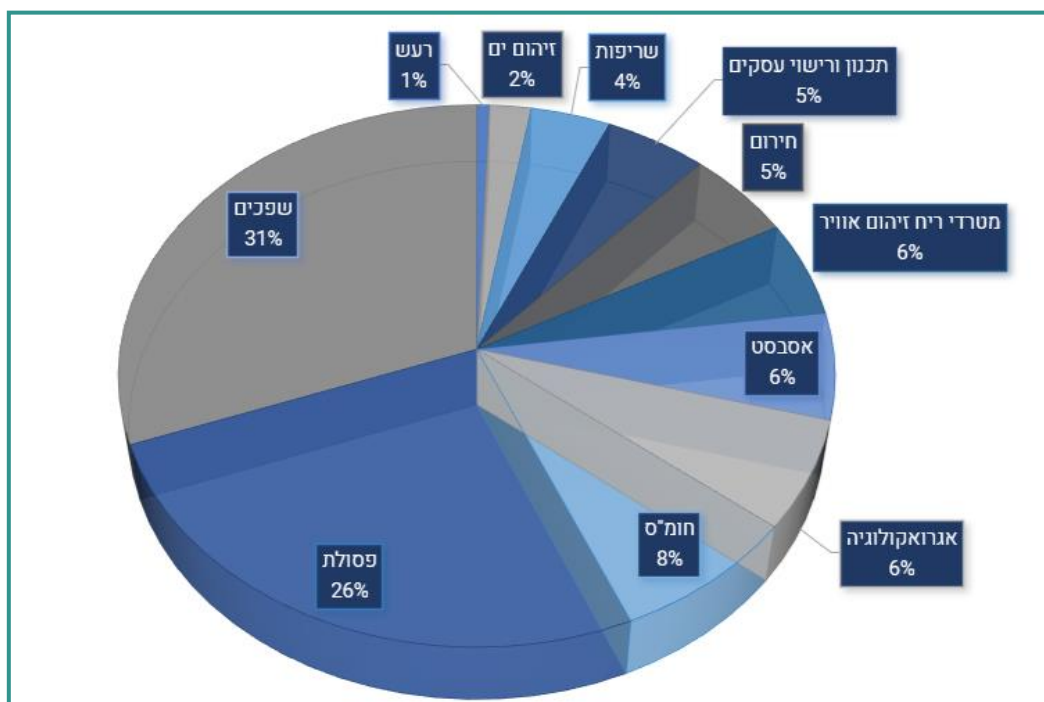
ביצוע מבצעי אכיפה משותפים עם המשטרה הירוקה וגורמי האכיפה

קיום פעילויות אכיפה ומבצעים משותפים לפי מועדי ישראל:

1. פעילות פיקוח ואכיפה למשטרות ברחבי הנפה (כארבע משטרות) לפני חגי תשרי, חג הפסח ויום העצמאות.
2. פעילות פיקוח ואכיפה לפני ל"ג בעומר, הכוללת קבלת נתונים על מערומי פסולת/ גזם המיועדים לשריפה, איתור בעלים וטיפול במפגע.

ניתן סיוע מלא למפקחי המשטרה הירוקה בבניית תיקי חקירה בשטחי הנפה. במהלך השנה נערכו מבצעי אכיפה משותפים של מחלקת פיקוח ואכיפה באיגוד עם המשטרה הירוקה ושוטרי מג"ב. בהמשך לשנה שעברה, הוגדלו כמותית מבצעי האכיפה המשותפים עם מערך המש"קים במג"ב של המועצות האזוריות לכיש, שפיר, שער הנגב, חוף אשקלון, יואב ובאר טוביה. מבצעים אלו כללו טיפול משותף בפניות ציבור, במפגעים בנושא השלכת פסולת, השלכת פסולת חקלאית, שריפות, זיבול שדות וזיהום אוויר. נוסף לכך, נערכו כנסים לחיזוק השותפות והפעילות המשותפת עם גורמי האכיפה הנוספים ברחבי הנפה.

תרשים מס' 1 – מרבית הפעילויות שבוצעו בשנת 2021 בתחומי הפיקוח והאכיפה בחלוקה על פי נושאים

תמונה מס' 4: כנס שותפויות גורמי אכיפה לבסיס להמשך אכיפה משותפת ברחבי הנפה

תמונה מס' 6: חיזוק שיתוף הפעולה עם נציגי מת"ק ארז

קטעי עיתונות

בעקבות גיבוי הממשלה למדיניות המשרד להגנת הסביבה ארגוני הסביבה משכו את העתירה לבג"ץ בעניין הסכם קצא"א רד-מד. השרה להגנת הסביבה, תמר זנדברג: "לא ניתן לישראל להפוך לגשר נפט מסוכן ומזהם"

צילום: דוברות עיריית אשקלון

ארגוני הסביבה משכו את העתירה לעניין ההסכם שעליו חתמה חברת קצא"א הממשלתית עם חברת רד-מד, שמשמעותו הגדלה משמעותית של שינוע הנפט הגולמי במפרץ אילת. זאת, לנוכח הודעת הפרקליטות שעמדת המשרד להגנת הסביבה, לפיה לא תהיה אף תוספת סיכון במפרץ אילת, מגובה על ידי משרד המשפטים ועל ידי הממשלה.

חוק הפיקדון: אתגר משותף לטובת כולנו

למדינות מתקדמות אחרות, שכבר מיישמות את עקרונות חוק הפיקדון כגרסתו הרחבה ופועלות למיחזור כלל מכלי המשקה. הרחבת החוק היא סימן לערנות ולקשב של המשרד להגנת הסביבה, כבואו להקטין את הנזק שלו גורמים מכלים שאינם ממוחזרים. חוק הפיקדון הוא חשוב, חברתי וסביבתי. הוא אינו רק כותרת לרגע או מסמך דומם שאושר בבית המחוקקים, אך כדי למצות את התועלות הנגזרות ממנו, חשוב שאנו כחברה נדע לקיימו ולקדם את יישומו. עם הרחבת החוק, מגיע גם האתגר, שבו, כאמור, צריכים לעמוד שלושה שחקנים מרכזיים: המשרד להגנת הסביבה, הציבור וחברות המשקאות. מורכב בהחלט. המשרד יזם את הרחבת החוק, וכעת עליו לדאוג לתשתית איתנה בהיבטי הפיקוח והאכיפה, כדי לתמרץ נכונה את יתר השחקנים לקיים את הוראותיו. חברות המשקאות נדרשות להקצות משאבים מתאימים ואת כוח האדם הנדרש בשביל לוודא שהחוק מיושם כהלכה. השחקן האחרון, והחשוב ביותר, הוא הציבור – שחקן רגיש, שיש לדעת כיצד להנגיש לו נכונה את מטרות החוק ולהוביל אותו להזדהות עם הערכים החברתיים והסביבתיים הטמונים בו: שמירה על איכות הסביבה ומניעת זיהום ומפגעים סביבתיים. כחברה, אנו חייבים להוכיח כי אנו מסוגלים לקבל אחריות ולפעול להקטנת הנזקים הגלויים.

מיטל אמיתי היא מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון

הרחבת חוק הפיקדון תצא לדרך מחר. לצד עקרונות סביבתיים וחברתיים חשובים, יעמדו המשרד להגנת הסביבה, הציבור וחברות המשקאות למבחן של שינוי הרגלים, אשר הצלחה בו תהווה נקודת מפנה משמעותית של החברה הישראלית בהפנמת החשיבות במיחזור ובשמירה על הסביבה.

על פי ההערכות כיום, נצרכים בישראל מדי שנה כמעט שני מיליארד מכלי משקה, קטנים וגדולים, מרביתם בקבוקי פלסטיק במשקל כולל של כ-37 אלף טונות. עד עתה קבע החוק כי על מכלי משקה קטנים חל פיקדון של 30 אגורות, שאותו יכלו הצרכנים לממש כנגד השבת המכל לבתי העסק השונים. ב-2010 התקבל תיקון לחוק הפיקדון, שקבע כי היצרנים והיבואנים יהיו אחראים גם לאיסוף ולמיחזור הבקבוקים הגדולים (בין 1.5 ל-5 ליטרים), וכי אי-עמידה ביעדים אלה תגרוור קנסות והחלה של פיקדון גם עליהם.

במבחן התוצאה עלה כי יבואניות ויצרניות המשקאות לא עמדו ביעדי החוק. כפועל יוצא, באוקטובר 2020, החליטה השרה להגנת הסביבה לשעבר גילה גמליאל – וכעת ממשיכה בכך השרה תמר זנברג – להרחיב את תחולת החוק גם על מכלי המשקה הגדולים, ובדרך זו להפחית את כמויות ההטמנה של מכלי הפלסטיק, האלומיניום והזכור, כית, ולשפר את רמת הניקיון במרחב הציבורי. בכך מצטרפת ישראל

כאן

מיטל אמיתי | מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה, אשקלון

בהליך הסטטוטורי המסודר והרגיל של התנגדויות וועדות.

התנגדות | כרניס בקצא"א להסתיר דליפה של חומר דליק

חדשות הערב 04.01.21: מסתמן: הגבלות על מערכת החינוך - בשבוע הבא

התקלה בצינור של קצא"א חידדה את הסכנה: צינורות הנפט התיישנו ונשחקו, הסיכוי לדליפות עולה

נאלץ קוב של דלק לפחות זרמו אל הקרקע בסמוך למושב משען בעקבות תקלה בצינור בקו אשקלון-חיפה • בדיקת המשרד להגנת הסביבה העלתה: יש שחיקה של כ-80 אחוזים בעובי הצינורות בנקודות מסוימות • האירוע נחקר, בקצא"א טוענים: דלפה כמות קטנה של דלק בשטח פתוח

שמוליק חדר

העבודות לתיקון הצינור. כעבור יום בלתי נודע, כ-800 טון של דלק חזרה למחנה

מיטל אבית, מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, אמרה: "אנו פעילים מול קצא"א כדי שכל המתקנים, כולל צינורות תת קרקעיים שנמצאים תחת אדריכלות, עוברים טיפול תקופתי ומחלפים בעת הצורך, זאת על מנת למנוע הישנות

מסוכנת ומוקד עולה להיות ההובלה של דלק מסייל בלב מדינת ישראל, אמרה השרה גורבינג. "תקלות מתרחשות כל הזמן ואסור לאפשר לכך לקרות בסמיכות לאזור ריש רגיש, ביבשה או בים".

לאחרונה מתנהל מאבק משפטי כנגד צינור אשדוד-הנגה הסביבה לקצא"א וקו צינור אשדוד-אילת. בעקבות ההסכם להובלת נפט מאחור האמירויות לישראל ומשם

המשרד להגנת הסביבה פתח בחקירה פלילית נגד קצא"א בעקבות דליפה מאחד הצינורות של החברה. ביום ראשון השבוע דלפו חומר דלק מאחד הצינורות בסמוך למושב משען שבמועצה האזורית חוף אשקלון. במשרד להגנת הסביבה מנהלים לאחריהם מאבק נגד ההסכם להובלת נפט בין קצא"א לאחריהם האמירויות ודאגים באירוע השבוע במסגרת הסיבה נוספת לעולה לעולה למאורה בפעילות החברה.

הדליפה אותה על ידי מוקד בקרת הדליפות של קצא"א הורבת הדלק בקו הפסקה. בנגים של המשרד להגנת הסביבה ואיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון הודיעו למיסים. הדגה את נציגי חברת קצא"א לפי נות את הקרקע המוזהמת. במהלך הלילה התבצע פעולת הנדסית לאורך הקו והוחזר לך סטם הצינור שדלף, באורך כ-12 מטרים. בסיום העבודות נשאבו מהצינור כ-100 מ"ק של דלק נוזלי, ופוטו כ-800 טונות של דלק מזהמת שהתפזרה על פני שטח של כ-3 דונם. במשרד להגנת הסביבה העריכו למחרת כי נותרה כמות בת מאות טונות של קרקע מזהמת שעדיין לא נוקטה וולסם השואה הסיפוי כי אגנם הויתם התפזר על שטח כמובנים אולם היקף הגדילה דומה ואולי אף גדול מזה שלפני חרישים אחרים הובילה לדיווח של מרבית חופי הים התיכון בישראל.

למחרת במוקד הנציג למקום השרה להגנת הסביבה, תמר גורבינג, ונציגים נוספים ועמדו מקיבו את השלטות הדליפה. השרה הודיעה של המשרד להגנת הסביבה פתחה בחקירה פלילית נגד החברה. "מזכיר באירוע חמור ביותר שמשמשים סוב עד כמה

מועצת יואב

מסוף מטענים של הרכבת בסמוך למגורים

הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה בוחנת את התוכנית שתכלול שינוע פסולת וחומרי חול וחרסי • באיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון טוענים: קיימת סכנה למי התהום ולנחלים

כ-700 משאיות יגיעו אל המסוף כל שעה | צילום המחשבה: אליעד שניידר

שמוליק חדר

באיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון מסמנים את המאבק הבא נגד רכבת ישראל המקדמת בימים אלה תוכנית להקמת מסוף מטענים בשטח פתוח בסמוך לכפר הנוער קרמה. לשטח האגוד, המסוף מתוכנן להיבנות באזור המוקף בשלוליות חורף ונחלים ובקרבת אזורי מגורים.

על פי התוכנית המסוף יתפרש על פני שטח של כ-450 דונם ויתבצע בו מגוון פעילויות ביניהן טעינה והובלה של פסולת, שינוע ואחסון חומרים במכולות, פריקה, טעינה ושינוע של אגרגטים (אבני הצץ), חול וחרי סיט והובלת מטענים ממפעלים שונים באזור צעות רכבות המשא. המסוף מתוכנן להיבנות בשטחה של המועצה האזורית יואב, לא הרחק ממזכיר סגולה וכפר הנוער קרמה. במכתב ששלחו נציגי האיגוד לתומך גור סהלף, המתכנן הראשי של הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, צוין כי השטח המיועד הוא בעל רגישות ביוגנית להחרדת מי תהום. מנכ"לית האיגוד, מיטל אבית, ציינה בפני

המתכנן כי ההתסקיר שהוגש עולה כי ישנה כוונה לשנע פסולת מהרשויות המקומיות דרך המסוף אל אתרי הפסולת המיועדים. לפי התוכנית, נפת התנועה המתוכנן באזור המסוף הוא בהיקף גדול מאוד: 58 משאיות אמורות לנוע בשעה ממסוף קרמה, ועוד 11 משאיות ממחצבת החול. "האיגוד מתנגד לבחירת מיקום התוכנית ומבקש כי השיקולים הסביבתיים יילקחו בחשבון בדיון שיערך במליאת הוועדה המחוזית", ציינה אבית. מחברת הרכבת נמסר בתגובה: "התוכנית מקדמת לפי דרישת משרד הפנים וכחלק

צ'אט הכתבים

ספורט 5

חדשות

תמיר סטיינמן

המועצה האזורית יואב ממשיכה ליישם יוזמות סביבתיות בשטח עם הקמת מתחם למידה חוץ כיתתי חדש ומושקע בכפר מנחם שמאפשר לתלמידים להעשיר את הידע שלהם בתחומי סביבה וקיימות ולהקניית ידע דרך התנסות ועשייה. בתמונה: ד"ר מטי צרפתי הרכבי ראש המועצה האזורית יואב, ומיטל אמיתי מנכ"לית איגוד הערים נפת אשקלון, בבית הספר "צפית" בכפר מנחם

17:03

תמיר סטיינמן

לפני פתיחת ועידת האקלים של האו"ם: התקיים היום מצעד האקלים, שבו השתתפו רבים מכל רחבי הארץ. מיטל אמיתי מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה: "האיגוד גאה להיות שותף למצעד ולהגביר את המודעות למשבר האקלים". צילום: איגוד ערים אשקלון

16:29

תמיר סטיינמן

כ-2,000 ליטרים של סולר נשפכו ממכלית לכיוון נחל תמנע, סמוך לקיבוץ רבדים, בעקבות תאונת דרכים. צילום: איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון

14:52

תמיר סטיינמן

כ-2,000 ליטרים של סולר נשפכו ממכלית...

14:52

מיטל אמיתי, מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, מסרה: "אנו פועלים..."

14:53

תמיר סטיינמן

דוח המשרד להגנת הסביבה: תחנת הכוח רוטנברג ותחנת הכוח דוראד באשקלון נמצאות בעשירייה הראשונה של מקורות הזיהום הגדולים ביותר במדינה. לפי הדוח, שתי התחנות האלו אחראיות לעלות זיהום של יותר ממיליארד שקלים בשנה

10:07

פורסם ב-09/03/21 18:14

תמיר סטיינמן

במועצה האזורית שער הנגב התקיים השבוע כנס היערכות לטרור הבלונים, בהובלת השיטור הקהילתי של משמר הגבול, חבל שער הנגב וחוף אשקלון, ובהשתתפות גורמים נוספים. צילום: שיטור קהילתי שער הנגב

**תחנות כוח,
מסוף
כימיקלים
ואסדות
קידוח**

כנב"א אשקלון
 "קבוצת חתונת שבת"
 1.9 מיליון שק"ל נכס
 במדבר: דילמה
 צבידא אבידו

שוליים חד

חבר ועברת את סקר היסודיים שהריגה קצא"ל נחשבת לנכ"ן, שלישי היסודיים לריוס הם זהו המסע אצל, שהיה קודם זה המסע נקעה "אופי רשמי" והתנהג לעבב את מילתו התשתית של התורה בארץ תיחסיים ריוס אסטרטגיים במסלול, כמין סמולר במסות את התשתית שסמכה את תחילת המסע בין קצא"ל לנחשים בארץ, והאודיוויו, נשמו התשתית נמרה גם התנהגות של זה ביה לריוס את התנהגות במסות שלה כמין תריוס של אשקל.

יצי"ן ב' עט / עט 1991 מילה קצא"ל יצי"ן תריוס מילתו 1991 ב' עט 1991

[illegible]

סיכונים וחסיקו השקעה על המדינה
למעלות האסדרה ורובים סביריים
רבים", סקנת אסתר. "אסדרה ורוב קטן
סמן ורוב מליצה".
בארגון מלינים על המדינה ליישם
סמנים המכונים "קטן" א"ס לרוב
את המדינה ואת המדינות המכונות

של מי הארנונה?

בשנים האחרונות ניהלה ציפיית אדם

[illegible]

אמית' דורשים
להיות שותפים
בחוברת

**"בחירתה של
כל מעלות
עודידית
במתחם**

מקור אנרגיה	עלות ייצור (ש"ח/ק"ו)
פחם	5,000
גז	7,000
גרעין	1.9 מיליון

כנס היערכות לטרור הבלונים והשריפות

על מנת להיות מוכנים וערוכים לסבב חוזר של הבולונים וכדי להת שיקול יעיל, חזרו ומוקדם במקרים של שריפה, התקיים הסבב במסעדה ארוכה של הגב, כנס הערבות נודדו היבשות והמקצוע לטורר הבולונים והשריפה, ובחבלת הישטור ההיחיל של הגב, הכל שער הגבב וחוף אשקלון.

כנסת השתתפו בריש איורו חלל לאימת הסבב כנס אשקלון, כנס רצי קייל, היחידה למניעת

מתחדש המאבק נגד תחנת הכוח דוטנברג

הממשלה קבעה כי עד 2025 תיפסק שריפת הפחם בתחנות כוח אבל בעיות ביוורקטיות עלולות לגרום לכך שבאשקלון הארובות יזהמו את האוויר עוד הרבה מאוד שנים • בזמן שתומר גלאם מנוע מלפמול בנושא, מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה מרימה את הכפפה • השאיפה שלה: שאשקלון תמסיק לשמש תחת ייצור האנרגיה של תושבי מרכז הארץ כי זה עולה לה בחיים

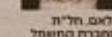
החייבון לעת"ל, במסדר האגריגה מדי
יום שבתים והיגסטים נוצרים מה
האזן לזמנא במוסדות של מאות מיליוני
סקרים ולא מסקנים בעיה לזיגיסט
של משה. והר וכל סטיוניז מדי ערין
את העוסק, אבל העוסק שיתגלה כמי
לפתור של בית העוסק ערלי, באסור,
לדעת את הכנת הענת מזה באסקול
לדעת מדי

למנו כספונים ורחוץ על סדרה של
המקלחות בשימוש מועדף אשר אשקול
המקלחות בשימוש מועדף אשר אשקול
המקלחות בשימוש מועדף אשר אשקול

ת זהו לתתה תחנית באשקלון חז
תלי, סטורית כיום את כל תחנות
יכוח של תחית החשמל לאספקת זו,
אחרי, הובין האחרי של תחנת חז,
זו בעני דרום, פועל למעדיית מסת
דראת רק מסק חזו תבעי, יסיר
ת מסר סמוליסים זו בלחץ נסוך חז
ק וסיר העלוקה האחורית, ובעצים
פירוש כל בעית לנטיסיות תחנות

באיגוד ערים לאיכות הסביבה

[illegible]

לאם חל"ת
מנצחית בתחילת

[illegible]

באיגוד
מדוניס
כי אין סיבה
שאגריה
המיתודת
לתושבי
המרכז תיוצר
באשקלון,
כשהייצור
כרוך
בהשכעות
בריאותיות
על תושבי
האזור

בד"ר שמואל לאווינזה על ידי
הארכיטקט ויטנז 265' עומדת התכנית
הנורמלית ונחלקת לארבע קומות. את המרכז
החדש לתרבות תחת המבנה החדש יחזיקו כ-
שלוש קמרים אופרטיביות, וישנם תוכניות
שלוש ל"אולם 400 מושבים כמו כל התחנות
וכן כישראל תפוצות במרכז אפיקה,
העוד שישנה על נהר אשכול ווא
מחזיקים מספרה על בניית אפיקה
השני על דבא, כנפת אפיקה מתחזקים
על 87 קמרים על תחנות כמו מועצה
על 87 קמרים על תחנות כמו מועצה

מספר הנפשות לכל תחנת כח	נפח אספקה	מחיר המכר
נכח יציאת החשמל	1:27,000	1:1,650,000
הפרק השימוש בחשמל	33%	7%
פליטת התחנות הנזכרות SO _x	4%	40%
פליטת התחנות הנזכרות NO _x	157.7 אלף טון	0.9 אלף טון
	108.5 אלף טון	7.2 אלף טון

© 2000 Blackwell Science Ltd, *Journal of Internal Medicine* 247: 399–405

מעריב

online

חדשות מהארץ והעולם איכות הסביבה

חדשות מהארץ והעולם איכות הסביבה

אסון הזפת בחופים: הציבור נקרא להגיש עזרה; כך נראה מוקד הזיהום

רשות הטבע והגנים מסרה כי היא עוסקת במיפוי האזורים שנפגעו מהזפת והדגישה כי הניקוי דורש שימוש באמצעי מיגון מתאימים להגנה על הבריאות, וכן פינוי מוסדר לאתר מתאים

יובל בננו אריק בנדר 20/02/2021 18:11 11 דק' קריאה

מיסל אמיתי, מבכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, אמרה בסוף השבוע: "אירוע הזפת בחופי ישראל הינו חמור ביותר, ובעל השלכות נרחבות על הסביבה והתושבים. כפי שניתן לראות ולהבין, לצערנו, מהתמונות האחרונות מהחוף בניצנים גם על בעלי החיים בים וביבשה. נראה כי טרם התברר ממדי הפגיעה כתוצאה מהמקרה הנוכחי. יש לפעול בהקדם לעצירת המפגע, לאתר את האחראיים ולוודא שהם יישאו בהשלכות של אירוע חמור זה. אנו באיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון סורקים את החופים ונמצאים כל העת בקשר מול המשרד להגנת הסביבה, ונוודא כי במקרה שהיהוים יגיע גם לחופי אשקלון והסביבה, ינתן טיפול מיידי".

וואלה! NEWS חדשות קורונה ספורט עסקים תרבות טלנט אוכל אופנה TECH

עובדי **איגוד** ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, יצאו להתנדב בניקוי חוף דלילה באשקלון מזיהום הזפת הגדול שגרם כתוצאה מפליטת נפט. מיטל אמיתי - מנכ"לית **איגוד** ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון: "אנחנו - שהגנה על איכות הסביבה היא ייעודנו, צריכים לתת דוגמה אישית בימים אלה".

מחסנים ומסילות ברזל במקום שטחים ירוקים

● שמוליק חרד ● צילום: צפריר אביוב

[illegible][illegible]

הקמת
מתחם כל
כן גדול, עם
מבנים שיחזרו
ובנויים מבני
המגורים,
שחלה
למנוע קטנות
באיכות
החיים של
התושבים"

"בסודי אל
 האשרה
 תנוב
 כשהגורות
 צביות
 להחבש
 בלילות.
 תנוב
 תרכוב
 באור
 תנוב וכן
 גם הסודי
 הרע"

שטח:
250 דונם
אורך: 950 מטרים
גובה המבנים:
בתים צמודי קרקע

שטח:
900-1,000 דונם
אורך: 3.5-4 ק"מ
גובה המתקנים:
12-14 מטרים

הפעילות התמקדה במתן מידע לגבי
האפשרויות הקיימות לשיפור
האבטחה של המערכת, וכן
במסגרת זו, הוצגו גם
האמצעים לשיפור האבטחה
של המערכת.

באינדקס ערים ליאונרד הסביר לראשון את תוכנית ההגנה, ובהמשך נשאל: "האם אתם יודעים מה זה אומר?"

[illegible]

מתייחסות בת הדרר, טיפוסית כיום, ל-
כ־250 דולר. על פי המערכת, אורכו של
המרחק של המרחק יגיע ל-
ק"מ בעוד שאורכו של הים
בת הדרר הינו 350 מטר.
לדבר, נזכה המפגשים יעלה
כ־14 מטרם כאשר כל תחום
קרקע.

[illegible][illegible]

המדיניות הכוללת של גופי התכנון היא להעדיף הקמת מתחמים מסוג זה באזורי תעשייה קיימים ולא בשטחים תחתונים. "יש להעדיף מתקנים מסוג זה צמודות לאזור שכבר יש בו רעש וזיהום

סוכנים ממעגלי המשא. נראה זה מציין בחינה יסודית של ריוס ההשפעה התאם למדיניות שמרני ההפרה של הסוד להגנת הסביבה לאור הקריבה לתח המגורים.

אחר ההשטות הגדולים של אנשי איגוד הוא מפני פגיעה במאגר המים הקמה. כאיגוד שחשבים מחלות וזכירו לנלישית שחשבים למאגר המים ומתקנים. מי מאגר שקמה נמצאים ברב כעת. תחת איום של ויהם בחר איגוד להקים תחנת טיהור מים ומטפלים רצועות עזה דרך גול תחן, מסביבה ימית. בנוסף עלול להיפגע הפחוח המים באגן נחל גיבה ונחל גיבה

בתיים. "המתחם כל כך גדול וארוך
ש'תמוס' את המרחב שרואים מהישוב
עד האופק", טוענת אמיתי. "ובת הדר
נותק לגמרי מהמרחב הכפרי של המו"

עצמה".
לשבתה, אישור ההתחם יפגע גם בתוכנית העתידית להקמת תחנת יבשה באזור החרסה. במידה שהתחנה תיבנה, יהיה חייב לטעות את מקומה בתחנה החרסה ובכך לפגוע בנגיטות הטיסות. "זוהי תחנה מנוגדת לתוכנית המבצעית האמורה ליצור רצף חירום מוגן לחיבים המרחב", ציינו. "יש אישור בהתנגדות. ההחלטות יפגע גם בנגיטות של חושבים בטעות הדרושים באספקה".

במגע נופך אליו תתייחסו כאיגוד
א. ממרד הרעם. "הטיפול והתחזוקה
בכמות נקטה תוך שימוש בעזר ובי
שיעור נעלה לרומם עליה כמפלס
עם". נעמן. "המסגרת ההסדרה
גנבר כהעצבות צמיות להתבצע
ליות. תנועת הרכבות באזור תגל
ופן "המסעות" וכן גם ממרד הרעם".
איגוד סויעני כי עבודת העיקר
חוקת הרכבות מהיכות שימוש תר
ים מסובנים. "ככל שתהיה כניסה
רכבות משה להתחם צמיה להיות
חות מסעות" ויתר שי לחסרים

הכח דוראד, אך לדברי גורמים באיגוד החלטה אינה משנה את המצב הנוכחי שבו האשקלונים ימשיכו לנשום ולשאוף את ההזרם שמקורם ביצור החשמל בפחם.

באיגוד ממשיכים לפעול על מנת להטיר את השימוש בפחם במקור אנרגיה נקי יותר לרבות נז טבעי, ובהמשך גם באלטרנטיבות שאינן מזדהמות כלל, וזאת עד ליעד הסופי של ההפסקה המוחלטת של יצור החשמל בפחם עד 2025.

מהאיגוד נטסר: "איגוד ערים לאיכות הסביבה דרש והוא עומד על כך שכל החלטה רגולטורית הנוגעת להקטנה או הרחבה של מתקני ייצור חשמל, תבטיח במקביל גם את החובה להוריד את היקף השימוש בפחם לייצור חשמל. האיגוד ימשיך לפעול ולעקוב אחר ההתפתחויות בנושא כאשר לנגד עיניו צומדת הראגה לבריאות התושבים ואיכות הייהם. האיגוד ימשיך לפעול על מנת להטיר את השימוש בפחם במקור אנרגיה נקי יותר לרבות נז טבעי, ובהמשך גם באלטרנטיבות שאינן מזדהמות כלל, וזאת עד ליעד הסופי של ההפסקה המוחלטת של יצור החשמל בפחם עד 2025, כפי שהחליטה ממשלת ישראל. הפסקת השימוש בפחם היא יעד אסטרטגי מרכזי, העומד לנגד עיניו של האיגוד, בכל הנוגע לתכנון ניהול משק החשמל".

הפחם הינו אחד הרלקים הפוסיליים המזהמים ביותר, והשימוש בו לייצור חשמל הינו בעל פוטנציאל פגיעה מובהק בבריאות התושבים. עוברת זאת חשובה במיוחד לאור קיומן של אלטרנטיבות אחרות.

החלטת הועדה לתשתיות לאומיות הייתה להקפיא בשלב זה את התוכנית להרחבת תחנת

איגוד ערים לאיכות הסביבה מקדם בימים אלו מאבק חברתי חשוב במיוחד לטובת תושבי העיר.

היעד הראשון שהציב האיגוד הוא להביא שיוויון אנרגטי בייצור החשמל. המציאות כיום היא שאשקלון מייצרת שליש מהחשמל בישראל ובפרועל צורכת רק כ-4%.

לעומת זאת, תושבי המרכז צורכים 40% מסך החשמל בישראל, בזמן שייצור החשמל באזור המרכז עומד על 7% בלבד.

נתון מראג נוסף הוא שבנפת אשקלון על כל 87,000 תושבים פועלת תחנת כוח אחת, בעוד שבמחוז מרכז על כל 1,650,000 תושבים פועלת תחנת כוח אחת.

בועדה לתשתיות לאומיות הציגה מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, מיטל אמיתי נתונים על פיהם כשטחה של נפת אשקלון פועלות 30% מסך כל תחנות הכוח בישראל, בעוד ששטחה של נפת אשקלון הוא 6% משטחה של מדינת ישראל. מחוז דרום מספק 37% מסך ייצור החשמל בישראל, מתוכם 33% מיוצרים בנפת אשקלון בלבד.

היעד השני של האיגוד, וחשוב לא פחות, הוא הפסקה מוחלטת של השימוש בפחם ע"י תחנת הכוח 'דרוטנברג', השנייה בגודלה בישראל, שנמצאת באשקלון.

שוב מטרדי ריח מקצא"א

גם השבוע התעוררו תושבים רבים באשקלון והסביבה לריחות מקצא"א ובאיגוד ערים לאיכות סביבה טוענים כי מקור הריח הוא מחברת קצא"א • מנגד, בקצא"א טוענים כי מטרד הריח לא מהם

כל הבהרה על הריחות מקצא"א. הריחות הרעים מקצא"א אינם בפעם הראשונה, מטרדי הריח והמחודלים הנם מנת חלקם של תושבים רבים, אך למרות הצהרות העירייה וראש העיר להילחם במטרדי הריח, בפועל אין מניעה או פעולה אכיפתית של העירייה והעומד בראשה.

אגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון: מקור הריח בבריכות הטיפול. לדברי קצא"א אינם יודעים מה המקור לתקלה. קצא"א נתבקשו לבצע תחקיר מקיף ולהעבירו לאיגוד הערים ולמשרד להגנת הסביבה בהקדם.

לבצע תחקיר מקיף ולהעבירו לאיגוד הערים ולמשרד להגנת הסביבה בהקדם.

למרות שחלפו ימים מהדליפה, לא נמסרה

השבוע בשעות הבוקר המאוחרות הוקפץ כונן איגוד הערים בעקבות מספר פניות שהתקבלו מתושבים בנין מטרדי ריחות בדרום העיר. דווח למוקד הסביבה של המשרד להגנת הסביבה כי האירוע מתרחש בבריכות הטיפול הביולוגי במתחם. הבריכות אחראיות על הטיפול בתשטיפים (בעיקר תשטיפים המכילים רכיבי נפט) במכלל. כונן האיגוד שהגיע למקום חש בריחות חזקים (בד"כ הריחות חלשים הרבה יותר ואינם גורמים למטרדי ריח מחוץ למתחם קצא"א), מקור הריח בבריכות הטיפול. לדברי קצא"א אינם יודעים מ מה המקור לתקלה. קצא"א נתבקשו

חדשות

ניקוי דיפלומטי

שגריר האיחוד האירופי בישראל יחד עם ראש עיריית אשקלון, עשרות דיפלומטים ותלמידי העיר ניקו את חופי העיר כחלק מיוזמת ניקיון חופים בינלאומית | צילום: אלדד עובדיה

ליוזמה החשובה הזו. יחד אנחנו מעבירים מסר בינלאומי, חוצה ימים ויבשות, על החשיבות בשמירה על כדור הארץ שלנו למענו ולמען הדורות הבאים.

מ"מ ראש העיר סופיה ביילין: "חופי אשקלון הם אחד ממסמכי הטבע העיקריים של העיר, התכנון שלנו להביא את ענף התיירות האשקלוני לרמה חדשה לשיפור איכות החיים והפנאי של התושבים קשורה בהם. אנו שמחים שהערך של החופים שלנו הוכר גם על ידי נציגי אירופה אבל כמובן שטיפול בחופים הוא קודם כל חובתם של האשקלונים עצמם, ונעשה כמיטב יכולתנו כדי שתושבי העיר נוספים ייקחו חלק באחריות על ניקיון חופי עירנו".

מיטל אמיתי, מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון סיכמה: "הפעילות היום בחוף אשקלון עם האיחוד האירופי והשגריר החדש מבטאת את החשיבות הגדולה של העירייה, והמחויבות של ראש העיר תומר גלאם לנושא איכות הסביבה. אנו באיגוד נמשיך לתמוך בכל יוזמה הקשורה לנושא".

ביום שלישי השבוע קיימה שגרירות האיחוד האירופי בישראל פעילות לניקוי חופי העיר, במעמד שגריר האיחוד האירופי החדש בישראל מר דימיטר צאנצ'ב, ראש עיריית אשקלון תומר גלאם, 8 שגרירי מדינות ועשרות דיפלומטים נוספים. כמו כן, כ-60 תלמידות ותלמידים מבתי הספר מקיף ד' ואורט אפריר וכן גמלאים שהתנדבו לטובת ניקיון החוף.

עוד נכחו מ"מ ראש העיר, סופה ביילין, סגנית ראש העיר, מירי אלטיט, חבר המועצה ומ"מ יו"ר הוועדה לאיכות הסביבה, דוד בן אברהם, מנכ"לית צלול, מאיה גיינקובס ודיפלומטים נוספים.

אירוע ניקיון החופים הינו חלק ממאמץ משמעותי לצמצום פסולת הפלסטיק בעולם וחלק מ"אסטרטגיית הפלסטיק" שאימצה האיחוד האירופי במסגרתה, הוקם האיחוד במאי 2018 מספר חוקים חדשים להתמודדות עם מוצרי הפלסטיק המזהמים השכיחים ביותר (המהווים כ-43% מהפסולת הימית) ועם רשתות הריג (המהוות כ-17% מהפסולת הימית) המושלכים אל החוף.

שגריר האיחוד האירופי בישראל, דימיטר צאנצ'ב אמר בתום היום: "אירופה וישראל חולקות גבול משותף, הים התיכון וככזה עלינו להמשיך ולשמור עליו. האיחוד האירופי מוביל מדיניות ברורה במלחמה בהתחממות הגלובלית ולהפחתת השימוש בפלסטיק. אני שמח להיות היום בעיר אשקלון ולהביע סולידריות עם תושבי העיר שעברו תקופה קשה בקיץ האחרון.

ראש עיריית אשקלון, תומר גלאם הוסיף: "רצועת החוף באשקלון, הארוכה בישראל, שומרת על מעמדה כרצועה בעלת חופים נקיים, מטופחים ומסודרים הודות להשקעה רשתית במקביל למאמצי הסברה וחינוך החל מהגיל הרך. אני מודה לשגריר האיחוד האירופי שבחר להגיע לאשקלון ולקיים בה את הפעילות המבוצעת, לעשרות המתנדבים ולכל השותפים

מה נשמע בעיר // חדשות

תלמידי קריית מלאכי מנקים את העיר: "מקדמים יוזמות סביבתיות"

תלמידי קריית מלאכי סיכמו את שנת הפעילות הענפה לטובת ניקיון נחל האלה, שכללה גם פנייה מרגשת לשרה להגנת הסביבה: "להיכרות עם הטבע הקרוב לבית פוטנציאל אדיר לעידוד פעילויות לשמירה עליו וטיפוחו" |

וראו כיצד השלכת הפסולת על ידי המפעלים הסמוכים לנחל ועל ידי המטיילים פוגעת בו. פעילות הניקיון נבחל בוצעה במסגרת פרויקט עיוני המחבר בין תושבי העיר והנחל, לקראת פרויקט שיקום הנחל. הפעילות נבחל הותירה חותם עמוק על תלמידי בית ד' סביב הספר "אחיות אחים", אשר לא הסתפקו בפעילויות הניקיון, אלא ביקשו לנסות לחולל שינוי אמיתי, ושלחו פנייה נרגשת לשרה להגנת הסביבה תמר זנובוב, בקריאה לתמוך בשיקום הנחל. לסיכום שנת הפעילות הענפה, צפו התלמידים בהצגה "העלומה הפחית הנעלמים של אודי שמילקה", קומדיה בלשית אקולוגית, הנוגעת בנושא איכות הסביבה בצורה מקורית ומצחיקה.

שנת הלימודים כבר מאחורינו וגם פעילות "בית הספר של החופש הגדול" מתקרבת לסימה. היתה זו שנה מלאה באתגרים, שנה שבה הבנו את חשיבות הטיפוח והשמירה של הסביבה ועל אחת כמה וכמה סביבה הקרובה לביטנו. זהו זמן מצוין לסכם את מגוון אירועי יום הניקיון שהתקיימו במהלך השנה החולפת בקריית מלאכי, בתמיכת המשרד להגנת הסביבה ובשיתוף איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון ועיריית קריית מלאכי.

בין הסגרים ותחת מגבלות הקורונה, יצאו השנה תלמידי בית ד' מכלל בתי הספר בעיר לפעילויות ניקיון נחל האלה, הספון לעיר. במהלך הסיועם נבחל, התלמידים נחשפו ליופיו של הטבע הקרוב לביטם,

דברו איתנו בפייסבוק (המקור קריית מלאכי)
או באימייל: hamakor.kmbt@gmail.com

המושבים

לא מעט אתגרים, הרבה מאוד הישגים

בשנים האחרונות, בפני המועצה האזורית באר טוביה ניצבים אתגרים רבים בנושא של איכות הסביבה • **מדיניות ראש המועצה להנהיג מדיניות של מועצה ירוקה ככל שניתן מצד אחד ושמידה על הוצאות כספיות מאוזנות מציבה אתגר משמעותי בפני המועצה // טור מיוחד, דוברות איגוד ערים נפת אשקלון**

המועצה המקצועית של ועידת "גריין-טן" החליטה להעניק למועצה האזורית באר טוביה את אות "קלינטק" 2020, לאחר מעשר חרשיות היוקרה בישראל. החלטת לקחת בחשבון מכלול של קריטריונים בתחומי הסביבה והקיימות בהם יישום אסטרטגיות לחיפוש במים וחשמל, ניהול עירוני בר קיימא, מחזור, קידום התחבורה הציבורית, חינוך סביבתי, יישום עקרונות בניה ירוקה ועוד.

בנוסף לכך, המועצה מוציאה בקרוב קול קורא להקמת ושדרוג של מרכז מחזור. כבר עתה גובשה תוכנית עבודה והוקם מסמך מקצועי להגשת הקול הקורא עבור באר טוביה.

פרויקט חשוב נוסף: המועצה והאיגוד מתחילים להפעיל בימים אלה מיום לסבסוד קומפוסטרים ביתיים עבור תושבי המועצה האזורית באר טוביה. דבר שיסייע בהגברת ייצור הקומפוסט במועצה ובשיפור הגידולים החקלאיים.

ראש המועצה - יעקב (קובי) אביבי: "המועצה ממשיכה להוביל את נושא איכות הסביבה, ולא בכדי דורגה כגוף הירוקה המובילת ולכן זכתה לאות קלינטק. כעת המשימה שלנו לשמר את ההובלה הזו, ולדאוג לכך שהמועצה תמשיך להוביל, על אף האתגרים הרבים שנמצאים כאן, שהתוכנית בכתבה, אנחנו מוכנים לכך ונעשה את כל האפשר לגרום לזה לקרות".

מימין: מיטל אביבי מנכ"לית איגוד ערים נפת אשקלון. משמאל: מט"ש תימונים // נטלי כהן צדוק

זאת, במועצה רואים בתורן הזה גם חיבת חיובי וחשוב לא פחות, וזאת שהתושבים בעלי מודעות רבה לנושא איכות הסביבה וקיימות וכן יודעים שיש להם ארון קשת, וכרע שרואים מפגע סביבתי, תחשיבים פונים למוקד המועצה מיד. אמונה שהבעיה תטופל ואכן כך קרה. מבחינתו אפס פניות לא אימרו שאין בעיה, אלא נורת אזהרה שאולי לתושבים אין ארון. העיבוד שלט מודע לחשיבות איכות הסביבה, ומודע ליכולת האיגוד ושל המועצה לפתור את הבעיות ולכן הוא מרגיש שיש מקום לאן לפנות, ומבאן, בין היתר, גם כמות הפניות הגדולה באופן יחסי לתלכודת סביבתית.

כ-90% מהפניות לא טופלו, מרובדן זמן. נדגיש כי ה ערים מתכוונות ל בפרק זמן סביר. המועצה האזורית

איכות הסביבה. המועצה פועלת בשיתוף פעולה מלא עם **איגוד ערים** לאיכות הסביבה נפת אשקלון, בו המועצה האזורית חברה. המחלקות והאיגוד מקבלים את פניות הציבור, בודקים אותן ומספקים טיפול הולם עד לסיומן. המטע מתאפשר הודות למעורר פיקוח שפועל בשיתוף מלא, מועצה ואיגוד הערים. מדובר על מפקחים עם ניסיון עשיר גם בתחום הגנת הסביבה, וגם בתחום רישוי עסקים. הדבר חשוב במיוחד לאור העובדה שישנם עסקים בעלי פוטנציאל ניכר לגרום למטרדים סביבתיים. במקרים של חריגות והפרות המועצה זינה בעלת סמכות לקיים שימועים לפי חוק רישוי עסקים, וזאת כאמור בשיתוף פעולה מלא עם **איגוד ערים** השותף לתהליך הרישוי, כולל בהכנת החומר המקדים ועריכת סיוור משותפים בשטח וטיפול במקצועים.

כפי שהוזכר בעבר, למוקד המועצה מגיע מספר לא מועט של תלונות תושבים בנושאי הסביבה. במועצה אזורית באר טוביה מתייחסים ברצינות רבה לפונים, וכמובן שפועלים כל העת להורא שהמגמה של יריב התלונות הולכת ומצטמצמת. לצד

בתחומי המועצה יש 4 אזורי תעשייה ובהם מפעלים ועסקים עם פוטנציאל ויחוס סביבתי. מעבר לכך חשוב לזכור שאזורי התעשייה חיוניים ומחורס מקור פרנסה לאלפי תושבים של המועצה והאיגוד כולו אך חשוב למועצה להורא שאזורים אלו לא יהיו מקור ויחוס אלא מקור פרנסה ושגשוג. בנוסף, בתחומי המועצה, שהיא מועצה חקלאית, יש את ריכוז הרפתות אחר הגדולים במדינה אם לא הגדול שבהם. שני התחומים שצונו מציבים אתגר לא פשוט בפני המועצה בבואה לשמור על איכות הסביבה בדגש על איכות מי הקולחים שמוטבים להשקיה בשדות.

בעבר, לפני כ-8 שנים, היה נחשב מניש תימונים לאחר המט"שים בעלי ריכוז התמלחת הגבוהים ביותר דבר שזרם לנזקים לארומים של מרשב תימונים. לפני כשנה וחצי שברה המועצה את שירותי חברת "קדור", חברה העוסקת בניטור שפכים ואיתור מפעלים מזהמים, החברה פרסה ויישום מיוחדים לאיתור הורמה של המלחת ומפעלים שהורכו המלחת אחרת. בעקבות הפעולות הנחוצות של המועצה בנושא עלתה איכות הקולחים במט"ש משמעותית.

משימה זו מובלת על ידי המועצה באמצעות המחלקה לאיכות הסביבה. המחלקה מטפלת ומפקחת על נושא איכות הסביבה במישל יכולתה, כשנה החולפת גרלה המחלקה באופן משמעותי וזאת לאור החשיבות הרבה שהמועצה נותנת לנושא

"המועצה האזורית באר טוביה נחשבת לאחת המובילות בישראל בתחום הקיימות ואיכות הסביבה, דוגמה לכך היא אות קלינטק - גרין טן לשנת 2020. אחת מעשר הרשויות הירוקות בישראל"

"אנחנו יודעים משיחות אישיות עם האמירתיים בדגרים הגבוהים ביותר שהם מאוד מוטרידים מביטול ההסכם. מבחינתם זה אסון": המצלמה הנסתרת של #הזמן הירוק בפגישה של תושבי אשקלון עם בכירים בקצא"א. על הפרק: ניסיון לשכנע שהסכם הנפט עם האמירויות הוא הכרחי

הכתבה של @ifatglick היום ב-#חדשותהערב

צועדים למען הסביבה: מצעד האקלים 2021 יוצא לדרך!

מצעד האקלים השנתי להעלאת המודעות למניעת המשך המגמה של ההתחממות הגלובלית התקיים הבוקר ברחבי תל אביב.

המצעד הראשי, שקורה ימים ספורים לפני ועידת גלזגו שתעלה את נושא משבר האקלים ואיכות הסביבה על ראש סדר הדין התקשורתי והציבורי, מתקיים בכיכר רבין בשותפות עם איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון וארגוני סביבה נוספים, וכולל פעילות חינוכית בהיבטים סביבתיים לבתי הספר האזוריים מרחבי נפת אשקלון אותם האיגוד מלווה.

האירוע כולל פעילויות חינוכיות, דוכנים ומיצגים בנושא אקלים, צעדה ברחובות תל אביב ולבסוף עצרת למען איכות הסביבה.

מיטל אמיתי, מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה: "האיגוד גאה להיות שותף למצעד האקלים, ולהגביר את המודעות לנושא שאמור להדאיג כל אזרח בעולם ובמיוחד בישראל בה משבר האקלים מורגש ביתר שאת כפי שמראים מחקרים אחרונים בנושא. רבה לכל המעורבים ובמיוחד לגברת ברוריה טישלר, מנהל מחלקת חינוך וקהילה באיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון".

צילום: ברוריה טישלר

קרית מלאכי

השאירו אחריהם נחל נקי

במהלך השנה, בין סגר אחד למשנהו, יצאו תלמידי כיתות ד' בעיר לסיורים בנחל האלה • הם ניקו את גדות הנחל, נהנו מיופיו ולמדו על חשיבותו לסביבה ולאדם

לימור תורג'מן

התלמידים מנקים את נחל האלה

תלמידי כיתות ד' בקרית מלאכי כי סיכמו השבוע שנה ענפה של פעילויות למען ניקיון ושימור

נחל האלה הזורם בסמוך לעיר. בין הסגרים ותחת מגבלות הקורונה, יצאו במהלך השנה עשרות תלמידים לסיורים בנחל. התלמידים למדו על חשיבותו של הנחל לסביבה ולאדם וראו מקרוב כיצד השלכת פסולת על ידי המפעלים הסמוכים או מטיילים פוגעת במשאב הטבע. בעת הביקורים בנחל הם אספו פסולת שהושלכה לקרקע וראו גו להשאיר אחריהם אוור נקי ומוריק. תלמידי כיתה ד' 1 מבית הספר אחוות אחים התאחדו בנחל ושלחו מכתב לשרה להגנת הסביבה, תמר זנברג, ובו קריאה לקדם את פרויקט שיקומו.

הפעילות בנחל בוצעה במסגרת פרויקט עירוני שמתרתו לחבר בין התושבים לסביבה הטבעית הקרובה אל ביתם. הפרויקט כולל טיפול במפגעים הקיימים בנחל, ניקוי ושיקום ערוץ הנחל וגדותיו וטיפוח ערכי הטבע במקום. בפעילויות השתתפו גם רכזי תנועות הנוער ועובדי מחלקת הנוער בעירייה.

ברוריה טישלר, מנהלת מחלקת החינוך והקהילה באיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, אמרה: "להיכרות עם הטבע הקרוב לבית יש פוטנציאל אדיר לעידוד פעילויות השמירה עליו". ראש העירייה, אליהו (ללו) זוהר, הוסיף: "נמשך לקדם יוזמות סביבתיות מתוך רצון להגן על הקיים ולהגדיל את המעורבות האזרחית. אנו כבר ערוכים לפעילות ההמשך בשנה הבאה". ■

חוף אשקלון

יואב

לביש

שפיר

שער הנגב

אשקלון

קרית גת

קריית מלאכי

שדרות

באר טוביה

דו"ח שנת 2021

חינוך סביבתי וקהילה

פניות ציבור

רעש

קרינה

איכות אוויר

אירועי סביבה

הישגים משמעותיים

קטעי עיתונות

פיקוח ואכיפה

תשתיות

פסולת ומיחזור

תכנון סביבתי

רישוי עסקים

תעשיות